A2944 Alvarez, Emmanuel.

Prosodia, sive institutionum linguæ Latinæ. [Anr. ed.] Dublinii, typis Regiis, 1677. 8°.

DT

EMMANUELIS ALVARI Prosodia,

SIVE

INSTITUTIONUM LINGUÆ LATINÆ LIBER QUARTUS.

1120
201

In Usum Studiosorum.

DUBLINII,
Typis Regiis, *Anno Dom.*
M. DC. LXXVII.

55. m. 28

PROSODIA
SIVE
DE SYLLABARUM DIMENSIONE.

PROSODIA eſt, quæ ex ſyllabarum accentu & quantitate, rectam vocum pronuntiationem docet. Sic dicta à προς id eſt, ad, & ωδη cantus.

Literæ partim ſunt vocales, partim conſonantes.

Vocales ſunt ſex, A, E, I, O, U, Y. Ex vocalibus fiunt ſex diphthongi, Æ, AU, EI, EU, OE, YI; ut *præmium*, *aurum*, *hei*, *Europa*, *pœna*, *Harpyia*.

Conſonantes in mutas & ſemivocales dividuntur.

Mutæ ſunt octo, B, C, D, G, K, P, Q, T,

Semivocales itidem octo, F, L, M, N, R, S, X, Z.

Ex quibus quatuor ſunt liquidæ, L, M, N, R.

F, præpoſita liquidis L & R, vim habet mutæ.

Duæ, x & z, ſunt duplices, hoc eſt, valent duas conſonantes; x, cſ; z, dſ.

H, ſítne litera, an adſpirationis nota, dubium controverſumque eſt.

I, inter duas vocales poſita, conſonans eſt, atque duplex I valet; ut, *Major, pejor.* Veteres I geminabant, *Maijor, aijo, Maija.*

J & V cùm vocalibus præponuntur, eaſq; comprimunt, fiunt conſonantes; ut, *Januæ, jecur, conjicio, jocus, judex, Vates, velox, vitæ, vox, vultus.*

Iota Græcorum nunquam eſt conſonans: quare in *Jaſan, Jambus, Jaſpis*, & cæteris, quæ planè ſunt Græca, prima vocalis eſt.

Jod apud Hebræos ſemper conſonans eſt, cùm vocalibus præponitur; ut JESUS, *Johannes, Jacobus*: itaque qui hæc, atque alia ejuſdem generis nomina per J conſonantem efferunt, optimè quidem pronuntiant; qui veró per vocalem, Græcos imitantur.

U poſt Q etiam ſemper liqueſcit; ut *Aqua, concoquo*: at poſt G & S modo liqueſcit; ut *Lingua, anguis, ſuadeo, ſuavis*; modò integra eſt, ſuamque vim retinet; ut *Exiguus, ſuus.*

Literæ liqueſcunt, cùm vim roburque vocalis aut conſonantis amittunt.

Syllabæ partim breves, partim longæ, partem communes.

SYllabæ quas temporibus metimur, aut ſunt breves, aut longæ, aut communes. Tempus eſt ſpatium, intervallumque, quo ſyllaba pronuntiatur. Syllaba brevis ex uno tempore atque ſpatio conſtat; ut *concido*: longa, ex duabus; ut *concîdo*. Communis eſt, quæ in verſu tum brevis, tum longa eſſe poteſt, quales ſunt priores in *Atlas*, *Cyclops*, mediæ in *tenebræ*, *pharetra*.

Nulla vocalis apud Latinos perpetuo brevis aut longa eſt. Apud Græcos, ε & ο, quæ e & o breve valent, perpetuo ſunt breves η & ω, quæ e & o longum valent, ſemper ſunt longæ, ut mediæ ſyllabæ in *Eremus*, *Idolum*.

Præcepta univerſa de Syllabarum brevitate ac longitudine.

Primum de vocali ante vocalem.

Vocalem breviant alia ſubeunte Latini.
produc, ni ſequitur R, I io, & nomina quintæ.
Quæ geminos caſus E longo aſſumit in Ei,
Verum E corripiunt Fideique, ſpeique reique.

IUS *commune eſt Vati: producito* Alius.
Alterius *brevia*: Pompei *& cætera produc*
Protrahiturque Eheu; *ſed* Io *variatur, & Ohe.*
Nomina *Græcorum certa ſine lege vagantur,*
Quædam *etenim longis, ceu* Dia, Chorea, Platea,
Quædam *etiam brevibus veluti* Symphonia, gaudent.

VOcalis ante vocalem in Latinis dictionibus brevis eſt; ut *Puer, fuit, ruit.*

Virg. Diſce puer virtutem ex me, verumque laborem.

***Exceptio* I.** *Fio* I habet longum, niſi ſequatur R; ut *Fiebam, fiam.*

Juv. Fiant iſta palam, cupient & in acta referri.

Sin R ſequatur, breve eſt, ut *Fierem, fieri, confieri.*

Virg. Confieri poſſit, paucis advertes docebo.

***Exceptio* II.** Interrogandi ac dandi caſus quintæ declinationis, E ante I producunt; *Diei, ſpeciei:* præter *Rei, ſpei, fidei.*

Horat *Ventum erat ad Veſtæ quarta jam parte diei.*

***Exceptio* III.** Genitivus in IUS habet *I* longum in ſoluta oratione, in carmine tum breve, tum longum; ut *Unius, illius:* præter *Alterius*, quod ubique I habet breve, *Alius* verò longum.

Virg. Unius ob noxam & Furias Ajacis *Oilei.*
Horat. *Nullius addictus jurare in verba* Magiſtri.

***Exceptio* IV.** *Caï, Pompeï, Vulteï*, & ſi qui ſunt ſimilis vocandi caſus, penultimam habent longam.

Mart,

Mart. *Quod peto, da Cai, non peto consilium,*
Ovid, *Accite Pompei, deductum carmen ab illo,*

Ohe, & *Io* interjectio, priorem habent communem.

Mart. *Ohe jam satis est ohe libelle.*
Sil *Quaque ferebatur ductor Sidonius, Io*
Conclamant,
Mart. *Rursus Io magnos clamat tibi Roma triumphos.*

Io Inachi filia, quamvis frequentiùs vocalem ante vocalem producat apud Ovid. tamen in epist. Hypermnestræ ad Linum, corripitur: *Quæ tibi causa fugæ est? quid Io freta longa pererras,*

Appendix. I. Græca multa vocalem ante vocalem longam habent: ut *Aer*, *Achaia*, *Achelous*, *agea*, via in navi; *Aonides*, *chorea*, *Clio*, *Cytharea*, *Darius*, *Elegeia*, *Enyo*, id est, Bellonas *Laërtes*, & à λαὸς compositas *Latous*, *Oreades*, Deæ montium; *Panchaia*, *platea*, *pareas*, serpentis nomen; *Threïcius*, *Taygetus*, mons; & *Taygete*, Agenoris filias *Troïas*, *Troïus*, &c.

Chorea, *platea*, *Malea*, Nereis, *Tadaleus*, *grapheum*, *Diana*, interdum à Poëtis corripiuntur.

Virg. Pars pedibus plaudunt choreas, & carmina dicunt,
Horat. *Pura sunt plateæ, nihil ut meditantibus obstent,*
Papin. *Accipit exemplo Maleæ de valle refurgens,*
Notum iter ad Thebas.
Claud, *Lascivas doctum fallere Nereidas,*

Ovid.

Ovid. *Quid digitis opus est graphium lassare tenendo?*
Virg. *Constiterant sylva alta Jovis, lucusque Dianæ.*

Eos, & **Eous**, cùm modò per ĕ, modò per ŏ à Græcis scripta inveniantur, corripi vel produci possunt.

Prop. *Sive illam Hesperiis, sive illam extendat Eois.*
Uret & Eoos, uret & Hesperios.

Quæ apud Græcos per diphtonhgum ω scribuntur, apud nos modò per I longum efferuntur; ut *Alexandria, Antiochia, Bravium, Idolium, Thalia, Xenodochium*, &c. modò in *E* etiam longum convertuntur; ut *Æneas, conopeum, gynæceum, odeum, platea*, &c.

Nonnunquam, soluto diphthongo, ĕ in ē mutatur, quod E longum valet: ut *Cytherea, Cytherëia: Elegia, Elegëia.*

Ovid. *Exigit indicii memorem Cytherea locum.*
Idem. *Flebilis indignos Elegeia solve capillos.*

Appendix II. *Idea, Andreas, philosophia, symphonia, etymologia, orthographia*, & alia quamplurima, vocalem ante vocalem corripiunt; licet eadem nomina acuta penultima, multi (more Græcorum) pronuntient,

Horat. *Ut gratas inter mensas symphonia discors.*

Quamvis accusativi Græci in E A ab E U S ferè correpti legantur; reperies tamen apud Virgilium in *domenea* & *Ilionia* extendi.

Præ-

Præceptum ſecundum.

De Diphthongis.

Diphthongus longa eſt in Græcis atque Latinis
Præ brevis eſt, ſi compoſitum vocalibus anteit.

Diphthongus longa eſt, tam in Græcis quàm Latinis dictionibus; ut *Æneas*, *Melibœus*, *præmium*, *laus*.

Virg. *Miratur molem Æneas, magalia quondam.*
Idem. *O Melibœe, Deus nobis hæc otia fecit!*

Exceptio: Præpoſitio *Præ* compoſita, cum vocalem præcedit, brevis eſt; ut, *Præuſtus*, *præeo*, *præacutus*.

Virg. *Stipitibus duris agitur, ſuccoſque præuſtus.*

Statius tamen lib. 6. Thebaid. dixit.

Præmia cum vacuus domino præiret Arion.

Præceptum tertium.

De Poſitione.

Vocalis longa eſt, ſi conſona bina ſequatur,
Aut duplex aut I vocalibus interjectum.

VOcalis ante duas conſonantes, vel unam duplicem, vel ante *I* ſequente alia vocali ejuſdem dictionis, longa eſt poſitione; ut *Terra*, *Araxes*, *gaza*, *majora*, *Troja*.

Luc. *Sub juga jam ceres, jam barbarus iſſet Araxes.*
Virg. *Sacra ſuoſque tibi commendat Troja penates.*
Idem. *Sicelides Muſæ, paulo majora canamus.*

Ex-

Ovid. *Quid digitis opus eſt graphium laſſare tenendo?*
Virg. *Conſtiterant ſylvæ altæ Jovis, lucuſque Dianæ.*

Eos, & **Eous**, cùm modò per ", modò per œ à Græcis ſcripta inveniantur, corripi vel produci poſſunt.

Prop. *Sive illam Heſperiis, ſive illam oſtendat Eois.*
Uret & Eoos, uret & Heſperios.

Quæ apud Græcos per diphtongum œ ſcribuntur, apud nos modò per I longum efferuntur; ut *Alexandria, Antiochia, Bracium, Idolium, Thalia, Xenodochium*, &c. modò in *E* etiam longum convertuntur; ut *Æneas, conopeum, gynæceum, odeum, platea*, &c.

Nonnunquam, ſoluto diphthongo, œ in " mutatur, quod E longum valet: ut *Cythereia, Cytherëia*: **Elegia, Elegëia.**

Ovid. *Exigit indicii memorem Cythereia pœnam.*
Idem. *Flebilis indignos Elegeia ſolve capillos.*

Appendix II. *Idea, Andreas, philoſophia, ſymphonia, etymologia, orthographia*, & alia quamplurima, vocalem ante vocalem corripiunt; licet eadem nomina acuta penultima, multi (more Græcorum) pronuntient,

Horat. *Ut gratas inter menſas ſymphonia diſcors.*

Quamvis accuſativi Græci in E A ab E U S ferè correpti legantur; reperies tamen apud Virgilium in *domenea* & *Ilionia* extendi.

Præ-

Præceptum ſecundum.

De Diphthongis.

Diphthongus longa eſt in Græcis atque Latinis
Præ brevis eſt, ſi compoſitum vocalibus anteit.

DIphthongus longa eſt, tam in Græcis quàm Latinis dictionibus; ut *Æneas*, *Melibœus*, *præmium*, *laus*.

Virg. *Miratur molem Æneas, magalia quondam.*
Idem. *O Melibœe, Deus nobis hæc otia fecit!*

Exceptio: Præpoſitio *Præ* compoſita, cum vocalem præcedit, brevis eſt; ut, *Præuſtus*, *præco*, *præacutus*.

Virg. *Stipitibus duris agitur, ſudibuſve præuſtis.*

Statius tamen lib. 6. Thebaid. dixit.

Præmia cum vacuus domino præiret Arion.

Præceptum tertium.

De Poſitione.

Vocalis longa eſt, ſi conſonæ bina ſequatur,
Aut duplex aut I vocalibus interjectum.

VOcalis ante duas conſonantes, vel unam duplicem, vel ante *I* ſequente alia vocali ejuſdem dictionis, longa eſt poſitione; ut *Terra*, *Araxes*, *gaza*, *majora*, *Troja*.

Luc. *Sub juga jam ceres, jam barbarus iſſet Araxes.*
Virg. *Sacra ſuoſque tibi commendat Troja penates.*
Idem. *Siceliden Muſæ, paulo majora canamus.*

Ex-

Exceptio I. *Bijugus, quadrijugus*, & reliqua à jugo composita vocalem ante I corripiunt.

Virg. Interea bijugis infert se Leucagus albis.
Idem. Centum quadrijugos agitabo ad flumina currus.

Appendix I. Si altera consonans fuerit in fine præcedentis dictionis, altera principio sequentis, vocalis nihilominus longa erit; ut *At pius*, A longum est positione duarum consonantium T & P, quamvis sint in diversis dictionibus.

Virg. At pius Æneas per noctem plurima volvens.

Appendix. Si utraque consonans, aut duplex fuerit in principio sequentis dictionis, ferè nihil præcedentem vocalem brevem juvabit.

Ovid. *In solio Phœbus claris lucente smaragdis.*
Virg. Jam medio aparet fluctu nemorosa Zacynthos
Lucan. *Talis fama canit tumidum super æquora Xerxem*

Lucente, nemorosa, æquora, ultimas habent breves, licet duæ consonantes, aut una duplex sit in principio sequentium dictionum.

Exceptio II. de liquescentibus.

Si mutam liquidam; simulque brevis una præivit.
Contrahit Orator, variant in carmina Vates,

VOcalis brevis ante mutam & liquidam ejusdem dictionis, in carmine communis est, at in soluta oratione perpetuo corripitur; ut *Volucris, Cyclops.* Ovid

Ovid. *Et primo ſimilis volucri; mox vera volucris.*
Virg. *Ignarique viæ, Cyclopum allabimur oris.*
Idem. ——— *Vectoſque ab rupe Cyclopas.*

Appen. I. Neceſſe eſt præcedere mutam, ſequi liquidam, aliqueque ſyllaba non liqueſcit; ut *partis*: deinde vocalem naturâ brevem eſſe; nam vocalis naturâ longa nunquam liqueſcit; ut *matris*. Agnoſcitur autem ſyllaba brevis ſæpè ex quantitate nominativi; ut *Calaber*, *Cantaber*, *pater*, A naturâ breve habent, quod accentus docet, vel exempla Poëtarum; quare in *Calabro*, *Cantabro*, *patre*, A naturâ brevis liqueſcit: at *ſaluber*, *mater*, *ater*, producunt penultimam, quare hæc in *ſalubre*, *matre*, *atrum*, nunquam, corripitur. Ubi hæc regula uſui non eſt, accentus uſui erit, aut exempla Poëtarum. Nam quæ accentu corripiuntur, naturâ brevia ſunt; ut *Tenebræ*, *latebræ*, *pharetra*, *cerebrum*: quæ producuntur, naturâ longa ut *Ambulacrum*, *delubrum*, *ventilabrum*, *volutabrum*. Item quæ brevia reperiuntur apud Poëtas ſunt naturâ brevia, ut *Atrox*.

Appendix II. Neceſſe eſt etiam ut muta & liquida ad ſequentem vocalem ſpectent. Quocirca *abluo*, *obruo*, *ſublevo*, *adnitor*, & cætera ex his præpoſitionibus compoſita, nunquam

nunquam primum corripiunt, quia muta ad præcedentem vacalem pertinet. Compoſita tamen ex RE, ut *Reflecto*, *refræno*, *refringo*, *recludo*, *reprimo*, primam ſæpiùs corripiunt, quàm producunt, quia muta ad ſequentem vocalem refertur.

Appendix III. M & N, rarò liqueſcunt, idque in Græcis dictionibus duntaxat, ut *Tecmeſſa*, *Cygnus*, *Terapnæ*, *ichneumon*.

Sil, *Ecce inter primos Terapnæo à ſanguine Clauſi.*
Marr. Delectat Mariumſi perniciosus ichneumon.

Præceptum quartum.

De Præteritis diſſyllabis,
Præterita aſſumunt primam diſſyllaba longam,
Sto, do, ſcindo, fero, *rapiunt* B. b, findo, *priores*.

PRæterita diſſyllaba habent priorem longam; ut *Veni*, *vici*.

Virg. Venit ſumma dies, & ineluctabile tempus.
Idem: Quos ubi confertos audire in prælia vidi.
Idem. Contra ego vivendo vici mea fata ſuperſtes.

Exceptio. Steti, *dedi*, *ſcidi*, *tuli*, *bibi*, *fidi* à *findo*, corripiunt primam:

Marr, Dixit, & ardentes avido bibit ore favillas.
Lucan. Aut ſcidit, & medias fecit ſibi litera terras.
Virg. Diffidit, & multa porrectum extendit arena.

Appendix. Compoſitum *abſcidi*, cùm à *cædo* deſcendit, producit mediam; à *ſcindo*, corripit. Lucan.

Lucan. *Abſcidit impulſu ventorum adjuta vetuſtas,*
Idem. *Abſcidit noſtra multum ſors invidea laudi.*
Mart. *Abſcidit vultus enſis uterque ſacros,*

Præceptum Quintum.

De præteritis geminantibus primam ſyllabam.

Præteritum geminans primam, breviabit utramque,
Ut pario, peperi, *vetet id niſi conſona bina.*
Cædo cecidet *habet, longâ, ceu* pedo, *ſecundâ,*

CUm prima ſyllaba præteriti geminatur, eadem & ſecunda brevis eſt; ut *Cecini, tetigi.*

Virg. Tityre tu patulæ recubans ſub tegmine fagi:

Exceptio. Excipiuntur *cecîdi* à *cædo, pepêdi* à *pedo,* in quibus ſecunda longa eſt; ut & in iis, in quibus duæ conſonantes ſequuntur, ut *cucurri, tetendi.*

Juven. *Ebrius ac petulans, qui nullum forte cecidit.*

Præceptum Sextum.
De Supinis diſſyllabis.

Curta ſupina volunt primam diſſyllaba longam.
At Reor, *&* Cieo, *Sero, &* Ire, *Sinoque Linoque,*
Do, Queo, *&* orta Ruo, *breviabunt ritè priores,*

SUpina duarum ſyllabarum habent priorem longam; *Viſum, motum.*

Virg. Terribiles viſu formæ Letumque Laborque.
Idem. *Quos ego, ſed motos præſtat componere fluctus.*

Ex-

Exceptio. A *reor ratum*, à *sero satum*, à *do datum*, à *cieo citum*, à *lino litum*, ab *eo itum*, à *ruo rutum*, à *queo quitum*, à *sino situm*, supina dissyllaba primam corripiunt.

Virg. *Nos abiisse rati, & vento petiisse Mycenas,*
Idem *As non ille satum quis te mentiris, Achilles.*
Valer. Flac. *Vulnus & extrema sonuit cita cuspide. cassis.*
Ovid. *Hic situs est Phaethon, currus auriga paterni.*

Appendix I. *Citum* à *cieo* secundæ conjugationis, priorem brevem habet; unde *Concitus*, *excitus*, penultima brevi.

Virg. *Altior insurgens, & cursu concitus Heros*
Ovid. *Nec fruitur somno vigilantibus excita curis.*

Citum verò à *cio*, quarti ordinis, priorem producit; unde *Concitus*, *excitus*, penultima longa.

Lucan. *Unde ruunt toto concita pericula mundo,*
Idem. *Rupta quies populis seratisque excita juventus*

Appendix II. *Ruo* nunc facit *ruitum* supino, priscis sæculis *rutum* fecit; unde exstant composita, *Dirutum*, *erutum* *obrutum*.

Ovid. *Diruta sunt aliis, uni mihi Pergama restant.*
Virg. *Nec mihi cum Teucris ullum post eruta bello.*

Appendix. III. *Statum* videtur priorem habere communem; inde enim *statusius*, & *status*, *a*, *um*, priore brevi oriuntur: & composita, quæ per *i* efferuntur, ipsum corripiunt; ut *prestitum*.

Ovid. *Hic status in cœlo multos permansit in annos.*
Idem. *Musa quid a fastis non stata sacra petis?*

Inde-

Inde etiam *staturus*, *constaturus*, & quæ per A efferuntur, eandem producunt.

Lucan. *Tunc res immenso placuit statura labore.*
Mart. *Constatura fuit Magalensis purpura centum.*

Præceptum septimum.

De Supinis polysyllabis.

UTUM *producunt polysyllaba cuncta supina.*
IVI *Præterito semper producitur* ITUM.
Cætera corripias in Itum *quæcumque supina.*

SUpina in TUM polysyllaba, præcedente U habent penultimam longam; ut *Solutum*, *argutum*, *indutum*, &c.

Virg. *Lumina rara micant, somno vinoque soluti.*

Item in *I*TUM in præteritis *IVI*; ut *Cupivi*, *cupitum*; *petivi petitum*: *conditum* à *condio*.

Ovid. *Exulerum requiesque mihi, non fama petita est.*

Appendix. Supina in *I*TUM à præteritis in ui dissyllabum per u vocalem, cæteraque supina in ITUM, habent penultimam brevem; ut *Monita*, *monitum*; *tacui*, *tacitum*; *creditum*.

Virg. *Discite justitiam moniti, & non temnere Dives.*
Idem. *Quis te magne, Cato, tacitum, aut te Cesse relinquat.*

Præceptum Octavum.

De Derivativis

Derivata patris naturam verba sequuntur,
Mobilis & somes, Laterna ac regula; sedes.

Quamquam

Exceptio. A *reor ratum*, à *sero satum*, à *do datum*, à *cieo citum*, à *lino litum*, ab *eo itum*, à *ruo rutum*, à *queo quitum*, à *sino situm*, supina dissyllaba primam corripiunt.

Virg. Nos abiisse rati, & vento petiisse Mycenas,
Idem At non ille satum quo te mentiris, Achilles.
Valer. Flac. Vulnus & extrema sonuit cita cuspide. cassis.
Ovid. Hic situs est Phaethon, currus auriga paterni.

Appendix I. Citum à *cieo* secundæ conjugationis, priorem brevem habet; unde *Concitus*, *excitus*, penultima brevi.

Virg. Altior insurgens, & cursu concitus Heros
Ovid. Nec fruitur somno vigilantibus excita curis.

Citum verò à *cio*, quarti ordinis, priorem producit; unde *Concitus*, *excitus*, penultima longa.

Lucan. Una volant toto concita pericula mundo,
Idem. Rupta quies populis ferroque excita juventus

Appendix II. Ruo nunc facit *ruitum* supino, priscis sæculis *rutum* fecit; unde exstant compósita, *Dirutum*, *erutum*, *obrutum*.

Ovid. Diruta sunt aliis, uni mihi Pergama restant.
Virg. Nec mihi cum fracis ullum post erua bello.

Appendix. III. Statum videtur priorem habere communem: inde enim *statusius*, & *status*, *a*, *um*, priore brevi oriuntur: & compósita, quæ per i efferuntur, ipsum corripiunt; ut *prestitum*.

Ovid. Hic status in cœlo malos permansit in annos.
Idem. Musa quid a fastis non stata sacra petis?

Inde

Inde etiam *staturus*, *constaturus*, & quæ er A efferuntur, eandem producunt.

ucan. *Tunc res immenso placuit constatura labore.*
Mart. *Constatura fuit Magalersis purpura centum.*

Præceptum septimum.

De Supinis polysyllabis.

UTUM *producunt polysyllaba cuncta supina.*
IVI *Præterito semper producitur* ITUM.
Cætera corripias in Itum *quæcumque supina.*

SUpina in TUM polysyllaba, præcedente U habent penultimam longam; ut *Solutum*, *argutum*, *indutum*, &c.

Virg. *Lumina rara micant, somno vinoque soluti.*

Item in ITUM in præteritis IVI; ut *Cupivi*, *cupitum*; *petivi petitum*: *conditum* à *condio*.

Ovid. *Exulerum requiesque mihi, non fama petita est.*

Appendix. Supina in ITUM à præteritis in ui dissyllabum per u vocalem, cæteraque supina in ITUM, habent penultimam brevem; ut *Monita*, *monitum*; *tacui*, *tacitum*; *creditum*.

Virg. *Discite justitiam moniti, & non temnere Divos.*
Idem. *Quis te magne, Cato, tacitum, aut te Cesse relinquat?*

Præceptum Octavum.

De Derivativis

Derivata patris naturam verba sequuntur,
Mobilis & fomes, Laterna ae regula; sedes.

Quamquam

Quamquam orta è brevibus, gaudent producere primam,
Corripiuntur Arista, vadum, sopor, *atque* Lucerna,
Natalicet longis usus te plura docebit.

DErivata sequuntur naturam eorum à quibus derivantur; ut *Legebam*, *legam*, *lege*, *legito*, prima brevi, quia oriuntur à præsenti *lego*, *legis*, cujus prior itidem brevis est.

Legeram, *legissem*, *legero*, *legisse*, prima longa, quia à præterito *legi* nascuntur, cujus prior etiam longa est.

Aratrum, *simulacrum*, *ambulacrum*, *lavacrum*, *volutabrum*, *involucrum*, penultima longa, quia à supinis, *aratum*, *simulatum*, *ambulatum*, *lavatum*, *volutatum*, *involutum* deducuntur, quorum penultima similiter longa est.

Reditus, *exitus*, *introitus*, *aditus*, *initus* penultima correpta, quia supina, unde fiunt, eandem habent brevem.

Exceptio. Multaquæ suæ originis naturam non sequuntur, usu assiduáque Poëtarum lectione sunt discenda: cujusmodi sunt *Fomes*, *mobilis*, *laterna*, *regula*, *sedes*; quæ primam habent longam, cùm verba *foveo*, *moveo*,

moveo, lateo, rego, ſedeo, à quibus proficiſcuntur, eandem corripiant. Item *Litera* à *lino*, *tegula* à *tego*, *macero* à *macer*, *lex legis* à *lego*, *regina* à *rego*, *ſecius* à *ſecus*, *vox vocis*, *vocalis*, & *vociferor*, à *voco*, *humor* & *humanus* ab *humus*, *nonus* à *novem*, *ſtipendium* à *ſtipe*.

Contrà *lucerna*, *ariſta*, *ſopor*, *vadum* primam corripiunt, cùm verba *luceo*, *areo*, *ſopio*, *vado* à quibus declinantur, eandem producant. Item *curulis* à *curro*, *vitium* à *vito*, *fragor* & *fragilis* à *frango*, *odium* ab *odi*, *bubulcus* à *bubus*.

Preceptum nonum.

De Compoſitione.

Legem ſimplicium retinent compôſta ſuorum,
Vocalem licet aut dipthongum ſyllaba mutet.
Dejero *corripies cum* pejero, *&* Innuba, *necnon*
Pronuba, fatidicum *&* *ſocios*, *cum* ſemiſopitus,
Queis etiam nihilum, *cum* cognitus, agnitus *hærent.*
Longa imbecillus, verbumq; ambitus *amabit.*

Quamquam orta è brevibus, gaudent producere primam,
Corripiuntur Arista, vadum, sopor, *atque* Lucerna,
Nata licet longis usus te plura docebit.

DErivata sequuntur naturam eorum à quibus derivantur; ut *Legebam*, *legam*, *lege*, *legito*, prima brevi, quia oriuntur à præsenti *lego*, *legis*, cujus prior itidem brevis est.

Legeram, *legissem*, *legero*, *legisse*, prima longa, quia à præterito *legi* nascuntur, cujus prior etiam longa est.

Aratrum, *simulacrum*, *ambulacrum*, *lavacrum*, *volutabrum*, *involucrum*, penultima longa, quia à supinis, *aratum*, *simulatum*, *ambulatum*, *lavatum*, *volutatum*, *involutum* deducuntur, quorum penultima similiter longa est.

Reditus, *exitus*, *introitus*, *aditus*, *initus* penultima correpta, quia supina, unde fiunt, eandem habent brevem.

Exceptio. Multaquæ suæ originis naturam non sequuntur, usu assiduáque Poëtarum lectione sunt discenda: cujusmodi sunt *Fomes*, *mobilis*, *laterna*, *regula*, *sedes*; quæ primam habent longam, cùm verba *foveo*, *moveo*,

moveo, lateo, rego, ſedeo, à quibus proficiſcuntur, eandem corripiant. Item *Litera* à *lino, tegula* à *tego, macero* à *macer, lex legis* à *lego, regina* à *rego, ſecius* à *ſecus, vox vocis, vocalis,* & *vociferor,* à *voco, humor* & *humanus* ab *humus, nonus* à *novem, ſtipendium* à *ſtipe.*

Contrà *lucerna, ariſta, ſopor, vadum* primam corripiunt, cùm verba *luceo, areo, ſopio, vado* à quibus declinantur, eandem producant. Item *curulis* à *curro, vitium* à *vito, frágor* & *fragilis* à *frango, odium* ab *odi, bubulcus* à *bubus.*

Preceptum nonum.

De Compoſitione.

Legem ſimplicium retinent compôſta ſuorum,
Vocalem licet aut dipthongum ſyllaba mutet.
Dejero *corripies cum* pejero, *&* Innuba, *necnon*
Pronuba, fatidicum *&* *ſocios, cum* ſemiſopitus,
Queis etiam nihilum, *cum* cognitus, agnitus *hærent.*
Longa imbecillus, verbumq; ambitus *amabit.*

COmpoſita brevitatem vel longitudinem ſimplicium ſequuntur.

In *perlego*, *relego*, E ante O brevis eſt, quia in ſimplici *lego* etiam corripitur. In præterito *perlegi*, *relegi*, producitur; quia in ſimplici *legi* itidem longa eſt.

Attigi, *concidi*, *diffidi*, *ebibi*, *reſcidi*, I literam habent brevem, quia in ſimplicibus eadem vocalis corripitur, *Tetigi*, *cecidi* á *cado*, &c.

Oblitum, *inſitum*, *circumdatum*, *deſitum*, penultimam ob eandem cauſam habent brevem: nam à *litum* fit *oblitum*, &c.

Quantitas ſimplicium ſervatur in compoſitis, quamvis vocales mutentur, ſic *concido*, *excido*, *incido*, *occido*, *recido*, à *cado*, penultimam corripiunt: *Eligo*, *ſeligo*, á *lego*. Contra *Concîdo*, *excîdo*, *incîdo*, *occîdo*, *recîdo*, á *cædo*, eandem producunt, ſic *Allido* à *lædo*; *Exquiro*, *requiro*, à *quæro*; *Obedio*, *obedis*, ab *audio*.

Virg. *Occidit, occideritque ſinas cum nomine Troja.*
Juven. *Occidit miſeros crambe repetita magiſtros.*

Hæc à ſimplicibus longis orti corripiuntur.

Dejero, *pejero*, à *juro*: *prænuba*, *innuba*, à *nubo*; *Maledicus*, *cauſidicus*, *veridicus*, *fatidicus*,

tidicus, à *dico*; *Semisopitus*, à *sopitus*; *Nihilum*, ex *ni* & *hilum*; *Cognitum* & *agnitum* à *notum*.

Imbecillus à *baculo* descendens, secundam longam habet.

Ambitus, secundùm Priscianum à supino producto, secundùm alios à correpto proficiscitur.

Connubium à *nubo* secundam syllabam habet communem.

Virg. *Hectoris Andromache, Pyrrin' connubia servas.*
Idem. *Connubio jungam stabili propriamque dicabo.*

Præceptum decimum.

De Præpositionum compositione.

Longa A, DE, E, SE, DI, *præter* Dirimo *atque* disertus.
Sit RE *brevis; at* refert *a* res *producito semper.*
Corripe PRO *Græcum, sed produc rite Latinum.*
Contrahe quæ Fundus, fugio, neptisque, neposque,
Et Festus, fari, fateor, fatumque *crearunt.*
Hisce profectò *addes*, *pariterque* procella, protervus,
Atque propago *genus*, propago *pertrahe vitis.*
Propino *vario, verbum* propago, profundo,
Propulso, procuro, propello, Proserpina *junge.*
Corripe AB *& reliquas, elidet nisi consona bina.*

A, E, DE, DI, SE, longa ſunt; ut *Amitto, erumpo, deduco, diripio, ſeparo.*

Virg. *Amiſſos longo ſocios ſermone requirunt.*

Idem. *Deducunt ſocii naves, & littora complent.*

Idem. *Tergora deripiunt coſtis, & viſcera nudant.*

Exceptio. *Dirimo & diſertus* di corripiunt.

Virg. *Cede Deo dixitque, & prælia voce diremit.*

Mart. *Quod tam grande ſophos clamat tibi turba togata;*
Non tu Pomponi, cœna diſerta tua eſt.

Refert à *refero* corripitur: cum ſignificat *intereſt*, producitur.

Virg. *---Neque ænim numero comprendere refert.*

PRO præpoſitio brevis eſt apud Græcos, ut *Propontis*; longa apud Latinos, ut *proveho.*

Ovid. *Miſit in has ſi quas longa Propontis aquas.*

Virg. *Provehimur: terræq; urbeſq; recedunt.*

Exceptio. Verùm corripiuntur *Profundus, profugus, procepos* & *proneptis, profeſtus, profari, profiteor, profanus, profecto, procella, protervus*, & *propago* cùm genus ſignificat; nam *propago* cùm ad vites refertur, producitur.

Lucan. *Quam prior affatur Pompei ignava propago.*

Virg. ——— *preſſo propaginis arcus.*

Proficiſcor & *propero* huc non pertinent; videntur enim ſimplicia.

Propino, propago verbum, *propulſo, procurro,*

urro, propello & *Proſerpina*, primam habent ommunem; *profundo*, rariſſimè eandem roducit.

Præpoſitiones A B, ut *abeo*; A D, ut *adoro*; Ante, ut *anteferos*; Circum, ut *circumago*; In, ut *inuro*; Ob, ut *obeo*; Per, ut *perimo*; Sub, ut *ſubeo*; Super, ut *ſuperadd*o; corripiuntur.

Juven. *Circumagat madidas à tempeſtate cohortes.*

Aliquando ſequente conſonante præpoſitionis conſonans abjicitur, eâdem quantitate ſervatâ. Hinc *aperio, omitto* & *operio* primam etiam corripiunt.

Ovid. *Aprilem memorem ab aperto tempore dictum.*

Hor. *Quod petiit, ſpernit: repetit, quod nuper omiſit.*

Prop. *Atque hinuli pellis totos operibat amantes.*

Præceptum undecimum.

De A, E, I, Y, & O, in compoſitione.

Produc A ſemper, compôſti parte priore:
Ac ſimul E, ſimul I, fermè breviare memento.

Nequidquam *produc*, Nequando; Venifica, Nequam,

Nequaquam, nequis, *ſocioſq;* videlicet *addes.*

Idem *maſculeum produc*, & Siquis Ibidem, Scilicet & bigæ, tibicen, ubique, quadrigæ, Bimus, tantidem, quidam, & *compôſta Diei.*

Si prior pars compoſiti A vocali termine-

tur, producitur; ut *trano*, *traduco*, *trado*. Sin autem E, ferè brevis est; ut, *Liquefacio*, *tepefacio*; *tremefacio*, *stupefacio*, *nefas*, *tricenti*.

Rarefacio, *patefacio*, *rarefio*, longa etiam reperiuntur; ut & *liquefacio* apud Ovid. lib. 9. Metamorph. fab. 3. & *tepefacio* apud Catullum.

Virg. *Flammarumque globos liquefactaque volvere saxa*
Idem ——— *atro tepefacta cruore.*
Juv. *Credebant hoc grande nefas & morte piandum.*

Exceptio. Excipe *Nequis*, *nequa*, *nequod*, *nequam*, *nequitio*, *nequaquam*, *nequidquam*, *nequando*, *videlicet veneficus*, *venefica*, *semodius*. *Selibra* tamen corripitur à Martiale.

Virg. *Nequa meis esto dictis mora: Jupiter hac stet.*
Ovid. *Barbara narratur venisse venefica tecum.*
Mart. *Et thuris piperisque tres selibræ.*

Si prior pars compositionis in I vel Y desinat, corripitur; ut *Omnipotens*, *causidicus*, *tubicin*, *melilotus*, *biceps*, *triceps*, *bicorpor*, *tricorpor*, *tricuspis*, & similia; *Polydorus*, &c.

Virg. *Tum pater omnipotens, rerum cui summa potestas.*
Mart. *Carpere causidicus fertur mea carmina* ———
Ovid. *Pars thyma, pars rorem, pars meliloton amat.*
Virg. *Nam polydorus ego, &c.*

Exceptio. I longum habent *ibidem*, *ubique*, *idem* pronomen masculini generis; nam neutrius breve est.

Bigæ,

Bigæ, quadrigæ, ſiquis, ſiqua, ſiquod, ſcilicet, ilicet, tibicen, meliphyllon, Trinacria, primus, trimus, quadrimus, tantidem, quivis, quidam, quilibet, biduum, triduum, cæteraque compoſita ex *dies, meridies, quotidie,* &c.

Mart. *Difficilis, facilis, jucundus, a cerbus, es idem.*

Idem. *Si totus tibi triduo legatur.*

Idem. *Inter tepentes poſt meridiem buxos.*

Quatriduum corripitur interdum; ut & *quotidianus* à Catullo.

Vbicumque, frequentiùs I habet breve.

Mart. *Quæ tecum evolviſſe meos ubicumque libellos.*

Ovidius tamen produxit: *Serῦor ubicumque eſt,* &c.

Vbivis & *ubilibet* produci ſolent.

Parricida & *matricida* produxit Auſonius.

De O in compoſitione.

Græcum O *μικρὸν prima compoſiti corripe parte.*
Ω *μέγα produces, partem dum claudit eandem.*

O In Græcis dictionibus priorem compoſita partem claudens corripitur; ut *Cymothæ, Carpophorus, Argonauta.*

Mart. *Sæcula Carpophorum, Cæſar, ſi priſca tulliſſent.*
Jam nullum monſtris orbe fuiſſet opus.

Idem. *Non nautas puto vos, ſed Argonautas.*

Exceptio, Quæ per Ω mega ſcribuuter, longa

longa sunt; ut γεωμέτρης *geometra*; *Minotaurus*, λαγώπους *lagopus*: nec plura facilè invenias, quibus utantur Latini.

Virg. Minotaurus inest Veneris monumenta nefanda,
Mart. Si meus aurita gaudet lagopode Flaccus,
O Latinum in variis breviat vel protrahet usus.

O in Latinis dictionibus compositis partim producitur; ut *Alioquin*, *quandoque*: partim corripitur; ut *Quandoquidem*, *hodie*, *duodenus*, &c.

Virg. *Dicite, quandoquidem in molli consedimus herba.*

Horat. *Indignor, quandoque bonus dormitat Homerus.*

DE SINGULARI NOMINIS INCREMENTO.

Quid sit Incrementum?

SI Genitivus singularis par fuerit Nominativo syllabarum numero, nullum erit incrementum; ut *Musa*, *Musæ*; *Dominus*, *Domini*. Sin longior fuerit; tum penultima genitivi incrementum erit, quæ in omnibus casibus utriusque numeri semper genitivi

itivi quantitatem ſervat; ut *Sermo*, *ſermonis*, *ſermoni*, *ſermones*, *ſermonibus*, ubique o ongum eſt.

Præter *Bobus*, ubi o produitur, quamvis n genitivo ſingulari corripiatur *bovis*.

Appendix. Iter, *ſupellex*, & compoſita ex *caput* literis PS finita, duplici augentur incremento: *itineris*, *ſupellectilis*; *biceps*, *bicipitis*.

Incrementum primæ & ſecundæ declinationis.

Caſibus obliquis vix creſcit prima Secunda
Corripit incrementa; tamen producit Iberi.

Incrementum primæ declinationis nullum eſt, niſi apud Poetas; ut *Aulai*, *pictai*, quod longum eſt.

Virg. Aulai in medio libabant pocula Bacchi.

Incrementa ſecundæ declinationis corripiuntur; ut *Miſer*, *miſeri*; *vir*, *viri*; *ſatur*, *ſaturi*.

Virg. *Non ignara mali miſeris ſuccurrere diſco.*
Perſius. ——*inter pocula quærunt*
Romulidæ ſaturi quid dia poemata narrent.

Exceptio, *Iber*, *Iberi*, peuultimam habet longam, & ex eo compoſitum *Celtiber*, *Celtiberi*.

Lucan. *Interea domitis Cæſar remeabit Iberis.*
Mart. *Vir Celtiberas non tacendo gentibus.*

De

De genitivo in IUS crescente dictum est suprà:

Incrementa tertiæ Declinationis.

A. *Nominis* A *crescens quod flectit Tertia longum est.*
Mascula corripies AR, AL *finita, simulque.*

Par *cum compositis*, Hepar *cum* Nectare Bacchar.

Cum Vade Mas & Anas, *cui junge* Laremq; Jubarque.

A Incrementum singulare tertiæ declinationis longum est; ut *Vectigal*, *Titan*, *pietas*, *pax*, *calcar*, & *Ajax*,

Ovid. *Concitat iratus validos Titanas in arma.*
Virg. *Pars mihi pacis erit dextram tetigisse Tyranni.*

Exceptio. Corripe masculina in AL & AR; ut *Sal*, *Hannibal*, *Amilcar*, *par*, *impar*, *compar*, *dispar*, &c.

Virg. *Vela dabant læti, & spumas salis ære ruebant.*
Sil. *Hannibalem Fabio ducam spectante per urbem.*
Idem. *Cui sævum arridens narrabis Amilcaris umbris*

A, AS,

A *quoq; &* As *Grecum breve postulat incrementum:*
S *quoque finitum, si consona ponitur ante:*
Et Dropax, Anthrax, Atrax, *cum* Smilace, Climax.
His Atacem, Panacem, Colacem, Styracumque, Facemque.

Atque

Atque Abacem Coracem, Philacem, *compóſtaque nectes.*

Adde Harpax, Syphaciſque *tamen dicatq;* Syphâcis.

ITem Græca in A & As ut, *Poëma, ſtemma, Pallas:* & quæ conſonantem habent ante S; ut *Trabs, Arabs,* & *Fax, ſtyrax, Arctophylax.* & alia compoſita à *phylax*; *ſmilax* & *climax.* Itémque illa minùs uſitata, *dropax, colax, nycticorax,* &c, *Candax* & *Pharnax* non ſunt in uſu, ſed *Pharnaces, Candace.*

Juv. *Stemmata quid faciunt?*

Virg. *Inſtar montis equum divina Palladis arte Ædificant.*

Ovid. *Nam modo thurilegos Arabas, modo ſuſpicit Indos.*

E. *Ecreſcens Numero breviabit Tertia primo:*

Præter Iber, *Patrioſque* Eniss (*ſed contrahit* Hymen)

Ver, manſues, locuples, heres, merceſq; quieſque,

Lex, verves, pres, fex, ſeps, plebs, rex, *inſuper* halec;

El *peregrinum,* Es, Er *Græcum,* Æthere & Aëre *demptis,*

FIncrementum ſingulare tertiæ declinationis breve eſt; ut *Grex, teres.*

Ovid, *Mille greges illi* ——

Exceptio.

Exceptio I. Excipitur *Iber*, *Iberis*: & Genitivus Enis penultimam habet longam; ut *Ren*, *renis*; *Siren*, *Sirenis*, *Hymenis*, corripitur. Producuntur autem *Ver*, *manſuer*, &c.

Exceptio II. Item peregrina in El; ut *Michael*; Et Græca in Er & Es; *Crater*, *luter*, *ſocer*; *Tapes*, *lebes*. præter *Aër* & *æther*.

Virg. *Crateras magnes ſtatuunt & vina coronant.*
Ovid. *Viginti fulvos operoſo ex ære lebetes.*

I vel Y.

I creſcens Numero breviabit Tertia primo:
Grata ſed in patrio caſu Inis *&* Ynis *adoptant.*
Et Lis, Glis, Samnis, Dis, Gryps, Niſiſque Quiriſque.
Cum Vibice, *ſimul longa incrementa repoſcunt.*

I Vel Y incrementum ſingulare tertiæ declinationis breve eſt; ut *Stips*, *ſtipis*; *pollex*, *chlamys*, *chalybs*.

Ovid. *Dic, inquam, parva cur ſtipe quærat opes.*
Virg. *At Chalybes nudi ferrum.*

Exceptio. Genitivus Inis vel Ynis, à nominibus Græcis, penultimam producit; ut *Delphin*, *Phorcyn*, *Salamis*. Item *Dis*, *Ditis*, *vibex*, *vibicis*; *glis*, *gliris*; *gryps*, *gryphis*; *Samnis*, *Samnitis*; *Neſis*, *Neſidis*; *apſis*, *apſidis*, &c. Sunt tamen qui *apſidis* putent poſſe corripi: nam ἁψῖδος accentu acuto

&cuto in penultima invenitur, *Psophes* me-
iam communem habet.

Virg. Orpheus in silvis, inter Delphinas Arion.
Idem. *Laomedontiaden Priamum Salamina petentem.*
Idem *Nobles atque diss patet atri janua Ditis.*

X vel YX. IX. *produc*: *breviato* Histrix, *cum* Fornice varix.

Coxendix, Chœnixque, Cilix, Natrixque, Calixque:

Phyxque Larix. & Onyx, pix, Nixque, Salixque, Filixque,

Matticis *his &* Eryx, Caluciſque, & Iapygis *addes.*

Quæ ubi invenias Bebryx *variare memento.*

Nomina IX vel YX ſyllaba finita, penultimam genitivi habent longam; ut *Felix, felicis; bombyx, bombycis; perdix, coturnix, pernix, lodix,*

Virg. Vivite felices quibus est fortuna peracta Jam sua.

Exceptio. Excipitur *Cilix, hiſtrix, forix, pix, natrix,* ſerpentis genus; item *Stix, ſtrix,* & propria quædam; ut *Ambiatrix,* & gentilia, ut *Biturix.*

Lucan. *Armenios Cilicasque feros, Tauroſque ſubegi.*
Idem. *Nunc pice, nunc liquida rapuere incendia cera.*

Maſtrix maſticis, pro gummo lentiſci corripitur; *maſtigis* verò pro flagello producitur.

Appendix Multi protrahunt: ſunt tamen qui breviari contendant, *Bebrix* variatur.

O,

O. *O crescens numero producimus usq; priore.*
O *parvum in Græcis brevia; producito magnum.*
Ausonius genitivus Oris, *quem neutra dedere,*
Corripitur. proprii huic junges ut Nestor & Hector.
Os Oris, *mediosq; gradus extende, sed* Arbos.
composita Lepus, memor & bos, compos & impos.
Corripe Cappodocem, Allobrogem *cum* Præcoce, & Obs, Ops:
Verum produces Cercops, Hydropsque, Cyclopsque.

O Incrementum singulare tertiæ declinationis in Latinis nominibus longum est; ut *Sol, vox, velox, victor, ros, flos, dos, cos, tiro, custos.*

Ovid. *Regia solis erat sublimibus alta columnis.*

Exceptio I, Græca in On, quæ in obliquis habent O micron, corripiuntur; ut *Philæmon, Palæmon, Sindon, Agamemnon, Jason, Amazon*, & multa alia quæ usu discenda sunt.

Virg. *Pulsant & pictis bellantur Amazones armis.*

Latini interdum N literam omittunt; ut *Macedo, Macedonis; Brito, Vasco, Saxo, pepo, Agamemno, Britones* apud Martial. l. II. penultima producta, reperies; ut & *Vectones* lib. 4. & *Axónes* lib. I. apud Lucanum,

Statius:

Stat. *Conclamant Danai, ſtimulatque Agamemno volentes.*

Quæ verò per *o* mega ſcribuntur longa ſunt, ut *Simon, ſpado, virago, agon, Sidon.* quod & lib. 8. Silius ſemel corripuit, *Solon, Lacon, Sicyon,* &c.

Duo variantur, *Orion* & *Ægeon.*

Exceptio. II. Genitivus in Oris, à nominibus Latinis neutris, penultimam habet brevem; ut *Marmor, ebur, corpus, ador,* quod rarò declinatum invenitur, communem. Sed *os oris* & comparativi gradus, ut *majus, majoris,* &c. incrementum longum habent.

Ex πάτρωδος compoſita, ut *Tripus,* & item *memor, arbor, lepus, bos, compos* & *impos* corripiuntur.

Virg. Sic vos non vobis fertis aratra boves.

Exceptio III. Corripiuntur etiam *Cappadox, Allobrox, precox:* & quæ conſonantem habent ante S; ut *Scrobs, Æthiops, Cecrops, Dolops:* præter *Cyclops, cercops, hydrops.*

Mart. Cappadocum ſevis Antiſius occidit oris,
Virg. Hic Dolopum manus, his ſævus tendebat Achilles.
Ovid. Tela reponuntur manibus fabricata Cyclopum.

V. *V brevia incrementa feret: ſed caſus in* Uris,
Udis & Utis *ab* Us *Recto producitur, & Fur,* Lux,

Lux, Pollux. *Brevia* Intercùsque, Pecúsque, Ligùsque.

Incrementum tertiæ declinationi breve est; ut *Marmur*, *furfur*, *turtur*, *Dux*, *Ligus*, & *pecus*, *intercus*, cum Præsule *turtur*.

Virg. Magnanimosque duces totiusque ordine gentis.

Exceptio. Interrogandi casus Udis, Uris, & Utis à nominibus in us, penultimam habent longam; ut *Palus*, *paludis*; *incus*, *incudis*; *tellus*, *telluris*, *virtus*, *virtutis*: item *fur*, *furis*, cum cæteris obliquis: itemque *Pollux*, *lux*, & *frugis* à nominativo *frux inusitato*.

Virg. Quid domini facient. audens cum talia fures.
Tib. luce sacra requiescit humus, requiescit arator.

DE PLURALI NOMINIS INCREMENTO.

PEnultima genitivi vel dativi pluralis numeri dicitur incrementum plurale, cùm uterque casus longior est nominativo ejusdem numeri; ut *Musæ*, *Musarum*: *Ambo*, *amborum*, *ambobus*: *Qui*, *quorum*, *quibus*: *Res*, *rerum*, *rebus*.

A,

A, E, O, I, V.

Pluralis casus si crescit, protrahat A, E,
Atque O, *Corripies* I, V; *verum excipe* Bubus.

A, E, O, incrementa multitudinis, longa sunt; ut *Quarum, harum, ambabus: Rerum, rebus: Horum, quorum.*

Ovid. *Cum tamen à turba rerum requieverit harum.*
Virg. *At Capys, & quorum melior sententia menti,*

I & U incrementa multitudinis corripiuntur: ut *Quibus, tribus, montibus, Lacubus, verubus.*

Virg. *Montibus in nostris solus tibi certet Amynthus.*
Ovid. *Præmia de lacubus proxima musta tuis.*

DE VERBORUM INCREMENTO.

Quid sit incrementum verbi?

SEcunda persona singularis modi Indicativi, norma est, ad quam verborum incrementa diriguntur: cui, si verbum sit æquale, nullum erit incrementum; ut *Amat, amant*, quia dissyllaba sunt, sicut *Amas* (quæ norma & regula est incrementorum) nullum habent incrementum. Sin verbum longius sit una syllaba, unum habebit incrementum; ut *Amamus, amatis*, quorum penultima incrementum est: nam

ultima nunquam dicitur incrementum. Si duabus syllabis norma superetur, duo erunt incrementa; ut *amabamus, amabatis*. Si tribus, tria; ut *amaverimus, amaveritis*. Si denique quatuor, totidem erunt incrementa; ut *audiebamini*.

In verbis deponentibus fingenda est vox activa, ad quam verborum incrementa dirigantur.

Ultima syllaba, ut modò diximus, numquam est incrementum: prima verò est, si norma ipsa sit monosyllaba; ut *Do, Flo, Damus, datis, dabam, dare*, & cætera dissyllaba, unum habent incrementum; eodem modo *Flemus, fletis, flebam, flere*, &c.

Præceptum primum.

De incremento verborum per A.

A *crescens produc. Do incremento excipe primo.*

A In omni verborum incremento producitur; ut *Stabam, staret, properamus, docebamus, audiebamini*, &c.

Virg. *Trojaque nunc stares, Priamique arx alta maneres.*

Ovid. *Serius aut citius metam properamus ad unam.*

Exceptio. A primum duntaxat incrementum verbi *Do, das*, corripitur; ut *Damus, dabunt, dare*: ob quam causam pronuntiamus,

Satiamus, *circúmdamus*, *circúmdabant*, *circúmdare*; *venúmdabo*, *venúmdare*, &c. tri ultima brevi.

Virg. *His lacrymis vitam damus, & miserescimus ultro.*
Ovid. *Jussit & ambitæ circumdare littora terræ.*

Præceptum secundum.

De incremento verborum per E.

quoque producunt verba increscentia; verùm ima E, *corripiunt ante* R *duo tempora Terna.*

ic Beris *atque* Bere; *at* Reris *producito* Rere.

it brevis E, *quando* Ram, Rim, Ro *adjuncta sequuntur.*

rripit interdum Steterunt, Dederuntque *Poeta.*

E In omnibus verborum incrementis producitur: ut *Flebam*, *rebar*, *lacereris*, *lacerem*, *legerunt.*

Ovid. *Flebat Aristæus, quod apes cum stirpe necatas*
Viderat inceptos destituisse favos?
Virg. *Sic equidem ducebam animo, rebarque futuram?*
Mart. *Dædale, Lucano cum sic lacererís ab urso;*
Quam cuperes pennas nunc habuisse tuas!

Exceptio 1. E ante R breve est in quoris præsenti & imperfecto tertiæ conjugationis: ut *Cognoscere*, *legerem*, *legeremus*, *geris* vel *legere.*

Beris etiam & *Bere*, corripitur: ut *Celaberis*, *celebrabere.*

Reris tamen & *Rere*, producitur: ut *Loquereris*, *prosequerere*.

Mart. *Hoc tibi Roma, caput, cum loquereris, erat.*

Velim etiam, *velis*, *velit*, &c. breviantur.

Exceptio 2.

E ante RAM, RIM, RO corripitur: ut *Amaveram*, *amaverim*, *amavero*: *feceram*, *fecerim*, *fecero*.

De cæteris personis idem esto judicium: *Amaveris*, *amaverit*, *amaverimus*, *amaveritis*: *fecerimus*, *feceritis*.

Ovid. *Fecerat exiguas jam Sol altissimus umbras.*

Appendix.

Poëtæ in præterito Indicativi E literam ante RUN syllabam pro suo jure interdum corripiunt.

Virg. *Obstupui, steteruntque coma, & vox faucibus hæsit.*
Horat. *Dii tibi divitias dederunt, artemque fruendi.*
Sil. *Terruerant pavidos accensa Ceraunia nautas.*

Præceptum tertium.

De incrementis verborum per I.

Corripit I *crescens verbum: sed deme* Velimus, Nolimus, Simus, *quæque hinc composta dabuntur*: IVI *præteritum, præsens quartæ* IMUS *&* ITIS: RI *Conjunctivum possunt variare Poetæ.*

In quovis verborum incremento corripitur: ut *Linquimus*, *amabimus*, *audiebamini*, *Venimus*, *comperimus*, *reperimus*, in præterito perfecto.

Virg.

Virg. *Linquimus Ortygiæ portus, plagoque volamus.*
Idem. *Non nos aut ferro Libycos populare penates.*
Venimus, aut raptas ad littora vertere prædas.

Exceptio. I longum habent: *Nolito, nolimus, nolitis: velimus, velitis, ſimus, ſis,* & quæ ex ipſis componuntur: ut *Poſſimus, adſimus, proſimus,* &c.

Ovid. *Et documenta damus, quæ ſimus origine nati.*
Idem. *Si quis ut in populo, qui ſim, & unde, requirat.*

Appendix. I. Penultima præteriti in IVI longa eſt: ut *Petivi:* & primum incrementum quartæ conjugationis: ut *Ibam, ibo, ſubimus, venimus, reperimus, audimus,* præſentis temporis.

Virg. *Ceſſi & ſublato montem genitore petivi.*
Idem; *Tu ne cede malis, ſed contra audentior ito.*
Idem; *Jungimus hoſpitio dextras, & tecta ſubimus.*

Appendix II. Tempora Conjunctivi modi ſyllabis RIMUS & RITIS finita, habeantne penultimam brevem, an longam, Grammatici certant, & adhuc ſub judice lis eſt; non ſolum recentiores, ſed etiam veteres, Diomedes enim docet, præteritum breve eſſe, futurum vero longum: Probus utrumque longum eſſe affirmat. Quare, cum verſus facies, Poetas optimos imitaberis, qui RI ſyllabam modo corripiunt, modo producunt, prout verſus poſtulat. Sin tibi aliquid recitandum erit, ne ſermonem des auditoribus, conſuetudini regionis ſervies.

Præ-

Præceptum quartum.

O incrementum produc, U corripe semper.
U fit in extremo penultima longa futuro.

O In verborum incrementis semper producitur : ut *Facitote.*

Ovid. *Cumque loqui poteris, matrem facitote salutes.*

U In verborum incrementis ubique corripitur : ut *Sumus, possumus, volumus.*

Horat. *Nos numerus sumus, & fruges consumere nati.*
Idem. *Si patriæ volumus, si nobis vivere cari.*

U penultima futuri in Rum, & participi in Rus; semper est longa : ut *Amaturum periturum : amaturus, periturus.*

Virg. *Si periturus abis, & nos rape in omnia tecum.*

DE ULTIMIS SYLLABIS.

SYllabæ quæ ultimum locum tenent, partim positione; ut *Prudens, præcox:* partim dipthongo; ut *Musæ:* partim privatis præceptionibus cognoscuntur : de quibus nunc agendum est.

A in fine.

A *finita data longis.* Ita, Postea *deme.*

Eia,

ia, quia, & *casus omnes*: *sed protrahe sextum.*
oductos Græcos casus adjunge vocandi.

A Finita louga sunt: ut *Memora, contra, ultra, anteà, triginta, quadraginta,* &c.
Virg. *Musa mihi causas memora, quo numine læso.*
Idem. *Triginta capitum fœtus enixa jacebit.*

Exceptio. Corripe *Eia, ita, posteà, quia.*

Item casus omnes in A: ut *Ancora, ve-*
: præter ablativum: ut *de prora:* & vo-
ativos Græcos: *ô Æneа, ô Atla,* Calcha,
Calla.

Virg. *Fons ita me experti Bitias & Pandarus ingens.*
Idem. *Ancora de prora jacitur, stant littora puppes,*
Idem. *Quid miserum, Æneа, laceras? jam parce sepulto.*

Appendix. Numeralia quædam in GINTA interdum etiam correpta leguntur apud Martialem & Manilium. Sic *contrà* à Valerio Flacco, Ausonio, & Manilio corripitur.

E in fine.

E *brevia, Primæ Quintæque vocabula produc:*
Gete, Ohe, Tempe, Fermeq; Fereq; Fameq;
Adde Doce, *similemq;* modum, *& monosyllaba; præter*
Encliticas ac syllabicas: nec non malè *dempto,*
Ac Bene, *produces adverbia cuncta secundæ.*

E Litera finita corripiuntur: ut *Nate, fuge, pone, pæne, nempe.*

Virg. *Heu fuge, nate Dea, teq; his, ait, eripe flammis.*
Idem. *Pæne simul tecum solatia rapta Menalca.*

Exceptio I. Producuntur omnia primæ

&

& quintæ declinationis: ut *Anchiſiades*, *Anchiſiade*, *Calliope*, *re*, *die*, & quæ inde oriuntur: ut *Quare*, *hodie*: quibus adde *fame*, *cete*, *Tempe*, *ferme*, *ferè*, *obe*.

Virg. *Tros Anchiſiade, facilis deſcenſus Averni.*
Mart. *Non veniàs quare tam longo tempore Romam.*
Virg. *Objicit. ille fame rabida tria guttura pandens.*
Mart. *Hoc ſi contigerit, fame peribis.*

Exceptio II. Item verba Imperativi modi numeri ſingularis, ſecundæ declinationis ut *Vide*, *habe*. *Cave* tamen ſæpe corripitur fuit enim olim tertiæ, ſicut & quædam alia ut *reſponde*, quod corripit Martialis; & *vide* quod Perſius; & *vale*, quod Ovidius.

Hor. *Vade, vide, cave ne titubes. mandataque frangas,*
Ovid. *Nate, cave, dum reſque ſinit, tua corrige vota.*

Sunt etiam longa monoſyllaba: ut *Me*, *te*, *ſe*.

Exceptis adjunctionibus encliticis, *Que*, *ne*, *ve*. Et ſyllabicis adjectionibus *Pte*, *ce*, *te*; ut *Suapte*, *hiſce*, *tute*.

Virg. *Tantune vos generis tenuit fiducia veſtri?*
Hor. *Hinc omnis pendet Lucillius, hoſce ſecutus.*

Exceptio III. Longa præterea ſunt adverbia à nominibus ſecundæ declinationis profecta: ut *Placidè*, *valdè*, *minimè*, *ſummè*: præter *benè* & *malè*.

Mart. *Excipe ſollicitos placide, mea dona libellos?*
Idem. *Nil bene cum facias, facis attamen omnia belle.*
Horat. *Et male tornatos incudi reddere verſus.*

Appendix. Adjectiva tertiæ declinationis,

nis, cum in adverbia tranſeunt, ultimam habent brevem; ut *Sublimè, ſuavè, dulcè, facilè, difficilè*, &c.

Virg. *Cantantes ſublime ferent ad ſidera cycni.*
Idem. *Ipſe ſed in pratis aries jam ſuave rubenti.*

I in fine.

I *produc, brevia* Niſi *eum* quaſi, *Græcaque cunctis.*
Jure Mihi *variare*, Tibíque Sibíque *ſolemus.*
Sed magnè corripies IBI, UBI, *diſſyllabon &* Cui.
Sicuti *ſed breviant, cum* Necubi, Sicubi *Vates.*

I Vocali terminata longa ſunt; ut *Claſſi, fieri, uti, Mercuri.*

Virg. *Sic fatur lachrymans, claſſique immittit habenas.*
Mart. *Quam vellem fieri meus libellus.*
Horat. *Fortur uti pulvis collectus turbine.*
Idem. *Mercuri fœcunde nepos Atlantiæ.*

Exceptio I. Corripe *Niſi, quaſi*, & Græca quæ in I vel Y exeunt: ut *Palladi, Daphni, moly.*

Ovid. *Quid niſi Pierides ſolatia frigida reſtant?*
Virg. *Inſere, Daphni, pyros: carpent tua poma nepotes.*

Exceptio II. *Mihi, tibi, ſibi*, ultimam habent communem.

Ibi, ubi, cui, cùm diſſyllabum eſt, frequentiùs corripiuntur.

Necubi, ſicubi, & *ſicuti*, ſemper correpta inveniuntur.

Virg. *Poſt mihi non ſimili pœna commiſſa fuerit.*
Idem; *Extremum hunc, Arethuſa, mihi concede laborem.*
Mart. *Sed norunt cui ſerviant leones.*

O in fine.

O *datur ambiguis, Græca & monoſyllaba longis*;

Ergo

Ergo *pro causa*, *Ternus Sextusque Secundæ*;
Atque Adeò *ac* Ideò, *edde adverbia nomina nata*:
Sed Citò *corripies*, modoq; & scio, nescio, & imó.
Et Duo, *sit varium* serò, & *conjunctio* veró.

OFinita ambigua sunt, ut *Quando, vigilando, nono.*

Mart. *Nolo mihi ponas rhombum nullumve bilibrem,*
Nolo holetos, ostria nolo; tace.

Exceptio I. Excipe monosyllaba; ut *O, do, sto:* dativos & ablativos; ut *Somno, tuo.*

Item Græca quæ habent ω mega; ut, *Androgeo, Atho, Clio, Alecto*, & cætera ejusdem generis, quibus accedit *ergò* pro *causa.*

Virg. *O lux Dardaniæ, spes O fidissima Teucrum,*
Idem. *Invadunt urbem somno vinoque sepultam,*
Idem. *Alecto torvam faciem, & furialia membra.*

Exceptio II. Item adverbia à nominibus orta; ut *Subitò, meritò, multò* (*subitò* tamen aliquoties à Seneca corripitur) quibus adduntur *Adeò, ideó.*

Hinc rursus excipiuntur *Modò, quomodò, dummodò, postmodò, scitò, imò:* quibus accedunt *Scio, nescio, duo.*

Adverbium *serò*, & conjunctio *verò*, ultimam

cimam habent communem. Sunt qui his *porro* jnngant.

Mart. *Alcidæ cito Dii, ſed tibi ſero dabunt.*
Valer. Flac. — *ſin vero preces & dicta ſuberbus.*
Reſpuerit.
Juven. *Veſter porro labor fœcundior, hiſtoriarum.*

U, B, D, T, in fine.

U *ſemper produc*: B, T, D, *corripe ſemper.*

U Finita longa ſunt; *Manu, cornu, Panthu.*

Virg. *Tela manu miſeri jactabant irrita Teucri.*
Ovid. *Nec mora, curvavit cornu nervoque ſagittam*
Impuli.——
Virg. *Quo res ſumma loco Panthu? quam prendimus arcem.*

B, D, T, literis terminata corripiuntur; ut *Ab, quid, audiit.*

Virg. *Tum pater Æneas puppi ſic fatur ab alta.*
Idem; *Quidquid id eſt timeo Danaos & dona ferentes.*
Idem; *Audiit & Triviæ longe lacus, audiit amnis.*

C, L, M, in fine.

C *longum eſt. Varium* Hic *pronomen*; *corripe* Donec, Et Nec; Fac *pariter malunt breviare Poetæ.*

C Litera finita longa ſunt; ut, *Sic, hoc, hîc* adverbium.

Virg. *Sic oculos, ſic ille manus, ſic ora ferebat.*
Idem; *Claſſibus hic locus, hic acies certare ſolebant.*

Exceptio. Corripe *nec* & *donec. Hic* pronomen, eſt anceps. *Fac* tutiùs corripitur.

Ovid. *Parve, nec invideo, ſine me, liber, ibis in urbem.*
Virg. *Hic vir, hic eſt, tibi quem promitti ſæpius audis.*
Idem, *Eſt hic, eſt animus lucis contemptor, & iſtam.*
Ovid *Hos fac Armenios, hæc eſt Danaeia Perſis.*
Mart. *Signa rarius, ut ſemel fac illud.*

Cor-

Corripe L, *at produc* Sal, Sol, Nil, *multaq*; *Hebræa*

L Finita brevia sunt; ut *Asdrubal, semel, vigil, simul, Consul, mel.*

Sil. *Vertit terga citus damnatis Asdrubal ausis.*
Nor. *Quo semel est imbuta recens servabit odorem*
Testa diu.

Exceptio. Sal, nil, Sol, longa sunt; item pleraque peregrina: ut *Nabal, Daniel, Saul.*

Stat. *Non sal, oxyporumve, caseusve.*
Mart. *Nil aliud video, quo te credamus amicum.*
Ovid. *Ulterius spatium medio Sol altus habebat.*

M *vocat Ecthlipsis: prisci breviare solebant.*

M Finita priscis temporibus corripiebantur; neque à sequente vocali, ut jam fit, excipiebantur: quod etiam nunc in compositis verbis cernitur.

Ennius; *Insignita fere tum millia militum octo.*
Juven. *Quo te circum agas? quæ prima aut ultima ponas?*

N in fine.

N *longum est Græcis pariter, pariterque Latinis.*
EN *brevia, quod format* INIS *breve, Græca secunda*
Jungimus, & quartum, si sit brevis ultima Recti
Forsitan, In, Forsan, Tamen, An, Viden, *adjice curtis.*

N Litera finita longa sunt: ut *Ren, splen, sin, Titan, Siren, Salamin, Actæon,* & cætera tertiæ declinationis, quæ in ON exeunt.

Virg.

Virg. *Sin abſumpta ſalus, & te pater optime Teucrum.*
Lucan. *Unde venit Titan, & nox ubi ſidera condit.*
Ovid. *Actæon ego ſum, dominum cognoſcite veſtrum.*

Item accuſativus Græcus nominum in AS, ES, E: ut *Æneæan, Anchiſen, Calliopen.*

Græcus itidem genitivus multitudinis cujuſvis declinationis: ut *Cimmerion, Epigrammaton.*

Virg. *Et ſævum Æneæan agnovit Turnus in armis.*
Tibul. *Cimmerion etiam obſcuras acceſſit ad oras.*

Exceptio 1.

Corripe *An, in, forſan, forſitan, tamen, attamen, viden.*

Item En ſyllaba finita, quæ faciunt genitivo INIS: ut *Nomen, pecten, flumen, Flamen.*

Virg. *Forſitan & Priami fuerint quæ fata requirat.*
Stat. *Ipſa dedi, viden' ut jugulo conſumpſerit enſem?*
Ovid. *Nomen Arionium Siculas impleverat urbes.*

Exceptio 2.

Corripiuntur etiam Græca in ON, quæ ad ſecundam noſtram declinationem ſpectant; ut *Pelion, Ilion, Erotion.*

Ovid. *Ilion, & Tenides, Simoiſque, & Xanthus, & Ida.*
Mart. *Pallida nec nigras horreſcat Erotion umbras.*

Omnes denique accuſandi caſus, quia nominibus ultimam brevem habentibus proficiſcuntur; ut *Scorpion, Thetin, Ityn, Maian, Æginan.*

Luc. *Scorpion incendis cauda, chelaſque peruris.*
Ovid. *Tantaque mox animi eſt, Ityn huc accerſite dixit.*
Stat. *Namque ferunt raptam patriis Æginan ab undis.*

R in fine.

R *breve, ſed longum eſt* Fur, par *cum pignore*, Lar, Nar,
Cur, Far *cum Græcis queis patrius* ERIS, *&* Æther, Aër, Ver, *&* Iber, *magè* Cor *breve*, Celtiber *anceps.*

R Litera terminata corripiuntur: ut *Amilcar, ſemper, ſemivir, precor, Hector,*

Sil. *At ſenior Siculis exſultat Amilcar in armis.*
Virg. Semper honos, nomenq; tuum, laudeſq; manebunt,
Lucan. *Inſeruiſſe manus, impune ac ſemivir audes.*
Virg. Nec gemere aeria ceſſabit turtur ab ulmo.

Exceptio 1.

Producito, *Cur, far, fur, Iber, Lar, Nar, ver, par* cum compoſitis; ut *compar, diſpar & impar,* & Græca, quæ faciunt genitivo ERIS longum; ut *crater, ſtater.* Adde *aër & æther.*

Horat. *Cur ego, ſi nequeo, ignoroq; poeta ſaluter.*
Lucan. *Si tibi durus Iber, aut ſi tibi terga dediſſet.*
Horat. *Ludere par & impar, equitare in arundine longa.*
Virg. *Largior hic campos æther & lumine veſtit.*

Appendix.

Cor melius corripitur, *Celtiber* anceps eſt.

Ovid. *Molle cor ad timidas ſic habet ille manus.*
Mart. *Ducit ad auriferas quod me Salo Celtiber oras.*

As in fine.

AS *produc. Quartum Græcorum Tertia caſum*
Corripit; & Rectum, per ADIS *ſi patrius exit.*

AS ſyllaba finita longa ſunt; ut *Æneas, Pallas, Pallantis; fas, nefas.*

Virg. *Æneas ignarus abeſt, ignarus & abſit.*
Idem, *Tela manuſq; ſinit; hinc Pallas inſtat & urget.*
Idem, *Fas & jura ſinunt,*

Exa

Exceptio.

Corripe Græca, quorum genitivus exit in ADIS; ut *Arcas, Pallas, Palladis.*

Item accuſativus tertiæ declinationis nominum Græcorum; ut *Troas, Delphinas, Heroas.*

Ovid. *Pallas anum ſimulat.*
Mart. *Cum quibus Alciades & pius Arcus erat.*
Virg. *Permiſtos Heroas, & ipſe videbitur illis.*

Es in fine.

Es labitur longis: breviat ſed tertia Rectum,
Cùm Patrii brevis eſt creſcens penultima. Pes *hinc*
Excipitur, Paries, Aries, Abieſque, Cereſque.
Corripe & Es *de* Sum, penes, *& neutralia Græca.*
His Quintum & Rectum *Numeri dent Græca ſecundi.*

ES ſyllaba terminata longa ſunt; ut *Anchiſes, locuples, quoties, octies, decies, jubes, audies.*

Virg. *Anchiſes alacris palmas utraſque tetendit.*
Mart. *Orbus es & locuples, & Bruto Conſule dignus.*
Idem, *Dicere te laſſum quoties ego credo Quirino.*
Idem, *Uno naſceris octies in anno.*

Exceptio 1.

Corripe nomina tertiæ delinationis, quæ creſcunt in obliquis penultima brevi: ut *Dives, eques, boſpes, pedes.*

Virg. *Inſula dives opum, Priami dum regna manebant.*
Idem, *Obvius armato, ceu cum pedes iret in hoſtem.*

Præter *Abies, aries, Ceres, paries, pes* cum compoſitis: ut *Cornipes, ſonipes.*

Virg.

Virg. *Populus in fluviis, abies in montibus altis.*
Idem. *Flava Ceres alto nequidquam spectat Olympo.*
Ovid. *Nec pes ire potest intra quoque viscera saxum,*
Virg. *Stat sonipes, & frænæ ferox spumantia mandit.*

Exceptio 2.

Es, à verbo *Sum*, etiam breve est, & ex eo composita: ut *Potes, ades.* Item *penes* Græca etiam neutrius generis, ut *Cacoëthes.* Præterea nominandi vocandíque casus Græcorum: ut *Arcades, Troës, Dæmones, Rhetores, Amazones.*

Virg. *Quisquis es, amissos jam hinc obliviscere Graios.*
Mart. *Tu potes & patriæ miles & esse decus.*
Horat. *Quem penes arbitrium est, & jus, & norma loquendi.*
Juven. *Scribendi cacoethes, & ægro in corde senescit.*
Virg. *Ambo florentes ætatibus, Arcades ambo.*

Accusandi casus videntur sequi regulam Latinorum, etsi Ovid. in Epist. Heroid. dixit:

Quis scit an hæc sævas insula tigres habet.?

Charybdes, hæreses, metamorphoses, & similes

miles nominativi producuntur, quia non sunt casus Græci, sed Latini.

IS vel YS in fine.

Corripies IS *&* YS. *Plurales excipe casus.*

Glis, Sis, Vis *verbum ac nomen*, Nolisque, Volisque, Audis *cum sociis, quorum & genitivus in* INIS. ENTIS*ve, aut* ITIS *longum, produceito semper.*

IS vel Ys finita corripiuntur; ut *Apis, inquis, ais, dixeris, egeris, Thetis, Tethys, Itys.*

Ovid. *Non apis inde tulit collectos sedula flores.*

Stat. *Jamdudum tacito lustrat Thetis omnia visu.*

Virg. *Alter erit tum Tiphys, & altera quæ vehat Argo.*

RIS ultima futuri conjunctivi modi ferè semper corripitur.

Mart. *Is mihi, dives eris, si causas egeris, inquit.*

Reperitur tamen interdum hoc tempus longum, quod Cæsuræ quidam tribuunt.

Ovid. *Da mihi te placidum, dederis in carmina vires.*

Exceptio I. Excipe casus omnes multitudinis; ut *Viris, armis, Musis, nobis, vobis, quîs* pro *quibus, omnîs, urbis.*

Item *Glis, vis* nomen & verbum, *velis, sis*, cum compositis; ut *Quamvis, nolis, adsis*; *Possis* tamen à Juvenile corripitur Satyr. v.

Et secundas personas numeri singularis, modi indicativi, quartæ conjugationis; ut *Audis, nescis, sentis.*

Virg. *Præsentemq; viris intentant omnia mortem.*
Idem, *Quels ante ora patrum Trojæ sub mœnibus altis*
Idem, *Non ea vis animo, nec tanta superbia victis.*
Mart. *Jam satis est; non vis Afer, avere, vale.*
Idem, *Nescis, heu nescis dominæ fastidia Romæ.*

Exceptio II. Longa præterea sunt quorum genitivus exit in INIS, ENTIS, ITIS penultima longa; ut *Salamis, Simois, Samnis, lis.*

Ovid. *Hac ibat Simois, hic est Sigeia tellus.*
Hor. *Grammatici certant, & adhuc sub judice lis est.*

Os in fine.

Vult Os *produci.* Compos *breviatur &* Impos.
Osque ossis, *Græcorum & neutra: his cuncta secundæ.*
Addicta Ausonidûm junges, Patriosq; Pelasgos.

OS finita longa sunt; ut *Os, oris; Erectos, Tros, Minos, Heros, Athos, Androgeos,* & cætera quæ per ω mega scribuntur.

Ovid. *Os homini sublime dedit.*
Virg. *Tros Anchisiade, facilis descensus Averni.*
Idem, *Androgeos offert nobis, socia agmina credens.*

Exceptio. Corripe *Os ossis,* & *exos, compos* & *impos.* Et Græca neutra; ut *Chaos, melos, Argos.*

Virg. *Et Chaos & Phlegethon, loca nocte silentia late.*

Item Os finita quæ ad secundum Latinorum declinationem transeunt; ut *Tyros, Arctos, Ilios.*

Lucan.

ran. *Et Tyros inſtabilis, pretioſaq; murice Sidon.*
rt. *Neſcia nec noſtri nominis Arctos erat.*

Omnes denique genitivi caſus, à quibuſmque rectis proficiſcantur; ut *Arcados*, *llados*, *Typhoëos*, *Tethyos*, *Tereos*.

vid. *Arcados hinc ſedes & inhoſpita tecta tyranni.*
dem, *Alte jaces vaſti ſuper ora Typhoëos Ætna.*
ucan. *Tethyos unda vagæ lunaribus æſtuat horis.*

Us in fine.

s breve ponatur, produc monoſyllaba, quæque
ſibus inſreſcunt longis, & nomina Quartæ,
xceptio recto & Quinto, & quibus exit in UNTIS.
trius, & conflata à νὺς *contractáque Græca*
Recto ac Patrio, & venerandum nomen IESUS.

US ſyllaba terminata brevia ſunt; ut *Litus*, *intus*, *ſenſibus*. Et nominandi candíque caſus ſingulares quartæ declinaonis; ut *Domus*, *manus*.

irg. *Heu fuge crudeles terras, fuge litus avarum.*
dem, *Hic Dolopum manus, hic ſævus tendebat Achilles.*

Exceptio I.

Excipe monoſyllaba; ut *Plus*, *rus*, *tus*.

uc, *Plus illa vobis acie, quam creditis actum eſt.*

Et quæ creſcunt in obliquis penultima onga; ut *Salus*, *tellus*, *palus*. Et nomina uartæ declinationis, præter caſus ante dictos: ut *Aditus*, *vultus*.

Ovid. *Mox etiam fruges tellus in arata ferebat.*
Idem, *Junctæ palus huic eſt, denſis obſeſſa ſalictis.*
Matt. *Hos aditus urbem Martis habere decet.*

Palus tamen ab Horatio in Arte Poët. ſemel corripitur.

Regis opus ſteriliſque diu palus, aptaque remis.

Exceptio II. Denique Græca nomi quorum genitivus exit in UNTIS; ut *Ope Amathus*. Et quæ ex ωδὲς ποδὸς componuntu ut *Tripus*, *Melampus*. Quæque ex Oos co trahuntur; ut *Panthus* ex *Panthoos*. Ite genitivus in Us à fœmininis in O; ut *Mani Mantus*: *Clio*, *Clius*, &c. quæ item ex O contrahuntur.

Virg. *Eſt Amathus, eſt celſa mihi Paphus, atque Cythera*
Idem. *Pathus Otriades arcu, Phœbique ſacerdos.*
Idem. *Fatidicæ Manthus, & Tuſci filius amnis.*

Huc etiam IESUS, ſacroſanctum Domi atque Redemptoris noſtri nomen, ſpectat.

Appendix. Us finita non contracta, a os ſyllaba profecta, corripiuntur; ut *Pam phagus*, *Oribaſus*, *Polypus*, quorum ultimu Æoles per os ſcribunt, πολυωδὸς quare à Lat nis per us effertur, ultima brevi.

Ovid. *Pamphagus, & Dorcem, & Oriba ſus, Arcades omnes.*

Horat. *Polypus, an gravis hirſutis cube hircus in alis.*

DE

DE SYLLABA COMMUNI.

Præceptum primum.

Correpta Auſonii quædam monoſyllaba Vates
Nonnunquam extendunt, Græcorum exempla ſecuti.

MOnoſyllaba brevia interdum à Poëtis more Græcorum producuntur.

Virg. *Liminaque laurusque Dei totuſque moveri.*
Juven. *Et animam & mentem, cum qua dii nocte loquuntur.*
Sil. *Tot uno introitu capiuntur mi'itis arces.*
Mart. *Bis undena nocens, & bis duodena nocentes.*

Præceptum ſecundum.

Syllaba cujuſvis erit ultima carminis anceps.

ULtima ſyllaba verſus communis eſt; ſiquidem brevis pro longa ponitur.

Virg. *Gens inimica mihi Tyrrhenum navigat æquor.*
Idem, *Nate patris ſummi, qui tela Typhoea temnis.*

Sextus enim pes ſpondeus eſt, qui ex duabus longis conſtat.

Aut contrà longa pro brevi.

Mart. *Nobis non licet eſſe tam diſertis.*
Qui Muſas colimus ſeveriores.

Ultimus namque pes choreus eſt, qui e
longa & brevi conſtat.

De reliquis ſyllabis communibus paſſi
actum ſuis locis.

DE PEDIBUS.

QUoniam de ſyllabis tum brevibus, tu
longis, tum communibus dictum eſt
ſupereſt ut & de pedibus, qui ex ipſis ſyl
labis; & de verſu, qui ex pedibus conſta
breviter dicamus.

Quid ſit pes.

PES eſt pars verſus, certo ſyllabarum nu
mero atque ordine definita.

Pedes duarum ſyllabarum. Spondæus con
ſtat ex duabus ſyllabis longis: ut *Poſſunt
omnes.*

Pyrrichius ex duabus brevibus: ut *Bo
num, Ruit.*

Choreus, ſeu, ut alii vocant, Trochæus
ex longa & brevi: ut *Arma, Vincor.*

Iambus ex brevi & longa: ut *Viros, Rogas.*

Pedes trium ſyllabarum. Moloſſus ex tri
bus longis: ut *Æneas, Contendunt.*

Trochæus ſive Tribrachys, ex tribus bre
vibus: ut *Facere, Tumidus.*

Da

Dactylus ex longa & duabus brevibus; ut *Corpora, Traximus.*

Anapæstus ex duabus brevibus & longa; ut *Animos, capiunt.*

Bacchius ex brevi & duabus longis: ut *Dolores, Parabant.*

Antibacchius ex duabus longis & brevi: ut *Audisse, Maturus.*

Creticus seu Amphimacer ex longa, brevi, & longa: ut *Maximos, Audiunt.*

Amphibrachys ex brevi, longa, & brevi: ut *Cadebat, Poëma.*

Pedes quatuor syllabarum ex superioribus compositi.

Dispondeus ex duobus spondeis: ut *Oratores.*

Proceleusmaticus ex duobus pyrrhichiis: ut *Abiete.*

Dichoreus ex duobus choreis: ut *Dimicare.*

Dijambis ex duobus iambis: ut *Propinquitas.*

Choriambus ex choreo & iambo: ut *Nobilitas.*

Antispastus ex iambo & choreo: ut *Recusare.*

Ionicus à majore ex spondeo & pyrrhichio: ut *Calcaribus.*

Ioni-

Ionicus à minore ex pyrrychio & ſpon
deo: ut *Diomedes.*

Pæones. Pæones quatuor ſunt: omnes e
tribus brevibus & una longa conſtant, ha
lege, ut primus primam habeat longam, ſe
cundus ſecundam, tertius tertiam, quartu
quartam.

Pæon
- 1. Ex choreo & pyrrichio
  ut *Adſpicite, Temporibus.*
- 2. Ex iambo & pyrrichio
  ut *Potentia, Docebimus.*
- 3. Ex pyrrichio & choreo
  ut *Animatus, moriamur.*
- 4. Ex pyrrhichio & iambo
  ut *Calamitas, obierant.*

Epitriti ſeu Hippii totidem ſunt, ſed ſuperioribus contrarii.

Epitritus
- 1. Ex iambo & ſpondeo
  ut *Repentini, repugnarunt.*
- 2. Ex choreo & ſpondeo
  ut *Conditores, comprobrarunt.*
- 3. Ex ſpondeo & iambo
  ut *Diſcordias, clamaveras.*
- 4. Ex ſpondeo & choreo
  ut *Fortunatus, pugnabimus.*

Pedes

Pedes quinque ſyllabarum. Quinque ſyllarum pedes inuſitati ſunt, præter dochium oratoriæ compoſitioni maximè appoſitum: conſtat ex iambo & cretico; ut *Reipublicæ, perhorreſcerent.*

DE VERSU.

VERSUS eſt oratio certo genere, numero, atque ordine pedum alligata. Ejus variæ ſunt ſpecies.

Carmen Hexametrum ſive Heroicum.

Hexametrum carmen ſic dictum, quod ſex pedum dimenſionibus conſtet. Idem Heroicum vocitatum, quòd eo in primis genere Heroum res geſtæ deſcribantur.

Sex pedibus conſtant Heroum carmina: quintus
Dactylus eſſe ſolet; Spondeus in ordine ſextus;
Quatuor at reliqui ſimiles hinc inde locantur.
Et quintum admiſit rerum gravitas ſpondeum.

Verſus hos ſubjectum Schema explicabit.

— ∪∪ — ∪∪ — ∪∪ — ∪∪ — ∪∪ — —
— — — — — — — — — ∪∪ — —

Virg. *Inde ubi clara dedit ſonitum tuba, finibus omnes*
Tibul. *Intenſi crines longa cervice fluebant.*

Appendix. Quintus pes nonnunquam ſpondeus eſt; unde verſus ſpondaicus appellatur: quo vell alicujus rei gravitas & amplitudo, tarditas, ingens mœror, animique angor, vel aliud declaratur. Venuſtatem huic verſui conciliat quarto loco poſitus dactylus.

Virg.

Virg. *Conſtitit, atque oculis Phrygia agmina circu*
ſpexit.

Si ſexto loco dactylus ponatur, ver
exin dactylicus vocabitur: quo alicuj
rei celeritas, impetus, aut inſolens læti
declaratur.

Virg. *At tuba terribilem ſonitum procul excitat h*
rida.

Hujus verſus ultimam à prima ſequent
carminis ſyllaba (quod proinde à vocali ſ
re ſemper inchoatur) abſumi volunt.

Appendix II. Jucundum cum primis eſ
ſolet in Hexametro verſu, quoties dactyli
ſpondei alternis ponuntur.

Virg. Obſtupuit, retroq; pedem cum voce repreſſit.

Illud etiam haud indecorum ducitur,
adjectivum ſubſtantivo præponatur.

Virg. *Silveſtrem tenui Muſam meditaris avena.*

Appendix III. Dactylus aliquando reſol
vitur in Proceleuſmaticum, cui par eſt nu
mero temporum, & in ejus ſubinde locum
ſuccedit.

Virg. *Sertaq; intexunt abiete coſtas.*
Idem, *Hærent parietibus ſcalæ, poſteſq; ſub ipſos.*

Quidam tamen volunt hæc contrahi.

Anapeſtus, qui inverſione dactylus eſt,
ejus aliquando vices obit.

Virg. *Fluviorum rex Eridanus.*

Carmen Pentametrum.

Pentametro ſunt quinque pedes Spondeus & alter.

Dactylus

ctylus arbitrio Vates duo prima tenebant:
nga subit Cæsura: tenet loca proxima duplex
ctylus, ac tandem metrum Cæsura coronat.

Pentametrum carmen, quòd ferè Heroicum comitatur, quinque pedes habet: quorum duo primi dactyli vel spondæi pro cujusque arbitrio sunt, adjuncta syllaba longa, quæ Cæsura vel semipes dicitur: cæteri perpetuò sunt dactyli, quibus semper idem adjungitur.

Schema.

— ∪∪ — ∪∪ | — ∪∪ — ∪∪ —

Ovid, *Sæpe sibi pater est, sæpe legendus avus,*
Idem, *Et multos illic Hectoras esse puta.*

Appendix I. Duriusculum est hoc carmen, si Cæsura careat.

Hæc quoque nostræ sententia mentis erat.

Item si in Penthemimeri fit elisio.

Catul. *Troja virum & virtutum omnium acerba cinis.*

Neutrum Hemistichium apte monosyllaba terminatur.

Catul *O dii, reddite mi hoc proprietate mea.*

Si tamen altera monosyllaba antecedit, aut à præcedente dictione eliditur, in vitio non est.

Ovid, *Præmia si studio consequar ista, sat est.*
Idem, *Grande moræ pretium, tuta futura via est.*

Versus Pentameter concinnè clauditur dissyllaba.

Ovid,

Virg. *Conſtitit, atque oculis Phrygia agmina circu-*
ſpexit.

Si ſexto loco dactylus ponatur, verſ
exin dactylicus vocabitur: quo alicuj
rei celeritas, impetus, aut inſolens læti
declaratur.

Virg. *At tuba terribilem ſonitum procul excitat h*
rida.

Hujus verſus ultimam à prima ſequent
carminis ſyllaba (quod proinde à vocali ſe
re ſemper inchoatur) abſumi volunt.

Appendix II. Jucundum cum primis eſt
ſolet in Hexametro verſu, quoties dactyli
ſpondei alternis ponuntur.

Virg. *Obſtupuit, retroq; pedem cum voce repreſſit.*

Illud etiam haud indecorum ducitur,
adjectivum ſubſtantivo præponatur.

Virg. *Silveſtrem tenui Muſam meditaris avena.*

Appendix III. Dactylus aliquando reſol
vitur in Proceleuſmaticum, cui par eſt nu
mero temporum, & in ejus ſubinde locum
ſuccedit.

Virg. *Sertaq; intexunt abiete coſtas.*
Idem, *Hærent parietibus ſcalæ, poſteſq; ſub ipſos.*

Quidam tamen volunt hæc contrahi.

Anapeſtus, qui inverſione dactylus eſt,
ejus aliquando vices obit.

Virg. *Fluviorum rex Eridanus.*

Carmen Pentametrum.

Pentametro ſunt quinque pedes Spondæus & alter.
Dactylus

ctylus arbitrio Vates duo prima tenebant:
nga subit Cæsura: tenet loca proxima duplex
ctylus, ac tandem metrum Cæsura coronat.

Pentametrum carmen, quòd ferè Heroicum comitatur, quinque pedes habet: quorum duo primi dactyli vel spondæi pro arbitrio sunt, adjuncta syllaba longa, quæ Cæsura vel semipes dicitur: cæteri perpetuò sunt dactyli, quibus semper eadem adjungitur.

Schema.

⏑⏑ — ⏑⏑ — | — ⏑⏑ — ⏑⏑ —

Ovid, *Sæpe tibi pater est, sæpe legendus avus,*
Idem, *Et stultos illic Hectoras esse puta.*

Appendix I. Duriusculum est hoc carmen, si Cæsura careat.

Hæc quoque nostræ sententia mentis erat.

Item si in Penthemimeri fit elisio.

Catul. *Troja virum & virtutum omnium acerba cinis.*

Neutrum Hemistichium apte monosyllaba terminatur.

Catul *O dii, reddite mi hoc proprietate mea.*

Si tamen altera monosyllaba antecedit, aut à præcedente dictione eliditur, in vitio non est.

Ovid, *Præmia si studio consequar ista, sat est.*
Idem, *Grande moræ pretium, tuta futura via est.*

Versus Pentameter concinnè clauditur dissyllaba.

Ovid,

Ovid. *Non eſt conveniens luctibus ille color.*

En pentaſyllaba.

Ovid. *Lis eſt cum forma magna pudicitiæ.*

Triſſyllaba, quidam volunt duriuſculè niſi vel monoſyllaba præcedat, aut affectu aut impetus aliquis exprimatur.

Prop. *Mundus demiſſis inſtitor in tunicis.*
Idem, *Et caput impoſitis preſſit amor pedibus.*

Appendix II. Pentameter Hexametro additus carmen Elegiacum conſtituit, ab ἐλεγὸς quod lectum; vel ἐλεγεία quod mœſtum poëma ſignificat: luctui quippe & dolori olim deſerviebat, poſt verò rebus òmnibus promiſcuè adhiberi cœptum.

Carmen Iambicum trimetrum & dimetrum.

Carmen Iambicum ita dictum à pede Iambo qui in eo principem locum tenet. Familiare eſt Comœdiis & Tragœdiis.

Sive fluant ſeno pede Iambica, ſive quaterno,
In regione pari ſemper dominatur Iambus.
Dactylus & ſpondeus amant in ſedibus eſſe
Imparibus: gaudent Anapæſtus, Iambus iiſdem,
Abſit ab extremo Tribrachys, ſit cætera liber.

Senarius Iambicus ſive trimeter, cùm purus eſt & integer, locis tam paribus quàm imparibus poſtulat iambos. Horat. *Beatus ille qui procul negotiis.* Verùm dicente Horatio, *Tardior ut paullo graviorque veniret ad aures*, primo, tertio, & quinto loco,

loco, præter iambum, ſpondeum, dactylum & anapæſtum recepit. Primo etiam loco apud Senecam invenias Proceleuſmaticum aliquoties. Omnibus item locis præterquam ſexto tribrachyn admittit hoc modo:

⏑ — ⏑ — ⏑ — ⏑ — ⏑ — ⏑
⏑⏑⏑ ⏑⏑⏑ ⏑⏑⏑ ⏑⏑⏑ ⏑⏑⏑
— ⏑⏑ — ⏑⏑ — ⏑⏑
⏑⏑ — ⏑⏑ — ⏑⏑ —

Seneca, *Sacrate Divis, proximum Phœbo caput.*
Reſponſa ſolve, fare quem pœnæ petant.

Dimeter Iambicus quatuor pedes habet. Omnibus locis eoſdem recipit quos trimeter, niſi quòd quarto loco (uti & trimeter ſexto) tribrachyn reſpuat.

Horat. *Ut priſca gens mortalium.*

Metiebantur olim veteres hoc genus carminum pedibus duplicatis. Hinc trimetra & dimetra appellantur, quòd tribus aut duobus metris ſive menſuris conſtent; cùm tamen ſenos vel quaternos habeant pedes.

Obſervandum in Iambico carmine modò deeſſe ſyllabam, & nominari Catalectum.

Prudent. *Ades Pater ſupreme.*

Modò deeſſe duas, & dici Brachycatalectum.

Muſæ Jovis gnatæ.

Ali-

Aliquando syllabam, vel unam (idque in fine, vel in medio) vel duas etiam superesse, & vocari Hypercatalectum vel Hypermetrum.

Horat. *Clari gigantæo triumpho.*
Musæ sorores Palladis lugent.

Scazon sive Choliambus.

Turba pedum trimetri placuit Scazontibus oris.
Quatuor in primis: pes ordine quintus Iambus
Semper erit: Spondæus amat loca sexta supremus.

Scazon quinto loco semper Iambum habet, sexto verò spondæum: cæteris omnibus cum senario Iambico conspirat.

Mart. *Extemporalis factus est meus Rhetor.*
Calpurnium non scripsit, & salutavit.

Multus est in Scazonte Martialis, uti ad conviciandum in primis apto.

Carmen Anacreontæum.

Carmen Anacreontæum ab Anacreonte Poëta Lyrico, qui illud vel invenit, vel suavissimè tractavit, nomen accepit.

Anacreontei non parva est gratia versus,
Syllaba post ternos metrum cui claudit Iambos.
Nec Tribrachyn, Spondeum, Anapæstum prima recusat.

Hic versus à pede præcipuo Iambicus dimeter catalectus appellatur. Primus pes est Iambus, aut spondæus, secundus & tertius Iambi, deinde supereſt una syllaba, quæ ple-

rumque vocis præcedentis particula eſt.
pe & eleganter ipſe Anacreon primo lo-
anapæſtum aut tribrachyn poſuit.

Schema.

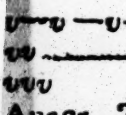

Anacr. *Tauro ferire cornu,*
Equo ungulo nocere,
Lepori valere curſu,
Natura dat, leoni
Oris patentem hiatum.

Præcipuam gratiam huic carmini conci-
vocis alicujus cum emphaſi repetitio,
in principio, ut Anacr.

Volo ſonare atridas,
Volo ſonare Cadmum.

t in medio carmine, ut idem Ode 4.

Teneris ſuperque myrtis,
Viridi ſuperque loto,
Recubans bibam libenter.

Et hoc ferè obſervat Anacreon, ut quo
imò pede Odam inchoaret, eundem in
teris verſibus prima ſede retineret; ut,
primus ſit anapæſtus, ſpondæus, aut iam-
us, omnes ſequentes verſus ab eodem pede
itium ſumant.

Venuſtas hujus carminis eſt candida & in-
fectata verborum ſimplicitas.

Verſus

Versus Trochaicus.

Septenis pedibus prodire Trochaicus ambit.
Sedibus imparibus Tribrachyn vel pone Trochæum
Liber uterque aliis : Tribrachyn solo exime fine :
Dactylon & Tribrachyn, Proceleusmaticon, Spondeon,
Teque Anapæste, pari regione, locarier optat :
Sæpe sed octavo pede debilis ire jubetur.

Trochaicum carmen (Hymnis, Comodiis, Tragediisque aptum) septem constat pedibus; ubique trochæum, seu choreum habens, imparibus locis necessarium: cujus tamen loco recipit ubique tribrachyn: (excipe tantùm regionem ultimam, quæ loco trochæo contenta est) locis paribus tribrachyn, spondeum, anapæstum, dactylum, & rarò proceleusmaticum. Supereſt sæpè in hoc versu syllaba.

— ∪ — ∪ — ∪ — ∪ — ∪ — ∪ — ∪
∪∪∪ ∪∪∪ ∪∪∪ ∪∪∪ ∪∪∪ ∪∪∪

∪∪ — — ∪∪ — — ∪∪ — — — —
— — ∪∪ — — ∪∪ — — ∪∪
∪∪∪∪ ∪∪∪∪ ∪∪∪∪

O beatos, qui momenti sponte parent Numini.
Dum polo stellæ micabunt, herba terras vestiet.

Genus hoc carminis non minùs variumquàm Iambicum. Frequens maximè tetrametrum,

metrum, licet nonnulli dimetrum quoque celebrent; eſtque ferè illud catalectum.

Verſus Trochaicus catalecticus mutatur in Iambicum acatalectum, ſi Trochaico una Syllaba præfigatur.

Crux fidelis, inter omnes arbor una nobilis.
O crux fidelis, inter omnes, &c.

Carmen Anapæſtum.

Carmen Anapæſticum ab anapæſto pede dicitur, qui in eo principatum habet.

Quatuor ex pedibus Anapæſtica carmina finge.
Qua regione velis, princeps Anapæſtus habetur,
Spondeus permiſtus huic & Dactylus eſto.
Dactylus exſul erit quarta ſede, atque ſecunda.

Conſtat Anapæſticum carmen quatuor pedibus, qui ferè ſunt dactyli, vel ſpondei, permiſtis anapæſtis; ita tamen, ut ſecundo & quarto loco abſit dactylus.

⏑⏑—⏑⏑ — ⏑⏑—⏑⏑ —⏑⏑—
—⏑⏑— — —⏑⏑— —

Seneca, *Lugeat æther, magnuſque parens*
Ætheris alti, telluſque ferax,
Et vaga ponti mobilis unda.

Notandum Anapæſticum verſum nonnunquam omni anapæſto deſtitutum eſſe.

Sen. *Tertia miſit buccina ſignum.*

Et è contrà omnes interdum eſſe anapæſtos.

Sen. *Proprium hoc miſeros ſequitur vitium*

Verſus iſte omni prorſus cæſura caret:

nam quod in cæteris vitio, hîc laudi ver tur.

Notandum poſt ſecundum pedem ſubi de terminati carmen Anapæſticum: hi tribrachyn vel choreum nonnulli ipſi a ſcripſerunt, & hiatum ſæpiùs ſine eliſione r liquerunt.

Carmen Glyconium.

Carmen Glyconium ab inventore Glyc ne ſic dictum.

Omnia ſpondeo præeunte Glyconia conſtant
Carmina: tum duplicem ſedem ſibi Dactylus optat.

Glyconium conſtat ſpondeo, & duobu dactylis.

— — — ∪∪ — ∪∪

Seneca, *Tandem regia nobilis,*
Antiqui genus Inachi
Fratrum compoſuit minas.

Trochæus & iambus quandoque primam ſedem tenent.

Horat. *Ignis Iliacas domos.*
Mart. *Figebat dare ſtrenuo.*

Carmen hoc rarò ſolitarium eſt: ſæpè e nim ſeſe Aſclepiadeis ſociat: ita ut Aſclepiadeum Glyconis nunc præponatur, nunc ſubjiciatur.

Aſclepiadeum, ſive Choriambicum.

Dictum Aſclepiadeum ab auctore Aſcle piade,

de, choriambicum à pedis choriambi dominio.

Metrum Asclepiadis Spondeus, Dactylus ornant.
Longaq; cæsura: exin Dactylus ordine duplex.

Asclepiadeum carmen constat spondeo, dactylo, & syllaba longa, deinde duobus dactylis, hoc modo:

— — — vv — — vv — vv

Versum hunc sic quidam metiuntur; ut primo loco spondeum habeat, secundo & tertio choriambum, quarto pyrrhichium.

— — — vv — vv — vv

Hor. *Mecœnas atavis edite Regibus.*
Terrarum dominos evehit ad Deos,

Legis nonnunquam in prima sede dactylum, in secunda molossum: sed ne temerè imiteris.

Horatius huic generi attribuit Deorum Heroumque laudes, Olympionicas, seu pugilum equitumque victorias. Postmodum terminos protulit, & convivia, compotationes, & res hilaritatis plenas complexum est.

Aliud quoque est genus versus choriambici, quod duobus primis locis dactylum vel spondeum admittit, tertio cæsuram longam, quarto dactylum, quinto spondeum.

——vv——vv——vv——

Boet. *Heu quam præcipiti mersa profundo*
Mens hebet, & propria luce relicta,
Tendit in externas ire tenebras.

Pherecratium.

Quando Pherecratio vis ludere carmine, binos
Inter Spondæos medius tibi Dactylus esto.

Pherecratium carmen tribus pedibus constat: primo loco spondeo, secundo dactylo, tertio spondeo; hoc modo:

——vv——

——v

Horat. *Grato Pyrrha sub antro.*

Sæpiùs primo loco reperitur trochæus loco spondei.

Phaleucium seu Hendecasyllabum.

Carmen Phaleucium quod & Hendecasyllabum, ab undecim quibus constat syllabis, ab inventore Phaleuco sic dictum.

Metra pedes moveant quinos numerosa Phaleuci.
Spondeum subeat pes Dactylus: inde sequatur
Ordine perpetuo triplicis mensura Chorei.

Carmen Phaleucium quinque pedibus constat; spondeo, dactylo, deinde tribus choreis.

——vv——v——v——v

Mart. *Commendo tibi Quintiane nostros,*
Nostros dicere si tamen libellos
Possum, quos recitat suos Poeta.

Recipit hoc carmen subinde primo loco iambum & choreum.

Catul.

ul. *Arido modo pumice expolitum.*
Mens esse aliquid putare nugas.

Sapphicum carmen.

Carmen Sapphicum à Sappho puella no-
n habet. Dictum quoque Hendecasylla-
m.

Sapphica plectra movens tribuat loca prima
Choreo.

pondeo cedant loca proxima; tertius esto
Dactylus, hunc subeat duplex in fine Choreus.
Singula post ternos subdantur Adonia versus.

Versus Sapphicus quinque pedes hoc or-
ine admittit: choreum, spondeum, dacty-
m, deinde duos choreos. Tertio cuique
mini ferè nectitur Aonius, qui dactylo &
ondeo constat.

——v— —vv —— v —v

orat. *Integer vitæ, scelerisque purus,*
Non eget Mauri jaculis, nec arcu,
Nec venenatis gravida sagittis,
Fusce, pharetra.

Catullus secundo loco alterum trochæum
terdum posuit: qui cæsuram quoque non
ro omittit, quæ versum hunc venustat.
eneca in primam regionem recipit spon-
eum, dactylum, & anapæstum, in secunda
tiam dactylum; sed ne imiteris.

De carmine Horatiano.

Est & aliud carminis genus, quæ tanto-

——vv——vv——vv——

Boet. *Heu quam præcipiti mersa profundo*
Mens hebet, & propria luce relicta,
Tendit in externas ire tenebras.

Pherecratium.

Quando Pherecratio vis ludere carmine, binos
Inter Spondæos medius tibi Dactylus esto.

Pherecratium carmen tribus pedibus co[illegible]stat: primo loco spondeo, secundo dactyl[illegible] tertio spondeo; hoc modo:

——vv——

——v

Horat. *Grato Pyrrha sub antro.*

Sæpiùs primo loco reperitur trochæus l[illegible]co spondei.

Phaleucium seu Hendecasyllabum.

Carmen Phaleucium quod & Hendec[illegible]syllabum, ab undecim quibus constat sylla[illegible]bis, ab inventore Phaleuco sic dictum.

Metra pedes moveant quinos numerosa Phaleuci.
Spondeum subeat pes Dactylus: inde sequatur
Ordine perpetuo triplicis mensura Chorei.

Carmen Phaleucium quinque pedibus con[illegible]stat; spondeo, dactylo, deinde tribus cho[illegible]reis.

——vv——v——v——v

Mart. *Commendo tibi Quintiane nostros,*
Nostros dicere si tamen libellos
Possum, quos recitat suos Poeta.

Recipit hoc carmen subinde primo loco iambum & choreum.

Catul.

ul. *Arido modo pumice expolitum.*
Mens esse aliquid putare nugas.

Sapphicum carmen.

Carmen Sapphicum à Sappho puella no-
n habet. Dictum quoque Hendecasylla-
m.

Sapphica plectra movens tribuat loca prima
Choreo.
pondeo cedant loca proxima; tertius esto
dactylus, hunc subeat duplex in fine Choreus.
ngula post ternos subdantur Adonia versus.

Versus Sapphicus quinque pedes hoc or-
ne admittit: choreum, spondeum, dacty-
m, deinde duos choreos. Tertio cuique
mini ferè nectitur Aonius, qui dactylo &
ondeo constat.

——v— —vv ——v —v

rat. *Integer vitæ, scelerisque purus,*
Non eget Mauri jaculis, nec arcu,
Nec venenatis gravida sagittis,
Fusce, pharetra.

Catullus secundo loco alterum trochæum
terdum posuit: qui cæsuram quoque non
ro omittit, quæ versum hunc venustat.
eneca in primam regionem recipit spon-
eum, dactylum, & anapæstum, in secunda
tiam dactylum; sed ne imiteris.

De carmine Horatiano.

Est & aliud carminis genus, quæ tanto-

pere delectatus est Horatius, ut inveni
credatur.

Alcaicum dactylicum acatalectum.

Alcaici loca prima tenent Spondeus, Iambus,
Vatis ad arbitrium: sed Iambus sede secunda.
Dein cæsura; duo hinc geminus loca Dactylus a
bit.

Alcaicus primo loco iambum vel spo
deum recipit, in secundo iambum, tert
cæsuram longam, quarto & quinto dact
lum.

—— ——v ⏑—— —— —— vv—— vv
v ——

In quaque strophe duo primi iisdem p
dibus & syllabis constant.

Hor. *Insigne mœstis præsidium reis,*
Et consulenti Pollio, curiæ.

Horatius in hoc carmine, *Hinc omne pri*
cipium, huc refer exitum, longam cæsuræ sy
labam in duas breves resolvit.

Proximus est dimeter perfectus Iambicus Ora.
In prima ac terna resident Spondeus, Iambus
Ad libitum: sed Iambus inest in parte secunda
Solus, & in quarta: dabit unica syllaba, finem.

Tertius versus Iambicus Archilochius
qui primo & tertio loco iambum postula
vel spondeum, secundo & quarto solùm ad
mittit iambum, ac denique syllabam: i
hunc modum:

Hor

— ∪ — ∪ — ∪ — —

— — — — — —

Hor. *Cui laurus æternos honores.*

Dactylicus tandem Alcaicus ſubit ordine quartus,
Quatuor ex pedibus conſtans; loca Dactylus ornat.
Duplex prima duo: ſed proxima bina Choreus.

Quartus verſus eſt Dactylus Alcaicus, primo & ſecundo loco dactylum recipiens, tertio & quarto choreum.

— ∪∪ — ∪∪ — ∪ — ∪

Hor. *Dalmatico peperit triumpho.*

Ex his quatuor conſtat verſus Horatianus, qui eſt Ode tricolos, hoc eſt conſtans tribus generibus carminum; terraſtrophos, hoc eſt in qua poſt quatuor verſus fit converſio ad primum.

Horat. *Damnoſa quid non imminuit dies?*
Ætas parentum pejor avis, tulit
Nos nequiores, mox daturos
Progeniem vitioſiorem.

Eſt præterea aliud genus Horatio uſitatum, ubi nempe tres verſus priores ſunt Aſclepiadei, quartus Glyconius. Hujuſmodi ode vocatur dicolos terraſtrophos.

Horat. *Scriberis vario fortis, & hoſtium*
Victor, Mæonis carminis alite;
Quam rem cunque ferox navibus aut equis
Miles te duce geſſerit.

Eſt & aliud genus ſatis apud eundem fre-

frequens ubi duo priores versus Asclepiadei, tertius Pherecratius, quartus Glyconius.

Horat. *O navis, referens in mare te novi*
Fluctus. O quid agis? fortiter occupa
Portum, nonne vides ut
Nudum remigio latus?

DE FIGURIS QUÆ SPECTANTUR IN GARMINUM DIMENSIONE.

Synæresis.

Syllaba de gemina facta una Synæresis esto.

SYnæresis, quæ & Episynalœphe appellatur, fit, cùm duæ vocales in unam contrahuntur; ut *Alvearia, eadem, alvea, eodem, eosdem, aureis, ærei, denarius.*

Virg. *Seu lento fuerint alvearia vimine texta.*
Idem, *Uno eodemque tulit partu.*
Mart. *Denariis tribus invitas, & mane togatum.*
Virg. *Unius ob noxam & furias Ajacis Oilei.*
Ovid. *Degeneras scelus & pietas in conjuge Tereo.*

In hujusmodi contractione delectu & auctoritate opus est: at horum *Cui, huic, Dii, Diis, ii, iidem, iisdem,* omnibus uti licet.

Item

Item adverbiorum *Deinde*, *dein*, *deinceps*, *dehinc*: & Verbi *Deeſt*, *deerat*, *deerant*, *deerit*, *deerunt*, *deeſſe*: & eorum quæ a *Semi* componuntur; ut *Semianimis*, *ſemihomo*.

Ovid. *Juncta palus huic eſt denſis obſeſſa ſalictis.*
Luc. *Iidem, cum ſortes animos præcepta ſubiſſent.*
Horat. *Debine ſociare choros, caſtiſque accedere ſacris.*
Mart. *Sint Mæcœnates, non deerunt, Flacce, Marones.*
Virg. *Semihominis Caci facies quam dira tegebat?*

Huc etiam ſpectant *Anteambulo*, *antehac*, *anteit*, & ſiqua præterea ſunt.

Mart. *Sum comes ipſe tuus, tumidique anteambulo Regis.*
Luc. *Plurimaque humanis antehac incognita menſis.*
Virg. *Qui candore nives anteirent, curſibus auras.*

Diæreſis, ſive Dialyſis.

Diſtrahit in geminas reſoluta Diæreſis unam.

Diæreſis eſt, cùm ſyllaba una in duas dividitur: ut *Aurai* triſſyllabum, pro *Auræ* diſſyllabo: *ſilüæ*, *evolüam*, *evolüiſſe*, *diſſolüo*, *perſolüendus*, *ſüavis*.

Virg. *Æthereum ſenſum, atque aurai ſimplicis ignem.*
Horat. *Niveſque deducunt Jovem; nunc mare, nunc ſilvæ.*
Ovid. *Debuerant ſuſos evoluiſſe ſuos.*

Synalœphe.

Diphthongum aut vocalem hzurit Synalœphe priorem.

Synalœphe eſt, cùm vocalis aut diphthongus

thongus præcedentis dictionis à ſequenti e cipitur, & quodammodo abſorbetur.

Virg. *Conticuere omnes, intentique ora tenebant.*
Idem. *Dardanidæ e muris; ſpes addita ſuſcitat iras.*

Exceptio. *O* & *heu*, ſequente vocali a diphthongo integra manent.

Virg. *O pater, O hominum Divumque æterna poteſtas.*
Stat. *Heu, ubi ſiderei vultus?*

Appendix I. Interdum nec vocalis, ne diphthongus à ſequenti vocali abſumitur.

Virg. *Peſthabita coluiſſe Samo, hic illius arma.*

Id quod multo rariùs accidit, ſi vocali brevis ſit.

Virg. *Et vera inceſſu patuit Dea; ille ubi matrem.*

Aliquando vocalis longa & diphthongus breves fiunt.

Virg. *Credimus, an, qui amant, ipſi ſibi ſomnia fingunt.*
Idem. *Inſulæ Ionio in magno; quas dira Celæno.*

Appendix II. Synalœphe non ſolùm in eodem carmine, ſed in diverſis locum habet.

Virg. *Et ſpumas miſcent argenti, vivaque ſulphura,*
Ideaſque pices.
Idem. ——*ignari hominumque locorumque*
Erramus.

In his atque ſimilibus locis ultima vocalis præcedentis verſus exeipitur atque abſorbetur à prima ſequentis.

Ecthlipſis.

Memorat Ecthlipſis, quoties vocalibus anteit.

Ecthlip-

Ecthlipsis est, cùm M litera simul cum vocali eliditur, propter sequentem vocalem.

Virg. *Italiam, Italiam primus conclamat Achates.*

Pers. *O curas hominum! O quantum est in rebus inane!*

***Appendix* I.** Prisci M literam cum vocali correpta servabant.

Ennius. *Insignita fere tum millia militum octo.*

Ecthlipsis etiam in diversis carminibus locum habet.

Virg. *Famq; iter emensi, turres ac tecta Latinorum*
Ardua cernebant juvenes, muroſque subibant.

***Appendix* II.** Prisci Poëtæ literam passim elidebant.

Ennius, *Vicimus, O socii, & magnam pugnavimus pugnam.*

Systole.

Systola præcipitat positu vel origine longam.

Systole est, cùm syllaba naturâ longa corripitur:

Virg. *Obstupui, steteruntque comæ.*

Sil. *Terruerunt pavidos accensa Ceraunia nautas.*

Aut positione longa, sed altera consonante extrita; ut *Obicis*, pro *objicis*; *abici*, pro *abjici*; *reicit*, pro *rejicit*.

Luc. *Cur obicis magno tumulum maneſque vagantes.*

Ovid. *Turpe putas abici, quod ſim miſerandus amicis.*

Stat. *Tela manu reicitque canes in vulnus hiantes.*

Ectasis, ſive Diastole.

Ectasis extenditque brevem, duplicatque elementum.

Ectasis

Ectasis est, cùm aut syllaba naturâ brevis simpliciter producitur. Quod nonnunquam faciunt Poëtæ metri necessitate compulsi præsertim in propriis nominibus, quæ alioqui in carmen illigari non possent.

Virg. *Atque hic Priamiden laniatum corpore toto.*
Prop. *Et domus intactæ te tremit Arabiæ.*
Virg. *Italiam, fato profugus, Lavinaque venit Littora.*

Aut cùm eadem consonans geminatur; ut *Relligio, relliquiæ, repperit, rettulit, reppulit.* Horatius *redducere*, pro *reducere* dixit.

Virg. *Relligione patrum multos servata per annos.*
Idem. *Troas relliquias Danaum, atque immitis Achillis.*
Idem. *Vir bonus & sapiens, qualem vix repperit unum.*
Horat. *Rettulit acceptos, regale numisma, Philippos.*
Luc. *Reppulit a Libycis immensum Syrtibus æquor.*
Hor. *Dii tibi dent capta classem redducere Troja.*

DE METAPLASMO ET FIGURIS QUIBUSDAM POETARUM,

PRoprium itidem Poëtarum est, verbis, quibus Oratores utuntur, aliquid interdum addere, vel detrahere: nonnunquam literas alias aliis permutare: aliquando è proprio loco in alienum transfer-

re:

e: quod quidem cùm in ſoluta oratione itium ſit, Barbariſmúſq; nominetur, in armine tamen non Barbariſmus, ſed Meta- laſmus appellatur: datur enim venia Poë- is, quia plerumq; coguntur metro ſervire. Metaplaſmus verò dicitur, quòd vetus ver- borum forma, vel neceſſitate metri, vel or- nandi poëmatis cauſſa, à Poëtis in novam fi- guram faciemq; ſermonis mutetur.

Protheſis & Aphæreſis.

Principium apponit Protheſis, quod Aphæreſis aufert:

LItera vel ſyllaba principio dictionis ad- dita, vocatur Protheſis; ut *Gnatus* pro *Natus*.

Litera vel ſyllaba principio dictionis ſub- tracta, Aphæreſis appellatur: ut *Ruo*, pro *e- ruo*; *temno*, pro *contemno*; *peto* pro *expeto*.

Virg. ---*dabit ille ruinas*
Arboribus, ſtragemque ſatis, ruet omnia late.

Epentheſis & Syncope.

Syncopo de medio tulit, quod Epentheſis addit.

Epentheſis eſt, cùm medio dictionis li- tera aut ſyllaba interjicitur; ut *Relliquias*, pro *reliquais*; *Mavors*, pro *Mars*; *navita*

pro

pro *nauta*; *induperator*, pro *imperator*; *cinctus*, pro *cinctus*.

Virg. *Troas reliquias Danaum, atque immitis Achillei.*
Idem, *Fecerat & viridi feram Mavortis in antro.*
Ovid. *Quid tibi cum gladio? dubiam rege navita, puppi*

Syncope literam vel syllabam è medio dictionis subtrahit; ut *Gubernaclo*, pro *gubernaculo*; *periclis*, pro *periculis*; *vixet*, pro *vixisset*; *extinxem*, pro *extinxissem*; *Divum* pro *Divorum*.

Virg. *Cumque gubernaculo liquidas projecit in undas.*
Idem, *Deseris; heu tantis ne quidquam erepte periclis.*
Idem, *Vixet, cui vitam Deus aut sua dextra dedisset.*
Idem, ——— *natumque patremque.*
Cum genere exstinxem, memet super ipsa dedissem.

Paragoge & Apocope.

Apocope demit finem, quem dat Paragoge.

Paragoge dicitur, cùm extremæ syllabæ aliquid adjungitur; ut *Deludier*, pro *deludi*; *admittier*, pro *admitti*.

Terent. *Ubivis facilius patiar me, quam in hac re, me deludier.*
Virg. ——— *alacres admittier orant.*

Apocope fini dictionis aliquid detrahit; ut *Tuguri*, pro *Tugurii*; *oti* pro *otii*.

Virg. *Pauperes & tuguri congestum cespite culmen.*
Idem, *Parthenope, studiis florentem ignobilis oti.*

Tmesis.

Per Tmesim inseritur medio vox altera voci.

Ut, Scythiæ regio septem subjecta trioni.

Tmesis verbum dividit alio interposito; ut

Inq; ligatus, pro *illigatuſq; qui te cumque*, *quicumque te*; *inque ſalutatus*, pro *inſalutatúſque*.

Virg. *Ille pedem referens, & inutilis, inque ligatus.*
Idem, *Inque ſalutatum linquo,*
Idem, *Qui te cumque manent iſto certamine caſus.*

Antitheſis & Metatheſis.

Litera virtute, Antitheſis mutatur; ut Olli,
Sed cùm transfertur, ceu Thymbre, *Metatheſis eſto.*

Antitheſis eſt literæ commutatio, ut *Olli*, pro *Illi*.

Virg. *Olli cæruleus ſupra caput adſtitit imber,*

Metatheſis eſt literarum ordo immutatus; ut *Thymbre* pro *Thymber*.

Virg. *Nam tibi, Thymbre, caput Evandrius abſtulit enſis.*

Niſi quis putet nominandi caſu tum *Thymber*, tum *Thymbrus* dici; ut *Evander*, & *Evandrus*.

DE CÆSURA.

SI pedes, maximè verſus Heroici, è ſingulis verbis conſtent, ineptum & inſuiſum fit carmen, quod tamen in Anapæſticis decorum eſt.

Aurea ſcribis carmina, Juli maxime va u .

Contrà,

Contrà, si verba concidantur, ita ut m
tuo amplexu pedes alii ex aliis pendean
pulcherrimus efficitur versus.

Virg. *Semper bonos, nomenque tuum, laudesque n*
nebunt.

Idem, *Non ignara mali miseris succurrere disco.*

Syllaba quæ ex dictione cæditur, ac po
quemvis pedem relinquitur, vulgò Cæsu
dicitur: cujus tanta vis, ut ejus benefi
brevis syllaba producatur: est enim quo
dam in ipsa divisione verborum latens tem
pus, nam dum moramur, atque ad alia
transimus, intervallum unum spatiumque lu
cramur.

Cæsuræ quatuor sunt species.

Triemimeris, cùm post primum peden
supereſt syllaba quæ dictionem finiat.

Virg. *Pectoribus inhians spirantia consulit exta.*

Pentheminieris, cùm post pedes duos.

Idem, *Emicat Euryalus, & munere victor amici.*

Hepthemimeris, cùm post pedes tres.

Idem, *Una eadem; via sanguis animusq; sequantur.*

Enneemimeris, cùm post quatuor.

Id. *Grajus bono infectos linquens profugus Hymenæos.*

Vides ut syllabæ naturâ breves post pri-
mum, secundum, tertium, & quartum pe-
dem producuntur? id beneficium cæsuræ
acceptum referunt.

DE

DE VERBIS POETICIS.

VErborum licentiâ liberiores multò ſunt Poëtæ quàm Oratores: quibus aſſi- nè accuratéque legendis, non ſolùm ver- , ſed etiam cætera ornamenta iis, qui po- icæ ſtudio tenentur, diligentiſſimè ſunt bſervanda.

DE PATRONYMICIS NOMINIBUS.

DRopria item Poëtarum ſunt, quæ à Gram- maticis Patronymica vocantur, quòd patrum majorumque nominibus facta, fili- m, aut filiam, nepotem aut neptem, aut ex poſteris aliquem ſignificent. Hæc ferè à Græ- is nominibus fiunt, atque in Des, vel As, el Is, vel Ne, exeunt: quorum prima maſ- culina ſunt, & primæ declinationis; ut *Pe- ides*, Achilles Pelei filius.

Ovid. *Pelides utinam vitasset Apollinis arcus.*

Æacides, Achilles Æaci nepos.

Virg. *Sævus ubi Æacidæ telo jacet Hector.*

Æacides, Pyrrhus Epirotarum Rex a Æaco originem trahens.

Virg. *Ipsumque Æacidem genus armipotentis Achillei.*

Cætera feminina sunt,& declinationis te tiæ,exceptis ultimis,quæ secundæ sunt Gr corum; ut *Thaumantias*, Iris Thauman filia.

Virg. *Ad quem sic roseo Thaumantias ore locuta est.*

Æolis, Alcyone Æoli filia.

Ovid. *Æolis in terra tantorum ignara malorum.*

Nerine, *Nerines*, Galatea filia Nerei,

Virg. *Nerine, Galatea, &c.*

Appendix I. Patronymica non solum à p tribus, avis, proavis, abavis, atavis, trit vis, aliisque majoribus deducuntur, s etiam à matribus; ut *Iliades*; Romulus a Ilia: *Phylirides*, Chiron Centaurus à Phil ra; *Latois* idis vel idos, Diana à Λητὼ, h est, Latona.

Ovid. *Invadunt, portusque petunt, quas obice firmo: Clauserat Iliades.*

Idem, *Phylirides puerum cithara perfecit Achillem.*

Idem, *Præteritas cessisse ferunt Latoidos iras.*

Item à fratribus; ut *Phaëthontias* soror Phaëthontis.

Virg. *Tum Phaethontiades musco circumdat amaræ Corticis.*

A Regibus præterea & conditoribus; ut

Romulidæ, Romani, à Romulo: *Dardanidæ*, Trojani, à Dardano: *Cecropidæ*, Athenienſes, à Cecrope: Iidem *Theſidæ*, à Theſeo.

Perſius. — *Inter pocula quærunt*
Romulidæ ſaturi, quid dia poemata narrent.
Virg. *Dardanidæ magni, genus alto a ſanguine Divum.*
Ovid. *Cecropidas duxit.*
Virg. *Præmiaque ingentes pagos & compita circum*
Theſide poſuere.

Appendix II. Multa à regionibus, urbibus, montibus, fontibus, fluviis, aliiſque rebus fiunt, quæ formam quidem patronymicam habent, re autem gentilia ſunt, aut pro poſſeſſivis adjectiviſque nominibus ponuntur; ut *Aſis*, *Libyſtis*, *Sithonis*, *Theſſalis*, *Sidonis*: *Ilias*, *Troas*: *Erymanthis*, *Mœnalis*, *Pieris*, *Tritonis*, *Pegaſis*, *Phaſis*.

Ovid. *Ægeas metiris aquas, & in Aſide terra*
Mœnia conſtituis.
Virg. *Horridus in jaculis & pelle Libyſtidis urſæ.*
Ovid. *Nec vehit Actæas Sithonis unda rates.*
Virg. *Interea ad templum non æquæ Palladis ibant*
Crinibus Iliades paſſis.
Ovid. *Troades exclamant; obmutuit ille dolore.*
Idem, *Cumque truci Borea Mœnalis urſa videt.*
Idem, *Pegaſus Oenone Phrygiis celeberrima ſilvis.*
Idem, *Credulus immerita Phaſida fovit ope.*

Ovid. *Pelides utinam vitasset Apollinis arcus.*

Æacides, Achilles Æaci nepos.

Virg. *Sævus ubi Æacidæ telo jacet Hector.*

Æacides, Pyrrhus Epirotarum Rex a Æaco originem trahens.

Virg. *Ipsumque Æacidem genus armipotentis Achillei.*

Cætera feminina sunt, & declinationis te tiæ, exceptis ultimis, quæ secundæ sunt Gra corum; ut *Thaumantias*, Iris Thaumant filia.

Virg. *Ad quem sic roseo Thaumantias ore locuta est.*

Æolis, Alcyone Æoli filia.

Ovid. *Æolis in terra tantorum ignara malorum.*

Nerine, *Nerines*, Galatea filia Nerei,

Virg. *Nerine, Galatea, &c.*

Appendix I. Patronymica non solum à p tribus, avis, proavis, abavis, atavis, trita vis, aliisque majoribus deducuntur, se etiam à matribus; ut *Iliades*; Romulus a Ilia: *Phylirides*, Chiron Centaurus à Phily ra; *Latois* idis vel idos, Diana à Λητὼ, hoc est, Latona.

Ovid. *Invadunt, portusque petunt, quas obice firmo: Clauserat Iliades.*

Idem, *Phylirides puerum citharæ perfecit Achillem.*

Idem, *Præteritas cessisse ferunt Latoidos iras.*

Item à fratribus; ut *Phaëthontias* soror Phaëthontis.

Virg. *Tum Phaethontiades musco circumdat amaræ Corticis.*

A Regibus præterea & conditoribus; ut

Romulidæ, Romani, à Romulo: *Dardanidæ*, Trojani, à Dardano: *Cecropidæ*, Athenienſes, à Cecrope: Iidem *Theſidæ*, à Theſeo.

Perſius. — *Inter pocula quærunt*
Romulidæ ſaturi, quid dia poemata narrent.
Virg. *Dardanidæ magni, genus alto a ſanguine Divum.*
Ovid. *Cecropidas duxit.*
Virg. *Præmiaque ingentes pagos & compita circum*
Theſide poſuere.

Appendix II. Multa à regionibus, urbibus, montibus, fontibus, fluviis, aliiſque rebus fiunt, quæ formam quidem patronymicam habent, re autem gentilia ſunt, aut poſſeſſivis adjectiviſque nominibus ponuntur; ut *Aſis*, *Libyſtis*, *Sithonis*, *Theſſalis*, *Sidonis*: *Ilias*, *Troas*: *Erymanthis*, *Mænalis*, *Cecris*, *Tritonis*, *Pegaſis*, *Phaſis*.

Ovid. *Ægeas metiris aquas, & in Aſide terra*
Mœnia conſtituis.
Virg. *Horridus in jaculis, & pelle Libyſtidis urſæ.*
Ovid. *Nec vehit Actæas Sithonis unda rates.*
Virg. *Interea ad templum non æquæ Palladis ibant*
Crinibus Iliades paſſis.
Ovid. *Troades exclamant; obmutuit ille dolore.*
Idem, *Cumque truci Borea Mœnalis urſa videt.*
Idem, *Pegaſus Oenone Phrygiis celeberrima ſilvis.*
Idem, *Credulus immerita Phaſida Jovis ope.*

PATRONYMICA MASCULINA QUO PACTO FORMENTUR.

Præceptum primum.

NOmina *A* finita aſſumunt Des ſyllabam; ut *Ilia*, *Iliades*: *As* terminata, aſſumunt De ſyllabam ante S; ut *Æneas*, *Æneades*: *Pheretias*, *Pheretiades*.

Ovid. *Cumque Pheretiade, & Hyanthæo, Iolao.*

Exceptio. *A* finita, aliquando ipſum *A* mutant in *I*; ut *Philyra*, *Philyrides*: *As* terminata, interdum *I* ante *A* aſſumunt; ut *Amyntas*, *Amyntiades*: Philippus, *A*myntæ filius.

Ovid. *Aut ut Amyntiaden.*

Æneides; Iülus Æneæ filius, fit à Græco Αἰνείας *Æneiades*, ſublato A *Æneides*.

Virg. *Sit ſatis, Æneide, telis impune Numanum*
Oppetiiſſe tuis.

Præceptum ſecundum.

ES finita, mutant Es in *A*des: ut *Hippotes*, *Hippotades*, Æolus Hippotæ filius.

Ovid. *Clauſerat Hippotades æterno carcere ventos.*

Exceptio I. Hæc ſæpe I ante A admittunt:

ut

ut *Anchiſes, Anchiſiades*; *Laërtes, Laërtiades.*

Virg. *Æneas Anchiſiades, & fidus Achates.*

Ovid. *Saxa moves genitu Laertiadeque precaris.*

Præceptum tertium.

NOmina ſecundæ declinationis in us finita, in genitivo aſſumunt Des ſyllabam penultima brevi: ut *Æacus, Æaci, Æacides:* ſic *Priamides, Æolides, Tantalides*, à *Priamo, Æolo, Tantalo.*

Virg. *Miſerum Æolidem, quo non præſtantior alter.*

Ovid. *Priamidenque Helenum rapta cum Pallade captum.*

Ovid. *Tantalides tu ſis, tu Tereique puer.*

***Exceptio* I.** Nonnulla penultimam habent longam: ut **Belides, Lycurgides.**

Virg. *Belidæ nomen Palamedis*

Ovid. *Quique Lycurgiden lacer avit ab arbore natum?*

***Exceptio* II.** Interdum ante Des ſyllabam *A* literam recipiunt: ut *Battus, Battiades.* Quæ in IUS exeunt, poſterius I genitivi mutant in *A*: ut *Theſtius, Theſtii, Theſtiades.*

Ovid. *Nunc quo Battiades inimicum devovet Ibim.*

Idem, *Theſtiadæ clamant.*

Præceptum quartum.

GEnitivus nominum in E U S aſſumit DES ſyllabam, penultima longa: E enim & I vocales in I longum vel EI diphthongum contrahuntur, vel more Græ-

corum, ut à multis ſcribitur: ut *Atreus, Atrei, Atrides* ſeu *Atreides*: ſic *Pelides, Alcides Achilleides*, & ſexcenta alia.

Ovid. *Convocat Atrides ſocios terrore paventes.*
Virg. *Te precor, Alcide, cœptis ingentibus adſis.*
Ovid. *Pyrrhus Achilleides animoſus imagine patris.*

Appendix.

Hæc rariùs A ante DES ſyllabam habent.

Virg. *Panthus Otriades: arcis Phœbique ſacerdos.*

Præceptum quintum.

SI nomina ſint tertiæ declinationis, patronymica fiunt à dativo, addita Des ſyllaba; ut *Agenor, Agenori, Agenorides*, Cadmus filius Agenoris. *Æſonides*, Jaſon filius Æſonis.

Ovid. *Donec Agenorides conjectum in guttura ferrum.*
Valer. Flac. *Advolat Æſonides, mortemque cadentis acervat.*

Exceptio. Nomina in *As* finita, quorum genitivus exit in *Antis*, *A* literam ante Des ſyllabam petunt: ut *Abas, Abantis, Abanti, Abantiades*: ſic *Atlantiades, Pœantiades, Athamantiades, Dryantiades*, & alia id genus.

Ovid. *Victor Abantiades, &c.*
Idem, *Venit Atlantiades poſitis caducifer alis.*

Eodem ferè modo formantur quæ à nominibus in On fiunt: *Telamon, Telamoni, Telamonides*: *Amphitryonides, Laomedontiades.*

A

A *Scipione* tamen non *Scipioniades*, ſed *Scipiades*, imminuto verbo naſcitur.

Ovid. *Nec Telemoniades etiam nunc hiſcere quidquam Audet.*

Virg. *Laomedontiadem Priamum Salamina petentem; Scipiadas duros, bellos & te maxime Cæſar.*

Sil. *Heu ubi nunc Gracchi? aut ubi ſunt nunc fulmina Gentis Scipiadæ?*

PATRONYMICA FEMININA UNDE FORMENTUR.

Præceptum primum.

PAtronymica feminina, quæ in AS & IS exeunt, fiunt à maſculinis patronymicis, De ſyllaba ſublata: ut *Theſtiades, Theſtias: Æolides, Æolis: Dardanides, Dardanis: Cecropides, Cecropis: Belides, Belis.* Multa præterea ſunt, quæ paſſim apud Poëtas leguntur.

Ovid. *Talibus Æolidis dictis lacrymiſque movetur.*

Idem, *Aſſidue repetunt, quas perdunt Belides undas.*

Appendix I. Quædam tum in AS, tum in IS exeunt: ut *Æetias, Æetis: Atlantias, Atlantis.*

Valer. Flac. —— *Nec me Æetis quin audiat opto.*

Virg. *Ante tibi Eoæ Atlantides abſcendantur:*

Sil. *Vixque Atlantiadem rubefecerat ora ſororum.*

Appendix II. Feminina, quæ à maſculinis fiunt penultima longa, in EIS deſinunt, ſoluta

ſoluta diphthongo, atque E brevi in longum verſo; ut *Æneides*, *Æneiis*.

Ovid. *Et tamen ille tuæ felix Æneidos auctor.*

Exceptio. Nonnunquam penultima manet brevis.

Ovid. *Res quoque tanta fuit, quanta ſubſiſtere ſummo*
Æneidos Vati grande fuiſſet opus.

Præceptum ſecundum.

NE finita à genitivo fiunt, addita NE ſyllaba, penultima longa; ut *Neptunus*, *Neptuni*, *Neptunine*, ſic *Adraſtine*, *Nerine*, à genitivis *Adraſti*, *Nerei*, E & I mutatis in I longum. Quod ſi primigenium I ante Os habeat, mutabitur Os in One penultima producta, *Acriſios*, Ἀκρισιώνη, *Acriſione*, Danaë Acriſii filia.

Catul. *Tene Thetis genuit pulcherrima Neptunine?*

Appendix. A muliebri *Acriſione* finxit Ovidius virile *Acriſionides*.

Ovid. *Vertit in hunc harpen madefactam cade Meduſæ*
Acriſioniades.

DE

DE PROSODIA SIVE ACCENTU.

GRæca τόνους vel προσῳδίας, Latini tonos seu tenores, Grammatici vulgò accentus, Cicero voces appellat.

Accentus tres. Tres sunt tenores; *Acutus, Gravus, Circumflexus.*

Acuto attollitur syllaba, gravi deprimitur; ut *Populus* antepenultima acuitur, penultima verò & ultima deprimitur.

Acuti nota à sinistra in dextram obliquè adscendit; Gravis à summo in dextram obliquè descendit.

Accentu circumflexo partim attollitur, partim dejicitur syllaba; ut *Romanus.* Ejus, nota ex acuto & gravi constat; sonus hodie incertus est; siquidem Latinæ linguæ hospites, veteríſq; pronuntiationis ignari, eodem penitus sono tum acutas, tum circumflexas voces efferimus.

Acutus in penultima vel antepenultima locum habet; circumflexus in penultima tan-

tantùm; gravis, ubi uterque abeſt. Nullum autem verbum eſt ſine acuto accentu, aut circumflexo: verùm ſimul cum uſu Latini ſermonis, etiam antiquam pronuntiationem amiſimus.

DE DISSYLLABIS.

Præceptum primum.

IN diſſyllabis (nam in monaſyllabis accentus hodie non dignoſcitur) prior acuitur, ſive longa ſit, ſive brevis; ut *Roma*, *mones*, *arma*, *virum*, *manus*.

APPENDIX.

Nulla verba Latini ultima ſyllaba, auctore Quinctiliano, lib. 1. c. 9. & lib. 12. c. 10. aut acultur, aut circumflexitur. Quare iam, una, alias, porro, ſane, certe, & cætera id genus adverbia, prima acuta ſunt pronuntianda.

Conjunctiones quæ inclinantes ſeu inclinativæ dicuntur, que, ne, ve, à multis ita pronunciantur, ut accentum ad ſe inclinent, more Græcorum; terraſque tractuſque armaque, hominesne, feræve. Verum hoc tranſlaticium à Græcis eſt.

DE POLYSYLLABIS.

Præceptum ſecundum.

IN polyſyllabis penultima, ſi longa eſt, acuitur; ut *mortalis*, *ſolicitudo*: quod ſi penultima brevis eſt, acuitur antepenultima; ut *genitus*, *ſolicitus*.

A P-

APPENDIX.

Sæpe evenit, ut metri conditio (ut ait Quinctilianus) mutet accentum: ut, *Pecudes* pictæq; volucres, Nam volucres media acuta dicam; quia etsi natura brevis, tamen positione longa fit à poeta.

Non desunt qui vocandi casu dici velint penultima acuta Valeri, Virgili, Mercuri, Ovidi, Ambrosi, & alia hujusmodi, quæ habent penultimam brevem. Sane hunc morem sua ætate viguisse docet Gellius lib. 13. c. 24. & hodie viri docti non pauci retinent: Alii malunt antepenultimam acuere, ut præcipit communis illa regula de polysyllabis; quam pronuntiationem Gellio antiquiorem fuisse ipsemet declarat eodem loco, cum Nigidium ita pronuntiari voluisse commemorat.

APPENDIX II.

Fuerunt olim, qui in compositis acui antepenultimam, vellent etiam si penultima longa esset, itaq; pronuntiari jubebant antepenultima acuta, aliquando, siquando, deinde, exinde, duntaxat, deorsum, exadversum, enimvero, quapropter, quin, imo, nimirum, quamobrem, & alia eodem modo. Hujus sententiæ fuit Servius ad Sextum Æneid. Annius & Probus, apud Gell. lib. 7. cap. 7. nostra quoque ætate nonnulli viri docti. Quocirca propter tantorum virorum auctoritatem non videtur hæc pronuntiatio explodenda, cum præsertim in Græcis quoque verbis compositis idem factitari videamus. Alii quod hæc ratio à Grammaticis illis ex Græcorum similitudine inducta sit potius, quam veterum Latinorum usu comprobata, malunt communem illam polysyllabarum regula sequi & aliquando, deinde, enimvero, dicere penultima acuta, præsertim cum Gellius ipse illum pronuntiandi morem improbare videatur.

DE GRÆCIS VOCIBUS.

Præceptum tertium.

VERBA planè Græca Græco accentu pronuntiantur; ut παραλειπόμενον *Paralipomenon*,

Paralipomenon, penultima acuta.
Lithoſtrotos, acuta antepenultima.
Kyrie, eâdem acuta: *eleiſon*, verbum eſt quatuor ſyllabarum, cujus non penultima, ſed antepenultima acuitur.

Sin Latine inflectantur, ad Latinorum normam dirigenda ſunt. Itaque *Penelope*, *Rhodope*, *Hecate*, *Antiope*, *Calliope*, *Rhetorica*, *Grammatica*, & alia ejuſmodi, antepenultimam acuunt, quia penultima brevis eſt; *Cæſarea*, *Laodicea*, *Theſſalonica*, *Idolum*, & alia ejuſmodi, acuunt penultimam, quia longa eſt.

APPENDIX I.

Atreus, Theſeus, Orpheus, Tereus, Phalerus, & alia ejuſmodi, ſi ſolvant diphthongum, acuunt primam; itemque in cæteris caſibus Latinis, Terei, Ulyſſei, Orpheo, Phalero, Atreum, Theſeum, &c. Verum accuſativus Græcus Atrea, Terea, & cætera ejuſmodi, videntur nonnullis accentum quoque Græcum retinere poſſe penultima acuta.

Si qua erit vel in Hebræis vocibus, vel in Græcis, cujus verus accentus propter inſolentiam vulgi aures graviter offendat, in vulgi conventu ſatius videtur (id quod feciſſe ſe Cicero dicit in Oratore) ſcientiam ſibi reſervare, uſum populo concedere. Quocirca, Secundum ordinem *Melchiſedec*, antepenultima acuta dicam potius, quam penultima, ut vera pronuntiatio poſtularet. At Andreas, Maria, penultima acuta accentu Græco efferam potius quam Latino; *IESUS* penultima acuta Latino more potius quam ultima circumflexa more Græcorum, à quibus Ἰησοῦς dicitur; cui noſtros hoſce qualeſcumq; labores dicamus.

DE

DE PRIMARUM ET MEDIARUM SYLLABARUM Quantitate, ex variis.

A E, I, O, *in primis & mediis ſyllabis ante conſonantes omnes ſæpiùs corripiuntur. Ut in iiſdem frequentiùs producitur.*

A *ante* B. *In primis corripitur:* faber, labo, labor *nomen*, labrum, rabies, ſcabies.

Excipiuntur crabro, fabula, lebes, labor *verbum:* pabulum, tabes, tabum, flabrum.

Propria, Nabis, Sabatius, Sabura, Sabus, Tabraca.

Variantur Abel, flabellum, Labicum.

In mediis corripitur: alabaſtrum, cannabis, Pantolabus, *& reliqua à* λαβὴ *orta.*

Excipiuntur Derivativa in abilis, abundus, abrum, abra, abulum: amabilis, cogitabundus, candelabrum, dolabra, venabulum.

A ante C. *In primis corripitur:* acedia, acer *Subſtantivum.* Acerbus, acies, lacer, macer, ſacer.

Ex-

Excipitur acer *adjectivum*, brachium, cacabus, facundus, graculus, maceria, maceries, macero, machina, paco, placo, vacinium.

Propria, Achar, Dacia, (*non* Daca) Macezer, Pacuvius, Thracia, Vacienus, Zacharias.

Variantur Acis, Cacus, vacillo, & Pachynus.

In mediis corripitur: Æacus, Amphimacer, Tribrachys.

Excipitur cloaca, jentaculum, iracundus, limaca, opacus, paſtinaca, piſtacium, portulaca, ſampſacum, ſimulacrum.

Item derivativa in aceus & acius, a, um; acus, a, um; aculus, a, um; acundus, a, um; *ut* herbaceus, gallinacius, meracus, vernaculus, iracundus.

Propria, Anchaces, Cameracum, Dordracum, Eboracum, Otacilius, Phæacia, Sarraca, Syracuſæ, *quod tamen Auſonius corripuit.*

A *ante* D. ***In primis corripitur:*** ador, cado, Hadria, madeo, radius, ſpado, vadar, vadum, padum.

Excipitur caduceum *cum ſuis*, clades, radico,

dico, radix, rado, ſpadix, ſuadeo, trado; *& ſimilia à* trans; vado.

Propria, Fadus, Gades, Gadir, Gaditanus, Gladis, Ladas, Ladon.

Variantur Adamus, Gradivus, Quadi.

In mediis corripitur: Academia, Carneades, Celadon.

Excipitur cicada.

Propria, Ageladas, Jader, Jadera; *& peregrina*, Conradus, Menradus.

A *ante* F. *In primis corripitur:* Afranius, vafer.

Excipitur Afer, *cum ſuis Derivativis.*

In mediis producitur: Venafrum, Venafranus.

A *ante* G. *In primis corripitur:* ager, ſagax, ſagum, Tagus, tagax.

Excipiuntur quæ incipiunt ab F *vel* P; *ut* fagus, flagito, flagitium, fragum, fragor *verbum*, *hinc* refragor, ſuffragor; pagus, pagina, paganus, paganica, plaga *pro vulnere.*

Hinc tolle flagro, flagrum, flagellum, fragilis, fragor *nomen*, fragro, plaga *pro rete*, vel *parte mundi*; plagium, plagiarius: *quæ corripiuntur.*

Item produc agea, lagopus, magalia, ſaga

Sili-

Subſtant. ſagus, ga, gum: fagio, ſtrages, ſtragulum, tragula, tragema, vagina, vagio.

Propria, Agis, Bagrada, Lagon, Mago.

In mediis corripitur: Acragas, Areopagus, Aſtyages, chiragra, enallage, hypallage, iſagoge, Lalage, Leucagus, orager, pædagogus, pamphagus, Pythagoras, vertagus.

Excipiuntur in ago, ages, agulum, aginta; *ut* compago, virago, compages, contages, contagium, coagulum, repagulum, quadraginta; *cum ſimilibus*; oleaginus.

Proprium, Maleager.

A *ante* L. *In primis corripitur*: alo, caleo, calix, calumnior; malus, a, um; palatium, palinodia; palam, *hinc* propalo; phalæ, phaleræ, ſalarium, ſalebra, ſalio, ſalix, ſalus, Thalia.

Excipitur ala *cum ſuis*; alea, ales, balo; balæna, baliſta, caligo *nomen & verbum*, calo, halec, halex, halo; malus, mala, malum; *Subſtantiva*, malo, malobathrum; palus, li; palo, as, palor, qualis, qualus, ſcala, ſqualeo, talaris, talaria, talea, talis, talio, talus.

Propria, Alecto, Aledius, Aliphe, Calatia, Caliſto, Dalila, Laletania, Salentini.

In

In mediis corripitur : Cephalus, Chryſalus, Dædalus, Italus, Tantalus.

Excipiuntur Derivativa in alis, ale : *ut* æqualis ; (*præter patronymica* ; *ut* Pardalis, Tantalis) *item* canalis, magalia, mapalia, ſandalium, ſodalis.

Propria, Abeſſalon, Cephalane, Ialiſii, Meſſala, Omphale, Pharſalus, Sardanapalus, Stymphalus.

Variatur Aſcalon, Coralion, Pharſalia, Stymphalides.

A antè M. *In primis corripitur* ; amo, amor, amuſſis, chlamys ; γάμος, *hinc* digamus ; tamen, Same, Samos, Zama *loci nomen*.

Excipitur amentum, ames, camus, clamo, clamor, dama, ſama, flameo, gramen, hamus, lama (*non* lamiæ) lamina, lamentor, lamentum, ramus, ramex, ramentum, ſquama, ſtamen, ſtramen, trama, trames, tamino, contamino, *&c.*

Propria, Amianus, Bamura, Damœtas, Damen, Mamercus, Mamertinus, Mamurius.

In mediis corripitur ; calamus, pyramis, Pyramus, Salamis, thalamus.

Excipitur contamino, dictamus, dictamum, thymiama.

Et derivativa in amen, amentum; *ut* ſolamen, juramentum.

Propria, Adamus, Abrahamus, Chamus, Philemon.

A *ante* N. *In primis corripitur*: anas, anus, pro *vetula*, canalis, canis, cano, canon, Danus, anio, maneo, manus, panax.

Excipitur anus, i; anulus, canabis, caneo, caneſco, canus, fanum, ganes, ganeum, granum, janua, Janus, lana, lanatus, lanugo, mane, manes, mano, manus, panis; planus, a, um, (*non* planus *Subſtantivum*, rana, ſanè, ſano, ſanus, trano, vanus.

Propria, Anippe, Canidia, Cranus, Danubius, Lanuvium, Manetus, Manius, Manilius.

In mediis corripitur: Ariſtophanes *& reliqua ejuſdem terminationis*, Aſcanius, Balanus, Catana, Cyana, Ecbatana, galbanum, laganum, laſanum, Sequana, Stephanus.

Excipiuntur Derivativa in anus, ana, anum; *ut* decumanus; anius, ania, anium; *ut* conſentaneus; anius, ania, anium; araneus, aranea; Bacchanalia, lupanar. *Et in* anis *finita*, immanis, inanis.

Propria, Bolanus, Garganus, Lucanus, Nica-

Nicanor, Numanus, Theano, Tigranes, Vomanus. *Item Gentilia ut* Germanus.

Variantur pelicanus, Sicanus & Sicanius.

A *ante* P. *In primis corripitur:* aper, aperio, apis, caper, mapalia.

Excipitur capo, capus, crapula, lapathes (*non* lapathum) Papa, papilio; rapa, um; ſapo (*non* ſapio) ſaperda, vapulo.

Propria, Appenninus, Apis, Apidanus, Papius, Paphlagones, Papinius, Sapis, *fluvius*.

In mediis corripitur: Japetus, Menapis.

Excipitur proſapia, ſinapis, ſinapi.

Propria, Anapus, Æſculapius, Japis, Japyx, Meſſapus, Neapolis, Priapus, Serapus, Sarapion.

A *ante* Q. *In primis corripitur:* aqua, aquila, laqueus, laquear.

Excipitur quaque, quaquam, *& his ſimilia*.

In mediis corripitur: Tanaquil.

Excipitur utrâque *ablativus*, nequaquam.

A *ante* R. *In primis corripitur:* arena, ariſta, ara, careo, pareo, pario, vario.

Excipitur ara, (*non* hara) area, areo, aridus, baris, carica, carex, carectum, carus, (*non* χάρις) clarus, (*non* Clarus *inſulæ nomen*)

gnarus, rarus, varus, *& similia adjectiva dissyllaba secundæ declinationis*; glarea, laurus, naris, pareo, parus *avis*; quare; varix, *non* varicosus.

Propria, Aram, Aruns, Carinus, Claris, Cares, Caria, Larius, Larissa, Larunda, Naricium, Pharis, Sara, Varicus, Varus. *Variatur* Darius, Scarus.

In mediis corripitur: barbarus, hilaris, Icarus, Inarime, Ismarus, Pindarus, Supparus, Tænarus, Tartarus.

Excipitur amarus, amaracus, avarus, calvaria, phalarica, taira, tiaras. *Et finita in* aris; *ut* molaris, (*præter* hilaris, Phalaris) *Et finita in* are, *ut* cochleare; arius, a, um, *ut* denarius, *nisi sint à brevibus*, *ut* Parius.

Propria, Baleares, Caphareus, *&c.*

A *ante* S. *In primis corripitur*: Asia *regio*, asinus, basis, casa, casia, prasum.

Excipitur basio, as; basium, caseus (*non* casa) laser, laserpitium; nasus *hinc* Naso.

Propria, Asia, *pro lacu*, *hinc* Asis; Æsopus *cum Derivativis*; Nasidius, Nasica, Nasidienus, Phasis, Pasiphaë, Pasiphilus, *& reliqua à* πάι; Thrasymachus, Vasidius.

In

In mediis corripitur: Gelaſus, gelaſinus, Gymnaſium, Jaſius, Gervaſius, Parrhaſius, Protaſius.

Excipitur agaſo, colocaſia, omaſum.

Propria, Amaſis, Amaſius, Jaſon, Naaſon, Capraſius, Oribaſius, Paſchaſius, Varidaſius, *& ſimilia in* aſius.

A *ante* T. *In primis corripitur:* Atinas, atrox, blatero, Cato, catus, later, latro, latus, Matinus, matheſis, platea, ſtatera.

Excipitur ater, atrium, clathrus, clathrum, crater, crates, cratis, frater, fatum, gratus, gratulator; latus, a, um, (*non* latus, eris) laterna (*non* lateo) mater, matrona, materia, maturus, matutinus, natio, natura (*non* nato) pratum, quatenus, (quatuor *ab omnibus poſitione producitur*) ſtatim *pro perſeveranter*; ſtlata, vates, vaticinor.

Propria, Atella, Crathis, Gnatia, Latone, Latoüs, Matuta, Nathanaël, Saturnus, Scatinius, Saturius, Statius, Vatineſſa, Vaticanus, Vatinius.

Variatur catillus *&* Atys.

In mediis corripitur: barathrum, ciathus, calathus, *&* Dalmata, Galata, Sarmata, *Gentilia.*

Excipitur aratrum, arator, archiater, cicatrix, grabatus, lupatum, palatium, palatum, pirata, theatrum, veratrum.

Et derivativa in atus, ator, atim, ates, atius, aticus; *ut* Senatus, Orator, paullatim, Achates, Horatius, fanaticus.

In bates *verò*, crates, *&* ſtrates, *à* βάτης, κράτος, στρατος, *corripiunt* a; *ut* ſchœnobates, Philocrates, Philoſtratus.

Propria in a *longum*: Egnatius, Hypates, Leucates, Mithridates, Reate, Sabatii. *Excipe* Lapathes, Pelathes, Zalathes.

A *ante* V. *In primis corripitur*; avis, avus, cavus, gravis.

Excipitur clava, clavis, claviger, clavus, flavus, flaveo, gaviſus, gnavus, mavis à malo, *cum reliquis*; navo, navis, navita, pavo, pavus, pravus, *hinc* depravo; ravis, ſuavis, ſuavium, ſuavior.

Propria, Avidienus, Davus, Mavors, Ravidius.

Variatur Lavinium *&* Lavinia.

In mediis producitur; Agave, cadaver, conclave, octavus, Timavus.

Excipitur Patavium *proprium loci.*

Variatur Batavus, Batavia.

E *ante* B. *In primis corripitur*: ebur, febris,

febris, nebula, nebulo, Trebatius, Trebonius, Trebius, Trebia.

Excipitur creber, crebrò, debeo, debilis, ebrius, gleba, hebe, *unde* ephebus; plebes, ſebum.

Propria, Hebrus, Nebris, Rhebas, Rhebus, Sebethus, Sebinus, Thebe, Trebula.

In mediis corripitur: cerebrum, funebris, terebra, vertebra. *Sed* delebilis, *& cætera in* ebilis, *derivatione producuntur: item* ephebus *&* Canebium.

E *ante* C. *In primis corripitur:* decet, preces, precor, ſecuris, ſpeculum.

Excipitur Echo, lecythus, mechanicus, ſecius, (*non* ſecus) ſecurus, ſpecula à *ſpe*, *ut* tecula, theca *cum ſuis*, vecors.

Propria, Lecania.

In mediis corripitur: illecebræ, Seneca, ſenecio.

Excipitur imbecillis, verecundus, *& derivativa in* ecula, diecula, plebecula, eumeces.

E *ante* D. *In primis corripitur:* pedum, pedare, cedo *pro dic vel da*, edo *pro* veſcor, medeor, medicor, medicus, Medon, *& reliqua in* medon, *ut* Laomedon; pedica, ſedeo.

Ex-

Excipitur cedo, ceſſi; credo, medica *herba* pedema; pedo, is; rheda, ſedo, ſeditio, ſedulus, ſedes, *non* ſedile, edo *in lucem do.*

Propria, Edonus, Hedymedes, Medea, Media, Medus, *Me*dymnus, Pedaſus *urbs*, Sedulius, Sedentani *populi Hiſpaniæ.*

In mediis corripitur: eſſedum, Empedocles, Lacedæmon, *Ma*cedo, Tenedus.

Excipitur acedia, acredula, aëdon, alcedo, cupedia, monedula, *&* *Derivativa in* edo; *ut* dulcedo.

Propria, Chalcedon, Diomedes, Lycomedes, *& ejuſdem poſitionis à* μῆδ& Sarpedon.

Variatur ficedula.

E *ante* F. *In primis corripitur:* nefas, nefaſtus; *nam extra compoſitionem numquam reperies.*

De mediis vide regulam generalem de compoſitis.

Producuntur venificus, venifica, venificum.

E *ante* G. *In primis corripitur:* lego, is, legio, rego, ſeges, tego, *non* tegula.

Excipitur dego, egregius; lego, as, legatus, legitimus, regulus, *à* legis, regis, *longis*; regina, regula, ſegrego, vegrandis.

Pro-

Propria, Egates, Egyppus, Gregorius, Hegaleos, Hegio, Pegasus, Philegius, Rhegium, Slege.

In mediis corripitur elegans, elegia.

Excipitur collega, collegium, naupegus, *& similia*, panegyris, privilegium.

Propria, Cethegus, Symplegas.

E *ante L. In primis corripitur:* celer, celox, melos, pelias, telon, velim, velut.

Excipitur belva, chele, (*non* chelys) delecto, delicium, delibutus, delubrum, electrum, elegans, elogium, Elysium, felis, helios, pelamys, speleum, spelunca; telare, *unde* protelare, tela, telum, veles, velox, velo, velum, velabrum, zelus, zelor.

Propria, Belus, Delus, Electra, Elicius, Elias, Helias, *Me*lius, Pelius, Pelignum, Pelion, Pelias, *Derivat.* Pelusium, Telemachus *cum cæteris à* τέλη Velabrum, Velicer.

In mediis corripitur: Agelades, Acheloüs, Arelas, Ardelio, Cybele, *quod nonnumquam per Ectasin, ut videtur, productum invenitur*; Eutrapelus, Penelope, Semele.

Excipiuntur Derivativa in ela, *ut* querela; *&* elis: *& à* μῆλον *vel* μῆλος, Eumelis *&* Eumelus. Eumelia *corripitur. Item* anhelus

Came-

Camelus, candela, contumelia, famelicus, fidelia phaselus, videlicet. *Producuntur etiam*, enterocela hydrocela, sarcocela, *& similia à* κήλη.

Propria, *in* elius, Aurelius, Cornelius: *& quæ a* ἥλιος, *ut* Heliades, Heliodorum. *Item* Philomela.

E *ante* M. *In primis corripitur*: Blemyæ, emo gemo, premo, Semiramis.

Excipitur clemens, crementum, demo, demum democratia, feminus, hemina, ab ἥμισυ *composita* mnemosyne, mnemosynon, nemo, remus *cum suis* semen, semino, semis, schema, semita, temetum temo.

Propria, Crema, Emathion, Remi, Remigius, *& composita à* δῆμος, Demosthenes, Democritus, Demophoon.

In mediis corripitur: Alemanus, Anathema, *sed pro donario producitur*; Artemis, elementum, Polemon, Solemus, Neoptolemus, *& cætera, ex* πόλημος *seu* φίλημος *facta.*

Excipitur abstemius, academia, blasphemia, Bohemia, diadema, diastema, eremus, eleemosyna, erotema, poëma, problema, stratagema, *& similia*, penthemimeris, racemus, vindemia, volemus, a, um.

Item Φήμη, δῆμος, *&* ἡμέρα, Polyphemus, Nicodemus, ephemeris.

E *ante* N. *In primis corripitur*: bene, gena, genus, genu, senex, teneo, tener.

Excipitur crena, denus, *& similia*, denuo, denique, leno, lena, lenis, lenio, penis, penicilius, penula, penuria, plenus, senus, senio, splenium, stre-

ſtrenuus, ſtrena, ſcena, rhenos, vena, venor (*non* venenum) venuculus, veneo, venalis.

Propria, Bienæ, Mena, Menaria, Meninx, Menophilus, Peneus, Penelope, Rhenus, Senia, Senæ, Tenos, Zeno.

Variantur phrenetis, phreneticus.

In mediis corripitur: Armenia, hebenus, Helenus, Helene, ingenium, Melpomene, Porſena.

Excipiuntur in enus, ena, enum, *non propria*: Agarenus, alienus, Nazarenus, ſerenus, habena, aheneum.

Propria, Agenor, Alcenor, Alcmene, Antenor, Athenæ, Cyrene, Dindymene, Galenus, Hippocrene, *& alia à* κρήνη, Mitylene, Scyene, Silenus, Thraſumenus, Vageni.

Variatur Neriene.

E *ante* P. *In primis corripitur*: crepo, lepor, peplum, ſtrepo, vepres, *& compoſita ab* ἐπὶ *ut* Epiſcopus: *& quæ à* κεφαλὴ *&* Cephalus *oriuntur.*

Excipitur hepar, repo, (*non* repens *nomen*) ſepia, ſepio, ſepes, ſepum.

Propria, Cepheus, Cephiſus, Cepio, Epitus, *hinc* Epitides, Epirus, Epirota, Leponticus, Sepias, Tlepolemus.

In mediis corripitur: decrepitus, elephas, Telephus.

Excipiuntur propria, Æſopus, Aſclepius, Joſephus, *&* præſepe *Appellativum.*

E *ante* Q. *In primis corripitur*: equus, equidem, frequens, neque, nequeo.

Excipitur nequam, nequitia, Sequana: *&* ex ne

par-

Camelus, candela, contumelia, famelicus, fidelia phaſelus, videlicet. *Producuntur etiam*, enterocel hydrocela, ſarcocela, *& ſimilia à* κήλη.

Propria, in elius, Aurelius, Cornelius: *& quæ a* ἥλιος, *ut* Heliades, Heliodorum. *Item* Philomela.

E *ante* M. *In primis corripitur*: Blemyæ, emo gemo, premo, Semiramis.

Excipitur clemens, crementum, demo, demum democratia, ſeminus, hemina, ab ἥμισυ *compoſita* mnemoſyne, mnemoſynon, nemo, remus *cum ſuis* ſemen, ſemino, ſemis, ſchema, ſemita, temetum, temo.

Propria, Crema, Emathion, Remi, Remigius, *& compoſita à* δῆμος, Demoſthenes, Democritus, De mophoon.

In mediis corripitur: Alemanus, Anathema, *ſed pro donario producitur*; Artemis, elementum, Polemon, Solemus, Neoptolemus, *& cætera, ex* πόλημος *ſeu* πόλεμος *facta.*

Excipitur abſtemius, academia, blaſphemia, Bohemia, diadema, diaſtema, eremus, eleemoſyna, erotema, poëma, problema, ſtratagema, *& ſimilia*, penthemimeris, racemus, vindemia, volemus, a, um.

Item Φήμη, δῆμος, *&* ἡμέρα, Polyphemus, Nicodemus, ephemeris.

E *ante* N. *In primis corripitur*: bene, gena, genus, genu, ſenex, teneo, tener.

Excipitur crena, denus, *& ſimilia*, denuo, denique, leno, lena, lenis, lenio, penis, penicilius, penula, penuria, plenus, ſenus, ſenio, ſplenium, ſtre-

ſtrenuus, ſtrena, ſcena, rhenos, vena, venor (*non* venenum) venuculus, veneo, venalis.

Propria, Bienæ, Mena, Menaria, Meninx, Menophilus, Peneus, Penelope, Rhenus, Senia, Senæ, Tenos, Zeno.

Variantur phrenetis, phreneticus.

In mediis corripitur: Armenia, hebenus, Helenus, Helene, ingenium, Melpomene, Porſena.

Excipiuntur in enus, ena, enum, *non propria*: Agarenus, alienus, Nazarenus, ſerenus, habena, ahenum.

Propria, Agenor, Alcenor, Alcmene, Antenor, Athenæ, Cyrene, Dindymene, Galenus, Hippocrene, *& alia à* κρήνη, Mitylene, Scyene, Silenus, Thraſumenus, Vageni.

Variatur Neriene.

E *ante* P. *In primis corripitur*: crepo, lepor, peplum, ſtrepo, vepres; *& compoſita ab* ἐπὶ *ut* Epiſcopus: *& quæ à* κεφαλὴ *&* Cephalus *oriuntur.*

Excipitur hepar, repo, (*non* repens *nomen*) ſepia, ſepio, ſepes, ſepum.

Propria, Cepheus, Cephiſus, Cepio, Epitus, *hinc* Epitides, Epirus, Epirota, Leponticus, Sepias, Tlepolemus.

In mediis corripitur: decrepitus, elephas, Telephus.

Excipiuntur propria, Æſopus, Aſclepius, Joſephus, *&* præſepe *Appellativum.*

E *ante* Q. *In primis corripitur*: equus, equidem, frequens, neque, nequeo.

Excipitur nequam, nequitia, Sequana: *& ex* ne

par-

particula prohibendi, nequis, nequando, nequaquam, necubi.

In mediis corripitur: diequarti, diequinti, *compoſita apud Gellium.*

E *ante* R. *In primis corripitur*: Ceres, ſero, gero, peritus, *hinc* experior, *&c.*

Excipitur beryllus, cera, ceroma, cerotum, ceruſſa, clerus, clericus, eruca, feriæ; ferior, aris; feralis (*non* feralia *feſta*, *nec* ferus, a, um) heros (*non* herus) pera, pero; ſerus, a, um; (*non* ſera, ſerum, *ſubſtantiva*) ſerius, a, um; feria, riæ; ſpero, theriaca, *cum reliquis à* θὴρ, verus, a, um, (*non* veru; vereor, veredus) veratrum.

Propria, Berytus, Cerathus, Ceretum, Ceſinthus, Ceritus, Cerites, Clereta, Eretum, Eridanus, Erinne, (*non* Erinnys) Erigone, Erii, Feronia, Geryon; Ἥρα, *hinc* Herios, Herophile, Heracles, Herodes, Herodotus, *& ſimilia*; Meriones, Nereus, Nerſi, Neritos, Nerio, Seranus; Seres, *unde* ſericum; Tereus, Theridamas, Thero, Xezolophus, Zerinthus, *quæ omnia Græcis per η ſcribuntur*; Verona.

In mediis corripitur: Bellerus, Bellerophon, camera, Eleutherius, hedera, inferus, patera, Valeria, Valerius.

Excipitur cratera, cyperus, dicterium, galerius, poderes, ſtatera, trieres, trieteres: *&* Adjectiva *in* erus, *ut* ſeverus, ſincerus; *&* Græca *in* teria *&* terion; *ut* arteria, cauterium, cœmiterium, monaſterium, myſterium.

Propria, Abdera, Cythera, Hiera, Homerus, Iberus. Cytherea, *pro Venere ſæpe corripitur.*

E *ante* S.

E *ante* S. *In primis corripitur*: βίος & θέσις, *cum ſuis.*

Excipitur freſus, geſum: νῆσος, *hinc* Peloponneſus: teſina, theſaurus, veſanus, veſeca.

Propria, Cteſiphon, Heſychius, Heſiodus, Heſione, Rheſus, Theſeus.

In mediis corripitur: Campeſus, Nemeſis, protheſis, Tireſias.

Excipitur ambeſus, carcheſium, Eccleſia, Eteſius, Magaleſia, obeſus, & *numeralia in* eſimus: *ut* centeſimus.

Item Græca verbalia in eſis, *quorum Futurum erat* έσω: *ut* apoſiopeſis, catachreſis, diœceſis, matheſis, paracleſis, phreneſis.

Propria, Arceſius, Careſus, Cineſii, Haleſius, Herbeſius, Ieſus, Lycabeſus, Magneſia, Marpeſus, *unde* Marpeſius; *Mileſius à Mileto*, Mindeſius, Oneſimus, Spercheſius, Teomeſius, Titareſus: & *omnia à* νῆσος, *ut* Lyrneſus, *Moneſus*, Peloponneſus.

E *ante* P. *In primis corripitur*: fretum, Getepeto. Petrus, meto, veto, vetus, tetricus.

Excipitur beta, creta *terra album cum ſuis* βῆτα, *hinc* ethicus, *&c.* Lethe, *hinc* Lethæus, lethargus, lethum.

Item meta, metor, metior, *Metropolis*, petus, rete, rhetor, ſeta, ; teter, a, um.

Propria, Cletus, Creta *inſula cum ſuis*, Petalus, Tethys, (*non* Thetis) Zethes, Zethus.

In mediis corripitur: amethiſtus, feretrum, impetus, pharetra.

Excipitur niceterium, ortygometra, paracletus.

Et

Et Latina in etus, a, um : acetum, boletus, moneta, proxeneta, temetum, (*præter* vegetus, cornupeta, *& similia à* peto : *Item in* eticus, a, um ; *ab hoc Verbali* ; *ut* phreneticus, *sic* arithmeticus, phreneticus.

Propria, Æeta, Cajeta, Curetes, Libethrum, Lucretius, Prometheus.

Variatur Vietus:

E *ante* V *In primis corripitur* : brevis, levis, levitas, levo, severus.

Excipitur levis *pro glabro*, sevum.

Propria, Suevus, Trevir.

I*n mediis producitur* : Allevas, paraſceve, Suevus.

Excipiuntur compoſita, Beneventum, *Maleventum.*

I *ante* B. I*n primis corripitur* : cibus, Iber, Libanus, liber, tribulus.

Excipitur clibanus, fibula, hibernus, ibeis ; liber, a, um ; libo, libum, libra, libro, ſcriblita, ſcribo, ſibilus, tibia, tribula *vel* tribulum, (*non* tribulus, *nec* tribulo) vibex, viburnum,

Propria, Hyble, Ibyrus, Liber *pro* Baccho, Libethrum, Scribonius, Tibur, Vibidinus.

In mediis corripitur : Corybas, delibutus, Hannibal, horribilis, *& ſimilia in* bilis. *In* bundus *etiam* ; *ut* pudibundus, moribundus. *& in* bulum ; *ut* proſtibulum, veſtibulum : intibus, Mulciber, ſitibundus *verò formatur à Supino producta.*

Excipitur Oribaſus, *canis nomen.*

I *ante* C. *In primis corripitur* : cyclus *cum ſuis*, ciconia ; dico, as ; frico, mico, plico, Sicamber.

Excipitur dica, dico, is (*non* dicax, ſicedula, ficus :

is : ico, is ; icon, lichen, licium, mira, νίκη *cum* ...ω, pica, picus, sica, sicubi, sicut, spica, spicum, ...l spicus, spiculum, σῦκω, *cum suis*, sycomorus, sy-...ophanta ; trica, trico ; triceni, tricesimus, tricies, ...iceni, vicesimus, vicies, *& similia* ; vicus, vicinus, ...icinia.

Propria, Bichus, Cliciades, Cyce, Icarus, Iconi-...m, Licianus, Lycheus, Michylus, Micipsa, Phycus, ...icenum, Sicania, Sicha, Sicilia, Sicelis, (*non* Sicu-...us) Siconius, Ticinus, Trice.

Variantur Lychas, Sicanus, Sichæus.

In mediis corripitur : amicio, Helice, Helicon. *In* icus *&* ica : Illyricus, Noricus, Oricus, Prodi-...cus : manica, pedica, tunica, vitricus, vomica : *& multa in* ico ; *ut* vindico, albico, *&c. Item Diminu-...tiva, & his similia, in* iculus *&* iculum ; *ut* ventri-...culus, aquiliculus, *&c.* cubiculum, curricu-...lum, *&c.*

Excipitur amicus, anticus, apricus, caprificus, cervical, convicium, erica, febricito, febricosus, formica, laserpicium, lecticas, lorica, lumbricus, mendicus, multicium, myrica, novicius, nutrico, petricosus, posticus, pudicus, rubrica, vesica, umbilicus, urtica. *Et Diminutiva quædam* ; canicula, clavicula, craticula, cuticula, febricula, siticula, viticula, *& quæ à longo incremento* ; *ut* cornicula, radicula, *&c. Item quædam quæ Diminitivorum formam habent* ; *ut* cuniculus, pediculus, periculum, redimiculum, somniculosus.

Propria, Æquicolæ, Apicius, Aricia, Caicus, Labicum, Labici, Marica, Mauricus, Nasica ; *ex* νίκη *facta*, Berenice, Polynices, Thessalonica ; Pali-

cus,

Et Latina in etus, a, um: acetum, boletus, moneta, proxeneta, temetum, (*præter* vegetus, cornupeta, *& similia à* peto: *Item in* eticus, a, um; *ab non Verbali*; *ut* phreneticus, *sic* arithmeticus, splenecticus.

Propria, Æeta, Cajeta, Curetes, Libethrum, Lucretius, Prometheus.

Variatur Vietus:

E *ante* V *In primis corripitur*: brevis, levis, levitas, levo, severus.

Excipitur levis *pro glabro*, sevum.

Propria, Suevus, Trevir.

In mediis producitur: Allevas, paraseeve, Suevus.

Excipiuntur composita, Beneventum, Maleventum.

I *ante* B. *In primis corripitur*: cibus, Iber, Libanus, liber, tribulus.

Excipitur clibanus, fibula, hibernus, ibeis; liber, a, um; libo, libum, libra, libro, scriblita, scribo, sibilus, tibia, tribula *vel* tribulum, (*non* tribulus, *nec* tribulo) vibex, viburnum,

Propria, Hyble, Ibyrus, Liber *pro* Baccho, Libethrum, Scribonius, Tibur, Vibidinus.

In mediis corripitur: Corybas, delibutus, Hannibal, horribilis, *& similia in* bilis. *In* bundus *etiam*; *ut* pudibundus, moribundus. *& in* bulum; *ut* prostibulum, vestibulum: intibus, Mulciber, sitibundus *verò formatur à Supino producta*.

Excipitur Oribasus, *canis nomen*.

I *ante* C. *In primis corripitur*: cyclus *cum suis*, ciconia; dico, as; frico, mico, plico, Sicamber.

Excipitur dica, dico, is (*non* dicax, ficedula, ficus:

s : ico, is ; icon, lichen, licium, mira, νίκη *cum* s, pica, picus, sica, sicubi, sicut, spica, spicum, spicus, spiculum, σῦκον, *cum suis*, sycomorus, syphanta ; trica, trico ; triceni, tricesimus, tricies, ceni, vicesimus, vicies, *& similia* ; vicus, vicinus, cinia.

Propria, Bichus, Cliciades, Cyce, Icarus, Iconin, Licianus, Lycheus, Michylus, Micipsa, Phycus, icenum, Sicania, Sicha, Sicilia, Sicelis, (*non* Sicus) Siconius, Ticinus, Trice.

Variantur Lychas, Sicanus, Sichæus.

In mediis corripitur : amicio, Helice, Helicon.

icus *&* ica : Illyricus, Noricus, Oricus, Prodius : manica, pedica, tunica, vitricus, vomica : *& ulta in* ico ; *ut* vindico, albico, *&c. Item Diminuva, & his similia, in* iculus *&* iculum ; *ut* ventriculus, aquiliculus, *&c.* cubiculum, curriculum, *&c.*

Excipitur amicus, anticus, apricus, caprificus, ervical, convicium, erica, febricito, febricosus, ormica, laserpicium, lecticas, lorica, lumbricus, nendicus, multicium, myrica, novicius, nutrico, etricosus, posticus, pudicus, rubrica, vesica, umilicus, urtica. Et *Diminutiva quædam* ; canicula, lavicula, craticula, cuticula, febricula, siticula, iticula, *& quæ à longo incremento* ; *ut* cornicula, radicula, *&c. Item quædam quæ Diminitivorum formam habent* ; *ut* cuniculus, pediculus, periculum, edimiculum, somniculosus.

Propria, Æquicolæ, Apicius, Aricia, Caicus, Labicum, Labici, Marica, Mauricus, Nasica ; *ex* νίκη *facta*, Berenice, Polynices, Thessalonica ; Pali-

cus,

cus, Saticuli, Trivicus, Vaicus, Uſtica: *& barbara omnia*, Alaricus, Fredericus, Henricus, Ludovicus, *&c.*

Variantur Numicius, Vaticanus.

I *ante* D. *In primis corripitur*: Cydon *urbs*, Didymus, fides *cum cognatis*, idem *neutrum*, Midas, quidem.

Excipitur fido, fiducia, fidus, infidus, (*non* fides, fidelis, perfidus, fidius, fidecula, fidicina, fidelia) idem *maſculinum*, idolum, Idus, nideo, nidor, nidus, pridem, pridie, rideo, fido, fidus, *& hinc* confidero, deſidero, ſtrideo.

Propria, Dido, Ida, Lyda, Lydia, Phidias, Tydeus.

Variatur Cydon *vir &* Fidena *ſive* Fidenæ, hydea, *& reliqua compoſita ab* ὕδωρ.

In mediis corripitur: calidas, candidus, crepida, divido, roſcidus.

Excipitur chelidon, chelidonia, conſidero; deſidero, elegidion, faſtidio. *Abſtracta & verba in* ido; *ut* libido, formido, *præter* divido. *Patronymica in* ides *à primitivis in* eus *vel* es; *ut* Pelides *à* Peleus, Neoclides *à* Neocles. *His ſimilia ſunt*, Belides, Lagides, Lycurgides, Poſides.

Propria, Abudos, Acidalius, Davides, Euclides, Godefridus, Ifidius, Poſidium, Poſidonia, Sigefridus, Thycydides, *antepenultima*, Veſtidius.

Variantur Euripides, Piſidæ.

I *ante* F. *In primis corripitur, & in mediis per regulam generalem compoſitis.*

I *ante* G. *In primis corripitur*: ligo, migro, piger, rigeo, ſigillum, Stygius, trigon, vigeo.

Exci-

Excipitur biga, *&c.* figo, fligo, frigo, frigeo, frigero, frigilla, frigus, pyge, *unde* depygis; triginta, viginti.

Propria, Digentia, Sigæum, Sigetius.

Variantur Gyges, ſtrigilis & ſtriges.

In mediis corripitur : caliga, litigo, fumigo, *& cætera verba in* igo.

Excipitur auriga, caligo *nomen & verbum*, caſtigo, inſtigo, veſtigo, fatigo, faſtigium, loligo, origanum, præſtigiæ, quadriga, ſalpyga, vectigal, origo, porrigo *nomen*, rubigo, ſiligo, *& ſimilia*, vitiligo.

I *ante* L. *In primis corripitur :* filix, φίλος pila *pro ſphærula*; pilus, *unde* depilo; ſileo, filex, ſtylus, tilia.

Excipitur bilis, chilias, filius, filum, hilum (*non* nihilum) ilex, ilia, ilicet, lilium, mile, milia : *Subſtant.* miles, pila *pro columna*, pilentum, pileus, pilum, pſilothrum, ſcilicet, vilis.

Propria, Ilithyia, Ilium, Ilus, Miletus, Nilus, Pilumnus, Silius, Silo, Smilax, Syla, Thyle.

Variantur Silenus, *ſæpiùs productum.*

In mediis corripitur : Æmilius, Æſchylus, inquilinus, mutilo, rutilo, Thermopyle, *& reliqua à* πύλη Troilus, Zoilus, aquatilis,

lis, dapſilis, fluviatilis, humilis, parilis, ſimilis, ſterilis, *& ſimilia.*

Excipiuntur adjectiva in ilis, *non verbalia*; *ut* ædilis, anilis, Aprilis, exilis, infantilis, ſenilis, ſubtilis, virilis; *& in* ile *Subſtantiva*; *ut* bovile, lignile, mantile, ovile, *&c. Compoſita à* εὔλος; *ut* allophylus: compilo, expilo, oppilo. *Item* aſylum, conchylium, crocodylus, incile.

Propria, Abyla, Acylius, Argiletum, Aſilus, Anſilenus, Duilius, Eriphyle, Fenilia, Lucilius, Manilius, Marſilius, Maſſylia, (*non* Maſſilia) Oileus, Palilia, Pamphilia, Petilia, Servilius, Sextilius, Venilia.

Variatur Rutilius.

I *ante* M. *In primis corripitur*: chimera, fimus, Hymenæus, nimis, nimium, Simois.

Excipitur bimus, trimus, *&c.* cimex, climax, crimen, criminor; imus, a, um; lima, limax, limo, limen, limes, limito, limus. *Adjectiva & Subſtant. tam pro veſte, quàm cœno, cum ſuis*; mimus, nimirum, primus, rima, rimor, ſimia, ſimius, ſimus, vimen.

Propria, Cymodoce, Cymothoë, *à* κῦμα Chi-

Chimerii, Chimerinos, *à* χειμών Himera, Limone, Mimalion, Strymon, Timæus, Timagnes, Timotheus, *& similia à* τιμή.

Variantur Hymen, Symæthus.

In mediis corripitur : animus : *& alia in* mus, limus, rimus, simus, timus & imonium *finita : ut* facillimus, nigerrimus, albissimus, oppimus, patrimonium.

Excipitur enthymema, opimus, quadrimus, *&c.* *In* imen *&* imentum, *à verbis quartæ conjugationis ; ut* molimen, lenimen, pavimentum, rudimentum.

Propria, Adimantus, Alimon, Amymon, Archimedes, Ariminum, Joachimus, Opimius, Polytimus, Theotimus, *& cætera à* τιμή.

I *ante* N. *In primis corripitur :* cinis, dinasta, gynæcium, lino, minæ ; minor, aris ; minium, minuo, minus, sino.

Excipiuntur binus, trinus, *&c.* cinyps ; clino, *hinc* declino, inclino, triclinium, crinis, finio, finis, linea, linum ; mino, as ; pinea, pinus, rhinoceros, schinus, scrinium ; sinus, i, (*non* sinus, us ;) spina, spinus ; vinea, vinum.

Propria, Dinomarches, Inachus, Inari-

me, Ino, Mineus, Minos, Plinius, Syna, Synas, Trinacria.

In mediis corripitur: Æschines; *quod etiam productum legitur:* fascino, inquino, larcino, Morinus. *Et adjectiva in* inus *à vocabulis rerum non animatarum*; *ut* crystallinus.

1. *Excipiuntur Substantiva in* inus, ina, inum: architriclinus, caminus, catinus, cuminum *vel* cyminum, echinus, hemina, parietina, popina, pulvinus, resina, runcina, sagina. *Sed corripiuntur* acinus, apine, asinus, Asine *oppidum*, buccina, Casina, *Comœdia*, eleëmosyna, *cum cæteris ejusdem terminationis*, facinus, fœmina, fidicina, *& similia à* cano; fiscina, fuscina, gausapina, lamina, machina, Mutina, nundinæ, pagina, patina, Proserpina, Ruspina, sarcina, succinum, trutina, uncinus.

2. *Denominativa in* inus, *à vocabulis rerum animatarum*: amitinus, anserinus, leoninus, vitulinus, *&c. & à nominibus locorum*: Trajectinus, Venusinus.

3. *Hæc item adjectiva in* inus: clandestinus, Falcominus, festinus, genuinus, inquilinus, internecinus, matutinus, mediastinus, morticinus, peregrinus, paupertinus, supinus, vespertinus, vicinus.

4. *Hæc*

4. *Hæc quoque*; acinaces, aginor, herinaceus, lacinia, omnino, opinio, opinor, paſtinaca, propino, pulvinar, ſagino.

5. *Patronymica*, *in* ine: Adraſtine, Nerine.

6. *Propria*, Aitinum, Appenninus, Arpinum, Euxinus, Lævinus, *& ſimilia in* inus: Pachynus, Ticinus, Ticinum.

I *ante* P. *In primis corripitur*: clypeus, piper, Scipio, ſcyphus, ſtipula, ſtipulor.

Excipitur gryphes, grypho, gryphus, grypus, pipio, pipo, pipilo, ripa, ſiparium, ſipho, ſtipendium, ſtipes, (*non* ſtipula) ſtipo, vipera.

Propria, Hypates, Iphigenea, *& cætera ab in*, Niphe, Ripheus, Scipio, Sipus, Typhata, Typhon, Tiphys.

In mediis corripitur: diſcipula, diſcipulus, manipulus, Oedipus, opiparus.

Excipiuntur propria, Aliphæ, Enipeus, Euripus, Seriphus, coliphium, *&* obſtipus *Adjectivum*.

I *ante* Q. *In primis producitur*: liquare, eliquare, liqueo, liquidò.

Excipitur liquor *Deponens*, *non paſſivum à* liquo.

Propria, Liquetia, Liquetius.

Liquor *nomen*, liquidus, *&* liqueſco, *aliquando producta inveniuntur*.

In mediis corripitur: aliquando, aliquis, reliquus, ſiliqua, *&c.*

Excipitur antiquus, obliquus.

I *ante* R. *In primis corripitur*: lyra, pyrum, pyrus, Quirinus, Quiris, Syria, Syrus, Tyrus, vireo, virago.

Excipitur chirotheca, chirurgus, *cæteráque à* χειρ

(*præter* chiragra) dirus, gyro, gyrus, ira, iraſcor, iris, irito, ironia, ; lira, *id eſt ſulcus, hinc* deliro, delirus ; miror, mirus, a, um ; phthiriaſis, pirata, πῦρ *cum ſuis, unde* pyralis, pyramis, pyritus (*non* pyra) ſirius, ſpira, ſpiritus, ſpiro, ſtiria, ſyrinx, tiro, vires, virulentus, virus.

Propria, Chiron, Ciris, Cyrinus, Cyrus, Liriope, Lyris *fluvius*. Myræna, Pirene, Pirithous, Pyræus, Pyramis, Pyrene, Scyros, ciren, Syron, Tireſias, Tyridates.

Cyrene *nomen urbis commune videtur.*

In mediis corripitur : ſatyra, Treviri.

Excipitur apyrinum, butyrum, collyrium, delirus, empiricus, equiria, magirus, nimirum, papyrus, ſapphirus.

Propria, Ancyra, Buſiris, Camirus, Corcyra, Coſyra, Deianira, Epirus, Jaïrus, Ilaïra, Laïrus, *& in* irius, Podalirius ; Niſyrus, Oſiris, Semiramis, Stagira, Stantyra.

I *ante* S. *In primis corripitur* : biſon, ciſium, Iſara : λύσις *cum ſuis, ut* paralyſis ; miſer, miſereor, miſeria, niſi, phthiſis, phyſis, Piſaurus, ptiſana, ptiſanarium, ſiſer.

Excipitur γρῦς *cum ſuis* ; hyſſopus *duplici* ſ *ſcribitur* ; riſus, piſa, piſum, *Participia & verbalia in* iſus, viſus.

Propria, Briſeïs, Chryſeïs, Lyſippus, Iſis, Niſa, Niſus, Piſa, Piſander, Piſo, Siſyphus.

In mediis corripitur : Acriſius, Amiſiæ, cityſus, Elyſius, Pariſii.

Excipitur diviſus, gaviſus, paradiſus.

Propria, Amphiſa, Amphyſus, Anchiſes, Anviſium,

sium, Cambyses, Carisius, Cephisus, Crinisus, Dionysius, Elisa, Eliseus, Helisus, Larise, Moyses, Ocrysa.

I *ante* T. *In primis corripitur :* iter, lito, litura, niteo, nitor *Nomen*, nitrum, sitis *nomen substant.* titio, Titius, titulus, Titus, Scythia.

Excipitur clitellæ, dito, litera, (*non* lituus) litigo, litus, mitigo, mitis, nitor *verbum*, nitelia, pituita, python, *unde* Pythius, pytisma, ritus, scitor, titillo, triticum, tritura, vita (*non* vitellus) vitex, vitis, vitiligo, vito, (*non* vitium, vitrum) vitupero, zythum, zythus.

Propria, Bithus, Bithynia, Cilis, Clithon, Clitorius, Clitumnus, Dithyrambus, Lithorius, Pithenor, Pitho, Pythagoras, Scython, Sithon, Sithonia, Titan, Tithonus, Tityrus, Triton, Tritonis, Vitus.

Variantur Italia, Italus; *quibus addunt* Britannia *cum suis.*

In mediis corripitur : Anythus, Eurythus, finitimus, idolothyton, nevita, natalitius, nequitia, Patricius, Saturnalitius, servitus, tribunitius.

Excipitur abrepetitius aconitum, ambitus, *Participium*, (*non* ambitio) auritus, cor-

corbita, corytus, emiſſitius, galerita, in vito, invitus, irrito, (*non* irritus) laſerpitium, mellitus, Mephytis, multitium, novitius, nutritius, (paralyticus *metrica neceſſitate productum legitur*) parafitus, pituita, ſcriblita, ſuppoſititius, viritim.

Item Græca Derivativa in ita, itas, ites, itis, itus, itius.

Variatur fortuitus.

Propria, Agapitus, Alithyia, Amithone, Amphitrite, Anitia, Aphrodite, Aquitania, Architas, Berytus, Cocytus, Corythus, Pamaſithon, Eritus, Gallita, Heraclitus, Hermaphroditus, Ilithyia, Luſitania, Mauritania, Miſitius, Orithyia, Polygiton, Potitius, Therſites.

I *ante V.*

In primis } *ſemper producitur* } civis, dives, frivolus, rivus:

In mediis } *ſemper producitur* } conniveo, ſaliva, conviva.

Excipienda cognoſcuntur ex regulis generalibus.

In mediis corripitur Simbrivium *flumen* & Ninive.

O *ante* B. *In primis corripitur*: globus, probrum, probus, ſtrobulus.

Ex-

Excipitur bobus, gobio *vel* gobius, mobilis, nobilis, nobis, robigo, robur, robuſtus, ſobrius, vobis.

Propria, Crobialum, Nobe.

Variantur obex, Robertus, Tobias.

In mediis corripitur : cœnobium, Niobe.

Excipitur ambobus, duobus, October, utrobique.

Propria, Jacobus, Jobus, Canobus, Longobardus.

Jacobidæ, *contra naturam frequentiùs corripitur.*

O *ante* C. *In primis corripitur :* cochlea, crocus, doceo, jocus, locus, noceo, procus, voco.

Excipitur focale, *faucium tegumentum* (*non* focale *à focus*) foco, *hinc* præfoco, ſuffoco; ὠκεανὸς Oceanus, Ocymum; ocium, *hinc* negocium, Phoca, pocillo, as; poculum, procerus (*non* proceres) ptochotrophium, vocalis, vociferor, vocula, *non* vocabulum, *nec* voco.

Propria, Cocalus, Cocytus, Phoce, Phocis, Phocus, Phocilides, Ocheus, Ochenius, Ochus, Ocyron, Socrates, Socus *Mercurii nomen.*

Variatur locuſta.

In

In mediis corripitur : apocha, apocope, Antiochus, Laodocus.

Excipitur latrocinium, patrocinium, patrocinor, tirocinium, *cum similibus in* ocinium *&* ocinor.

Propria, Winocus, Jodocus ; *& similia Barbara ; Græca enim corripiuntur.*

Variantur quandocumque.

O *ante* D. *In primis corripitur :* modus *cum suis ;* moderor, modestus, modicus, modò, odium (*non* odi) odor *cum suis*, Rhodus, sodalis.

Excipitur codex, lodex, nodo, nodus, ᾠδή *cum suis ;* plodo, podex, prodigium, rodo, sodes, Zodiacus.

Propria, Clodius, Clodoveus, Codrus, Dodon, Dodona.

In mediis corripitur : commodus, Exodus, methodus, ab ὁδός, Theodorus, *& similia.*

Excipitur custodio, erodius, apodos, palinodia, prosodia, *& reliqua ab* ᾠδή.

Propria, Borrodum, Emoda, Emodus, Glycerodes, Herodes, Hilarodes, Laodocus, Nebrodes, Orodes, Thermodon.

O *ante* F. *In primis corripitur* : ofella, profectò, *& similia compositione.*

In

In mediis ex generalibus conſtat.

O *ante* G. *In primis corripitur* : logus, rogo, rogus, toga.

Excipitur cogo, *quod Craſi cognoſcitur* ; *inde* cogito.

Propria, Cogiſantra ; Ogyges, *unde* Ogygius, a, um ; Ogygia, Ogyris, Troglodytes.

In mediis corripitur : elogium, eulogium, ſyllogiſmus.

Excipitur octoginta, *& ab* ἀγωγὴ, iſagoge, pædagogium, pædagogus, paragoge, ſynagoga :

O *ante* L. *In primis corripitur* : mola, πόλις, πολὺ, ſolum, ſtola, vola.

Excipitur boletus, choliambus, choliphium, colis, colon *pro membro*, *non inteſtino* ; colum, colo, are, (*non* colo, ere ; color, colus, li.) dolium (*non* lolium) loligo, moles, molior, (*non* moleſtus) moly, nolo (*non* volo) olim, olea *pro menſura*, *non arbore* ; proles, ſolennis, ſolers, ſolor, ſolus.

Propria, Bola, *unde* Bolanus ; Colis *inſula*, Folia, Nola, Olearus, Olenus, Olenius, Spoletum, Tmolus, *ſive* Timolus, Polydamas *&* Polypus. *Producuntur imitatione Græcorum tantum qui alioquin correptis adjiciunt*, υ, *ut fiat diphthongus.*

In mediis corripiuntur : Æolus, Iole, *orta à* πόλις Scævola, viola, violo.

In olus, a, um *Diminutiva* : capreolus, doliolum, ſeriola.

Excipitur acolytus (*non* acoluthus) idolum, præſtolor.

Et compoſita à πωλῶ κάπηλον, bibliopola, tricolum.

Propria, Ætolia, Capitolium, Cimolus, Iolus, Me-

In mediis corripitur : apocha, apocope, Antiochus, Laodocus.

Excipitur latrocinium, patrocinium, patrocinor, tirocinium, *cum similibus in* ocinium *&* ocinor.

Propria, Winocus, Jodocus ; *& similia Barbara ; Græca enim corripiuntur.*

Variantur quandocumque.

O *ante* D. *In primis corripitur :* modus *cum suis* ; moderor, modestus, modicus, modò, odium (*non* odi) odor *cum suis*, Rhodus, sodalis.

Excipitur codex, lodex, nodo, nodus, ὠδή *cum suis* ; plodo, podex, prodigium, rodo, sodes, Zodiacus.

Propria, Clodius, Clodoveus, Codrus, Dodon, Dodona.

In mediis corripitur : commodus, Exodus, methodus, ab ὁδὸς, Theodorus, *& similia.*

Excipitur custodio, erodius, apodos, palinodia, prosodia, *& reliqua ab* ὠδή.

Propria, Borrodum, Emoda, Emodus, Glycerodes, Herodes, Hilarodes, Laodocus, Nebrodes, Orodes, Thermodon.

O *ante* F. *In primis corripitur* : ofella, profectò, *& similia compositione.*

In

In mediis ex generalibus conſtat.

O *ante* G. *In primis corripitur :* logus, rogo, rogus, toga.

Excipitur cogo, *quod Craſi cognoſcitur ; inde* cogito.

Propria, Cogiſantra ; Ogyges, *unde* Ogygius, a, um ; Ogygia, Ogyris, Troglodytes.

In mediis corripitur : elogium, eulogium, ſyllogiſmus.

Excipitur octoginta, *& ab* ἀγωγὴ, iſagoge, pædagogium, pædagogus, paragoge, ſynagoga :

O *ante* L. *In primis corripitur :* mola, πόλις, πολὺ, ſolum, ſtola, vola.

Excipitur boletus, choliambus, choliphium, colis, colon *pro membro, non inteſtino* ; colum, colo, are, (*non* colo, ere ; color, colus, li,) dolium (*non* lolium) loligo, moles, molior, (*non* moleſtus) moly, nolo (*non* volo) olim, olea *pro menſura, non arbore* ; proles, ſolennis, ſolers, ſolor, ſolus.

Propria, Bola, *unde* Bolanus ; Colis *inſula*, Folia, Nola, Olearus, Olenus, Olenius, Spoletum, Tmolus, *ſive* Timolus, Polydamas *&* Polypus. *Producuntur imitatione Græcorum tantum qui alioquin correptis adjiciunt*, υ, *ut fiat diphthongus.*

In mediis corripiuntur : Æolus, Iole, *orta à* πόλις Scævola, viola, violo.

In olus, a, um *Diminutiva :* capreolus, doliolum, ſeriola.

Excipitur acolytus (*non* acoluthus) idolum, præſtolor.

Et compoſita à πωλῶ κάπηλον, bibliopola, tricolum.

Propria, Ætolia, Capitolium, Cimolus, Iolus, Me-

Mediolanum, Mauſolus, Meobole, Pactolus, Phicolus, Phonolenides, Subſolanus, Timolus.

O *ante* M. *In primis corripitur*: Bromus, Bromius, comes, comitor; coma, *hinc* comatus, cometa, dominus, domo, domus, glomus, homo, tomus, vomo.

Excipitur comiſſor *à* κωμάζω, comœdia, comicus, *à* κωμὴ, comis; como, is, (*non* comes) cominus, fomes, fomentum, lomentum, momus, momentum, nomen, omen, ominor, pomœrium, pomus, pomum, quomodo, ſtroma, thomex, tomentum, vomer *vel* vomis, *non* vomo.

Propria, Comum, Roma, Romulus.

In mediis corripitur: hebdomas, Sodoma, Salomon.

Excipiuntur Neutra: abdomen, amomum; cinnamomum, aroma, axioma, ceroma, glaucoma, perizoma, *ſimiliaq*; encomium.

Propria, Abſalomus, Eſromus, Ithomus & Ithome, Salome.

Compoſita naturam ſuam ſervant: anguicomus, atomus, cognomen, epitome.

O *ante* N. *In primis corripitur*: bonus, moneo, onus, onager, ſonus, conus.

Excipitur, conor, conus, conops, donec, dono, donum, nonæ, nonaginta, nonus, phonaſcus, *cum reliquis à* ϕωνὴ, ponè, pono (*non* poſui, poſitum) pronus, zona.

Propria, Monychos, Nonius, Nonacris, *cum Derivativis* Thonites.

In mediis corripitur: aconitum, Alcyone, Antonius,

nius, Apollonius, Harmonia, Pannonia, Tiſiphone, *& ſi quod præterea à* φόνος.

Excipitur colonus, colonia, concinor, idoneus, opſonium, opſonor, ectonas, patronus, perſona *cum reliquis in* ona: *ſed* Matrona *fluvius corripitur.*

Item in monia, monium. Et *compoſita à* φωνὴ, φωνία, γωνία, *&* ὄνυμα, *cujus compoſita mutant* o *in* ω: *ut* Hierωnymus, *&c.* antiphonia, euphonia, trigonum, ſynonymum.

Et *derivativa à genitivis longis*, Babylonius.

Propria, Antonius, Feronia, Hipponax, Ionia *regio*; *ſed* Ionium *mare corripit Virgilius*; Latonia, Mammona, Petronius, Sarone, Salmoneus, Sempronius.

Variantur Edonis *&* Biſtonis.

O *ante* P. *In primis corripitur*: opera, opus, popina, popies, τροπὸς, tropus.

Excipitur copia, copis, copula, copulo, dropax, opilio, populus *arbor*, ſcopæ (*non* ſcopus) ſcropha, ſopio, (*non* ſopor, ſoporo) ſtlopus, tophus, tophaceus.

Propria, Copæ, Opis *Nympha*, (*non* opes) Popea, Sophronius, Zopyrus.

In mediis corripitur: cardopus, Orophus; *&* à tropus, *&* lophus *compoſita.*

Excipitur Anthropophagi, conopeum: hyſſopus, um; proſopon, pyropos, ſinopis, σινωπὶ, *hinc* apoſiopeſis.

Propria, Æſopus, Aſopus, Canopus, Crotopus, Epopeus, Europa, Inopus, Iopas, Leucopetra, Metopus, Pyropus, Rhodopis (*non* Rhodope) Sinope.

O *ante* Q.

O *ante* Q. *In primis corripitur*: coquo, loquor *cum Derivativis & compositis*.

Excipitur Ablativi quoquo, quoquam.

In mediis corripitur: conquoquo, colloquor.

Excipitur alioqui, utroque, quandoque.

O *ante* R. *In primis corripitur*: Corinthus, corium, corona, Coronis, *tam proprium quam appellativum*; Coronia, Ora *Dea*, φόρος.

Excipitur chorographus, coram, corambla, corus, corytus, *theca arcuum*; δᾶρον *hinc* Polydorus, *&c.* floreo, gloria, glorior, hora, horarius, horologium, horoscopus, lora, lorica, loripes, lorum, morio, moror, *pro insanio* (*non* moror, *pro expecto*) moros, *pro fatuo*; morosus: morum *fructus* & morus *arbor*; *unde* sycomorus, *modo per* ω, *modo per* ο, *scripta reperies*, ora, æ, orata, oro, ploro, prora, psora, roro, sorex, σωρὸς, *cum suis*, sorites, thorax.

Propria, Chloris, Choreus, Corita, Coricus, Dorion, Doris, Horos, Noricum, Olicos, Orithos, Orithyia, Oromedo, Oropus, Phora, Sora, Soracte; Toranius, Voraptus.

Variantur Corallium & Orion.

In mediis corripitur: corchorus, Pacorus, promontorium, Sicoris.

Excipitur anachoreta, aurora, ciborium, ignoro, mantichora, meteorus, ra, rum; Oporinus, prætorium, theorema, victoria.

Item Derivativa in orius, a, um; *in* orus, a, um, *ab obliquis longis*; prætorius, sonorus.

Propria, Achoreus, Anthores, Chrysolorus, Gytorus, Diores, Helorus, Lycoras, Lycoris, Lycoreus,

reus, Pelorus, Polydorus, *& reliqua à* δῶρον.

O *ante* S. *In primis corripitur*: Coſæ, δόσις, *& ex eo facta*, Moſa, Oſiris, Oſius; *à* πρὸς *compoſita*; *ut* proſodia, proſopon, roſa, roſaceus, roſarum, *&c.* Soſius.

Excipitur proſa; πρόσω *hinc* antiptoſis, *&c.* Roſeus *Gentile*, roſidus, *non* roſa.

Propria, Gnoſus, *& rectiùs* Gnoſſius, Moſes *vel* Moyſes, Soſia, *ſervi nomen, aliáque à* σώζω.

Variatur Proſerpina, *rariùs tamen corripitur.*

In primis corripitur: ambroſia, Ambroſius, Cynoſura, eleëmoſyna, Euphroſyne, Genoſus, Leucoſia, memoſyne, mnemoſynon, ſympoſium, *cum reliquis Græcis in* oſius, a, um; Theodoſius.

Excipitur aloſa; *derivativa in* oſus, ingenioſus; *& verbalia in* oſis ab ὁόω homœoſis, metamorphoſis.

Ppropria, Joſeph, Joſias, Tholoſa.

O *ante* T. *In primis corripitur*: coturnix, *quod Lucret*: *produxit*, δότος, nota, nothus, noto, Notus *ventus* (*non* notus, a, um) πότος, rota, quoties, quotus.

Excipitur doto; λοτὸς *hinc* lotophagi, noreſco, otium, potito, poto, potus, protinus, πρῶτος, prototypus; ſoter *& ab eo facta*; totus, (*non* totie-) votum.

Propria, Clotarius, Clotho, Cote, Cotilus, Dotion *urbs*, Doto *nympha*, Lotis, Plotæ, Plotus, Plotia, Plotius, Plotina, Plotinus, Proteus, Scotus, Sotades, Votienus.

In mediis corripitur: abrotonum, Deiotarus, Oenotria, onocrotalus.

Ex-

Excipitur ægrotus, asotus, cariotes, cerotum, deltoton; devoto, as; siplotron, repotia, serotinus. *Et finita in* ota, otes, otis; oticus, strotos, proton; *ut* Epirota, Melotes, Nilotis, exoticus, Lithostrotos, diptoton.

Propria, Carnotum, Eurotas, Lancilotus.

O *ante* V. *In primis corripitur*: bovillus, moveo, novus, Ovidius, ovis, ovile, ovo.

Excipitur ovum, provincia, *cætera ex præpositione* pro *cognoscuntur.*

In mediis corripitur, suntq; omnia peregrina: Cleovicus, Genovesa, Ludovicus, *quæ plerique corripiunt.*

Variatur controversia.

U *ante* B. *In primis producitur*: bubalus, bubo, glubo, nubes.

Excipitur bubulcus, cubitus, cubo, dubito, dubius, guberno, juba, jubar, jubeo, lubet, rubia, rubeo, rubrum, rubela, rubicundus, rubrica, rubus, subucula, subulcus, tuba, tuber *pro fructu & arbore*, ubi.

Propria, Rubi, Ubii.

In mediis producitur: Anubis, delubrum, Insuber, manubrium, saluber, volubilis.

Excipitur coluber, cucubo, innuba, pronuba, lugubris, titubo.

Propria, Corduba, Danubius, Hecuba, Asdrubal.

Variatur connubium.

U *ante* C. *In primis producitur*: sucus, jucundus, Lucas, Lucania, lucus, mucus.

Excipitur cucullus, cuculus, cucumis, cucurbi-

ta,

ta; ducare, *unde* educare (*non* ducere) duceni, ducenti, fuca (*non* fuci) lucerna (*non* luceo) lucellum, lucror, lucrum, nucleus, trucido, truculentus.

Propria, Ducarius, Lucretia, Lucretius, Lucretilis, Lucrinus, Lucumo.

Variatur Luceres.

In mediis producitur: carruca, festuca, sambuca, sambucum, sampsucum.

Excipitur educo, as; enucleo, volucer, cris, cre.

U *ante* D.

In primis producitur: crudus, cudo, ludo, ludus, nudo, nudus, rudus, sudo, sudor, trudo, udus.

Excipitur pudet, pudor, rudens *funis*; rudis *tam substantivum quam adjectivum*, *hinc* erudio, studeo, studium, sudes, tudes, tudito.

Variatur rudo.

Propria, Ludovicus, Rudiæ, Tuder.

In mediis producitur: consuetudo, corruda, solicitudo, testudo.

Excipitur erudito, propudiosus, repudio, repudium, *quæ ex regulis generalibus constant*.

U *ante* F.

In primis producitur: bufo, rufus, Rufinus.

Excipitur Rufæ, *castellum Campaniæ*.

In mediis, *constat ex generalibus*.

U *ante* G.

In primis producitur: frugis, jugis, lugeo, mugio, nugæ, nugor, pugio, ruga, rugio, rugo.

Excipitur fugo, fugio, jugulum, jugum, pugil, pugillus, tugurium.

Variatur pugillares, *ſæpiùs productum.*

In mediis producitur: ærugo, ferrugo, lanugo, ſanguiſuga.

Excipitur Bijugis, confugium, conjugium, *&c. ex generalibus.*

U *ante* L.

In primis producitur: *à* δυλία, *derivata*, fuligo, Julius, mulus.

Excipitur culex, culina, cucullus, (*non* culeus) fulica, fulix, gula, mulier, ulula, ululo.

Propria, Ululæ, Ulyſſes.

In mediis producitur: aculeus, Amuleus, Apulia, (*non* Apulus) lũlus, Getulus, peculium. *Item in* ulis; ut curulis, edulis, tribulis.

Excipiuntur verba in ulo; *ut* ambulo, cumulo: *præter* adulor.

Polyſyllaba in ulus, a, um; corculum, credulus, cuculus, graculus, nebula, nebulo, oculus, vaſculum, vernaculus, ulula *præter* Cleobulus, Herodulus, *& ſimilia à* βελὴ *&* δῦλος. *Item* Æſculapius, curculio, ſimulacrum, ſpeculum, ſpecular, bucculentus, fætulentus, flatulentus, locutuleius, luculentus, manuleatus, muſtulentus, ſiticuloſus; torcular *quidam producunt, alii corripiunt.*

Variatur Zabulones *à Juvenco.*

U *ante* M.

In primis producitur: dumus, fumo, fumus, humanus, humo, numen. *Ex-*

Excipitur crumena, cumera, cuminum, cumulo, cumulus, humerus, humilis, humo, (*non* humeo, humor) humus, numero, numerus, numiſma, ruma, *hinc* ſubrumus, cumex, (*non* rumino) tumeo, tumor, tumultas, tumulus.

Propria, Numa, Numantia, Numans, Numantius, Numitor.

Variantur pumilio, pumilo, pumilus, *ſed frequentiùs producuntur.*

In mediis producitur: acumen, alumen, argumentum, bitumen, cacumen, legumen.

Excipitur autumo, columella, columen, contumax, contumelia, Cruſtumeri, Cruſtumium, cucuma, cucumer, *vel* cucumis, incolumis, Lucumo, poſthumus.

Verbalia in umen *&* umentum *à Supinis brevibus, vel poſitione tantùm longis*; *ut* documentum, emolumentum, necumentum, monumentum, tegumentum.

U *ante* N.

In primis producitur: cunæ, funis, funus, Juno, munio, munus, prunum, prunus, unus.

Excipiuntur cuneus, cuniculus, tunica.

Proprium Druna.

In mediis producitur: Lacuna, Vacuna.

Excipitur Albunea, *ſilvæ nomen apud Virgil.*

U *ante* P.

In primis producitur: Jupiter, nuper, pupa, rupes, ſcrupus, ſtupa.

Excipitur cupedia, cupio, cupreſſus, duplex, duplo, lupa, lupatum, lupinus, lupus, ſupellex, ſuper, ſuperbus *cum ſuis*, ſuperi, ſupero, ſupra, ſtupeo, ſtupro, ſtuprum, ſupinus, upupa.

Propria, Lupercal, Rupilius.

In mediis producitur: Arupinus, marſupium.

Excipitur numerale in uplus, : duplus, *&c.* aucupor, cornupeta, occupo, nuncupo, quadrupes, vitupero, volupe, upupa.

Proprium Centurupe.

U *ante* R.

In primis producitur: cura, curia, curio, durateus *&* durius, *id eſt ligneus*; murus, purus, ſura.

Excipitur uruſis, le; ſuro, is; furor, oris, (*non* furor aris) muria, nurus, ſpurius.

Propria, Cures *opidum* (*non* Curetes *Cretæ populi*) Curius, Duraton, Durius, Thuris, Turius.

In mediis producitur: Arcturus, Etruria, Ituræus, penuria.

Excipitur camurus, a, um; Lemures, (*non* Lemuria) Purpura *cum ſuis*, ſaturcia, ſaturo, tugurium, vulturius. *In* uria *Subſtantiva*, centuria, luxuria. *In* urio *Numeralia*, centurio, decurio. *In* urio *Meditativa*: *præter* cucurio, lugurio, ſcaturio, *quæ volunt non eſſe Meditativa.*

Propria, Anxurus, Bituriges, Centurupe, Liguria, Maſurius, Mercurius, Palphurius, Sabura, Satura.

Variatur Mamurius.

U *ante* S.

U *ante* S.

In primis producitur: Drusus, susus, Musa, pusio, pusus, Susa.

Excipitur pusillus, susurro, susus *vel* susurrum.

Propria, Frusino, & Susanna *aliquando productum.*

In mediis producitur: Creüsa, Medusa, Rhamnusius, ia; Telethusa.

Excipiuntur propria: Blandusia, Brundusium, Cadusii, Canusium, Ebusus, Perusinus, *contra privitivi naturam*; Volusius, Volusus.

U *ante* T.

In primis producitur: brutus, luteus *à colore*, muto, mutus, mutuus, nutrio, Plutus, puteo, putesco, putidus, putor, putus, scruta, scutum, struthius *vel* struthio.

Excipitur butyrum, cutis, frutex, frutico, futurus, lutum *pro cæno*, mutilo, mutilus, pluteus, putà, puteal, puteus, puto, putreo, putredo, putris, rutellum, rutilo, rutulus, rutrum, scutella, scutica, scutra, scutula, scutulatus, trutina, trutino, uter, a, um; uter,

uter, tris; uterus, uti, utinam, utique.

Propria, Lutetia, Mutina, Ruteni, Rutilus, Rutupia, Utica, Utina.

Variatur Rutilius.

In mediis producitur: astutus, cornutus, præputium.

Excipitur arbutus, defrutum, diuturnus, (*non* diutius) fæcutivus, Minutius *proprium*.

U *ante* V.

In primis corripitur: Juverna *loci nomen*, uva, uvidus.

Excipitur Cluvia, fluvius, juvo, pluvius, *& cætera quæ consonantem habent ante* V.

In mediis corripitur: exuviæ, induviæ, Lanuvium, Pacuvius, Vesuvius.

Multa *quæ ad regulas generales pertinebant, maximéque composita & derivata, in hoc indiculo prætermissa sunt; ut nonnulla alia quæ studium & diligens Poëtarum lectio facilè suppeditabunt.*

GRÆCARUM VOCUM

ANALOGIA

Penultima brevis.

A.

Ἄγρος, podagra
ἀλλαγή, hypallage
βάσις, parabasis
βάτος, Eurybates
γάμος, trigamus
γραφὴ, paragraphus
ἔλαφος, tragelaphus
κεφαλὴ, Bucephalus
κλάσις, antanaclasis
κράτος, Socrates
λαβὴ, Pantolabus
μαχὴ, Theomachus
στάσις, hypostasis
στρατὸς, Philostratus
τάσις, protasis
φάγος, Pamphagus
φάνης, Aristophanes
φάσις, emphasis
φράσις, Periphrasis

E.

αἵρεσις, aphæresis
γένος, Origines
θέμις, Arthemis
θεὸς, Timotheus
θέσις, hypothesis
μέτρον, geometra
ξένος, Aristoxenos
πόλεμος, Philopolemus
θένος, Demosthenes
τέλος, Aristoteles

I.

κρίσις, hydochrisis
στίχος, distochon
τρίβος, pedotriba
φίλος, Theophilus

O.

βολὴ, hyperbole
γονὴ, Chrysogonus
δοτὸς, Herodotus
λόγος, Theologus
λύφος, Cherolophus
λόχος, Terpsilochus
νόμος, astronomus
ὁδὸς, periodus
ὄνυμα, Hieronymus
πόλις, metropolis
πόνος, Philoponus
ῥόδον, cynorodon
σκοπὸς, Episcopus
σοφὸς, philosophus
στόμος, Chrysostomus

στροφὴ, distrophon.
τόχος, theoticos
τόμος, latomus
τρόπος, heliotropum
τρόφος, syntrophus
φόνος, Tisiphone
φόρος, Christophorus.
χόρος, Terpsichore
χρόνος, Polychronius.

Y.

ζυμὴ, azymus
λύσις, paralysis
λυτὴς, Hippolytus
τύπος, prototypus
φυτὸν, neophytus

Penultima longa.

ἀγωγὴ, synagoga
βουλὴ, Eubulus
γωνία, tetragonum
δῆμος, Nicodemus
δοχεῖον, nosodochium
δῶρον, Polydorus
θήκη, chirotheca
κοινὸς epicœnus.
κῶλον, dicolon
λαὸς, Nicolaus
νίκη, Dominicus
πτῶσις, antiptosis
πτῶτον, aptoton
πωλέω, myropola
φιλὴ, Philotimus
φήμη, Polyphemus
φῦλον, Allophylus
φωνὴ, antiphona
ᾠδὴ, epodes
ὤψ, ὠπὸς, Cynopa.

FINIS.

LIBRARY

Item Tho Tarquin

Item Tho Tarquin

Tho Tarquin

Tho

Somerset shire

Stamford Tarquin

Stamford Tarquin

Stamford

Somerset Shire

Somerset Shire

Somerset Shire

[illegible] erat que prima quies

Tho Sarquin James Duke of Scotland

tem Tho tem

Sarquin

[illegible]

John [illegible]

[illegible]